

Reggeli Ujság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 augusztus 26, vasárnap

199. szám

A Távolkelet igazi veszedelme nem az orosz-japán, hanem a japán-amerikai ellentétekben rejlik

Japán és az Egyesült Államok a Csendes Óceán feletti uralomért versengenek — Az orosz sajtó ideges az angol-japán tárgyalások miatt

Párisból jelentik: A francia sajtó nagy figyelemmel kíséri a távolkeleti eseményeket. A Petit Journal rámutat arra, hogy

szovjet mosz a Népszövetségbe való beférést készíti elő. Japánnak viszont nagy gondjai vannak a Csendes Óceánon, a mostani pillanat tehát egyáltalán nem alkalmas arra, hogy a két állam náreba boesátkozzék.

A Petit Parisien sanghaji tudósítója azt írja, hogy Japán és Szovjetország viszálja közelről nem látszik olyan nyugtalanítóknak, mint távolról. Tokio és Moszkva tényleg igen erélyes hangú diplomáciai jegyzékeket váltanak egymással, — írja a lap, — de mindkét fél mosolyogva fogadja a másik dörgedelmes jegyzékét, mert pontosan tudja, hogy türes hűhóról van szó.

A Journal szerint

az igazi veszedelem nem Japán és a szovjet, hanem Japán és az Egyesült Államok között fenyeget.

A tengeri versengés, amely a két állam között folyik, most újabb szakaszhoz érkezett.

Ebben a vetélkedésben a tét nem több és nem kevesebb, mint a Csen-

des Óceán feletti uralom.

Az Excelsior szerint Japán idegesnek mutatkozik. Japán — mint mondják — berlini ajánlatokra hallgat, de épúgy figyelmet szentel bizonyos követványoknak, amelyek Londonból származnak.

Japán repülőgépeket küld Dairenbe

Mukdeni jelentés szerint a kvantungi hadsereg főparancsnoka tegnap érintkezésbe lépett Changcsunkiu mandzsuri hadügyminiszterrel.

A mandzsuri kormány hozzájárult ahhoz, hogy Japán légi haderőket küldjön Dairenbe.

Miről tárgyalt London és Tokió?

Sanghaji jelentés szerint a kínai kormány sajtóirodája a Csaina-Press ma részleteket közöl a Tokió és London között folytatott tárgyalásokról. Eszerint

a tárgyalások főleg a keletázsiai érdeklérák megosztása körül forog-

A 25-ik jubileumi évben XXII. ZAGREBI VÁSAR

Általános nemzetközi nagy miniatúrállítás! 1932. szeptember 1-10-ig

mindenfajta áruból a következő speciális kiállításokkal: Elektrotechnika és rádió — Dánuuszatunk és kőtermészünk — Vas-, gép- és témpar — Textil és népies munkák — Ételmezési ipar — Mezőgazdaság — Olaszország kollektív kiállítása.

A vasutakon díjtalan visszatérés a vásárgazdálkodás birtokosainak. — Az igazolványt elindulásakor kell megváltani 5 — dinárt a vasútállomásokon vagy a Putniknál. — A hajókon a vásárgazdálkodás alacsonyabb osztályú jegye felsőbb osztályú utazásra jogosít. 2155

Londonban az utóbbi időben mind többen sürgetik, hogy térjenek vissza az egykori angol-japán védőszövetséghez.

Moszkvai jelentés szerint az egész szovjetsajtó megerősíti a japán-angol tárgyalásokról szóló híreket. Az orosz sajtó nem titkolja idegességét és hangsúlyozza, hogy Anglia és Japán közeledése feltétlenül hatással lesz az egész nemzetközi helyzetre.

Különösen nagy jelentőségű Angliának ez a lépése a Távolkelet pillanatnyilag feszült politikai helyzetében.

Ezeknek az újonnan kiküldendő haderőknek egy része a Mukden és Csangcsu közötti vonalon fog táborozni. A mandzsuri kormány is csapatereősítéseket rendelt el a keletkínai vasut mentén. Sanghailkvanból két ezredet irányítottak Charbin felé.

tak, Anglia szabad kezet adna Japánnak Északkinában és a mongol területeken,

viszont Japán átengedné az angol befolyásnak Középázsia és Délkinát.

Mussolini:

A háboru minden pillanatban kitörhet

Az olasz miniszterelnök nyilatkozata nagy megdöbbenést keltett

Rómából jelentik: Az olasz hadgyakorlatok befejeztével Mussolini miniszterelnök nagy beszédet mondott, melynek során többek között kijelentette, hogy

Olaszországnak készen kell állnia a háborura, mert a háboru minden pillanatban kitörhet.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó

egy része feltűnő formában közli Mussolini nyilatkozatát. A Daily Telegraph vezércikkének ezt a címet adta: Mussolini háborus figyelmeztetése. A liberális News Chronicle így vezeti be cikkét: A Duce háborura készül.

A többi lap hasonlóképpen ismerteti Mussolininek a hadgyakorlat befejeztével tett nyilatkozatát.

Párisi jelentés szerint a francia sajtóban is élénk visszhangja támadt Mussolini nyilatkozatának. A Journal felhasználja az alkalmat, hogy felhívást intézzen Franciaországhoz és Olaszországhoz, sürgetve a két állam megegyezését.

Amerika újabb 24 hadihajót épít

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya több magáncéggel szerződést kötött tizenegy hadihajó építésére összesen 51,106.000 dollár értékben. További tizenhárom hadihajót a haditengerészet gyárai készítenek el.

Reggeli levél

A fekete tehen

Ady csodás költői elgondolásával dísznőfejű nagyurnak nevezte, a falusi nép pedig fekete tehennek képzele a kapitalizmust, amit a láncos-lobogós nyeívészek tőkésuraknak kereszteltek el. Nem véletlen, hogy a költő is a nép is ösztönszerűleg valami egyébként hasznos, de falánk és telhetetlen háziállattal hozza kapcsolatban ezt a fogalmat és míg Ady versében gyönyörködünk, addig a fekete tehenet érezzük is. Itt jár-kelek közöttünk emberemlékezet óta, folyton gyarapodva, de mindenkor örökéhesen és mégis hasznát vehetők, ha az utóbbi években teljesen el nem vadult volna. Nem csak megtapos bennünket, hanem felfalja utolsó szál takarmányunkat, belénk rug, a falhoz szorít, felöklél, sőt még mindennek tetejébe a nyelvét is öltögeti ránk. Ha lélegzethez jutnánk valamiképp, talán megbirkoznánk vele, de így hiába is erőlködünk. A fekete tehen egyre kíméletlenebb, világra szóló hatalma a fejébe szálit és nem támad egyhamar Toldi Miklós aki lebírta.

Jó egy esztendeje Roosevelt Amerikában ugyancsak nekigyürkőzött, hogy legalább a szarvait letörje, de bármily kemény legénynek látszik is az Egyesült Államok elnöke meg mindig nem ért el számbavehető eredményt. Olaszországban a Duce már előbb kezdte a harcot és néhány radikális intézkedésének hatása mintha mutatkoznék is már. A mi kormányunk is komoly intézkedésre szánta el magát és a minapiban minisztertanácsi rendelettel betiltotta a kartelleket és így a pénz koronázatlan fejlődései nálunk sem szövetkezhetnek többé a nincstelen fogyasztók zsebeinek minél alaposabb kiürítésére. Ez a lépés arra kényszeríti a „szegény” tőkepénzeseket, hogy a jövőben mindegyik a saját szakállára dolgozzék és a kartellek eddigi korlátlan akaratát helyett, a kínálat és kereslet gazdasági törvénye szabja meg az egyes iparcikkek és termények árát. Az egyidejűleg kibocsájtott kisebb jelentőségű rendeletekből arra lehet következtetni, hogy a kormány a kisiparosokat is védeni akarja a nagytőke hatalmával szemben és így remélhető, hogy sor kerül majd a többi toglalkozási ág védelmére is.

Azt már felítetták tehát, hogy a fogyasztók és a kisemberek általában hiába szervezkednek, hiába tömörülnek szövetkezekbe, az államhatalom támogatása nélkül nem bírnak sikeresen megküzdeni a nemzetközi nagytőke hatalmával. Az állam eddig csak közvetett úton a szövetkezetek támogatásával védte polgárait a tőke tulkapásai ellen, most ellenben közvetlen eszközökhöz nyúlt, bármily kockázatosnak tűnik is fel mindenütt a nagytőke megrendszabályozása. Tudjuk ugyanis, hogy a pénz olyan érzékeny jószág, hogy könnyen faképnél hagyja azt az országot, ahol nem bírnak vele elég kíméletesen. Alcinek vagyona van és nagyon a körmére néznek vagy bármi okból is nem jól érzi magát valahol, szedi a sátorfáját és más vidéken telepszik meg, ahol nagyobb haszonnal és kevesebb ellenőrzéssel dolgozhat. A tőke kiözönlése pedig komoly gazdasági károkat okozhat és ezt ha egyszer megindul, nagyon nehéz megállítani. A valutáris rendszabályok és devizatilalmak csak megnehezítik, de nem akadályozhatják meg a nagytőke kiszivárgását azokból az országokból, ahol bármi okból nem érzi a talajt elég biztonságosnak a lábai alatt. Ha valamiképp mégis megakadályozzák, úgy egyszerűen visszavonul, nem dolgozik és nem dolgoztat a pénzével, ezen pedig nem lehet kényszereszközökkel segíteni. A különleges tőkeadó a gyakorlatban nem vált be és nem tudta felszínre hozni a parlagon heverő, eltitkolt tőkéket. A földhözragadt kis ember vagyonságát, a hiva-

talnok fizetését sőt még a napszamos száraz kenyérét is alig biztosító munkabérért sokkal nehezebben vonhatja ki az adó alól mint a tőkés otthon őrzött és be nem fektetett millióit.

Nehéz volna tehát megjósolni, hogy milyen hatása lesz a kartellrendeletnek az ország közgazdasági életére, de mindenestre örülünk, hogy megpróbálkoztak vele. A sok tanácskozás, intelem és egyéb írott malaszt után végre nálunk is megtörtént az első komoly kísérlet, hogy a hovatovább elviselhetetlenné váló gazdasági válság számos kórokozójának legalább egyikét letörjék.

Vajjon lesz-e folytatása a kezdeményezésnek, vagy ennyiben marad az egész? Reméljük az előbbi, mert az esetleg elhibázott rendeletek mindenkor visszavonhatók és kárt már alig okozhatnak, rosszabbá már nem igen tehetik a helyzetet, míg több javítást célzó intézkedés között akadhatnak olyanok, amik helyesnek bizonyulnak és lassanként megmutatják a rojtogató krízisből kivezető utat. Az orosz példa legjobban mu-

Gyomor- és bélbántalmaknál, székrekedésnél, emésztési zavaroknál, enyhe székletet eredményez és az emésztési szerveket rendben tartja a

Grossinger-tea

Jóízű gyógynövények keveréke. — Csomagja 20 — dinár.
Kapható gyógyszerárakban. — Megrendelhető:

PHARMACIA GROSSINGER, NOVISAD
Kérjen INGYEN mintacsomagot! Odobr. 501 od 19. V./34

tatja, hogy a tőkét csak elméletileg lehet nélkülözni és egyre fogy azok száma, akik arról álmodoznak, hogy fehérebb volna egyszerűen letaglózni a fekete tehenet. Ezzel nagyon túllőnénk a célon. Inkább azt kell kutatnunk, hogy mi módon szelídítsük meg újból, mert évszázados tapasztalat mutatja hogy rettenetes étvágyától eltekintve szelid állapotában sokkal több hasznat hajt az emberiségnek, mint a tőke uralmát még alig ismerő előbbi gazdasági rendszerek.

Ormay József dr.

Lengyelország azt kívánja, hogy Németország is csatlakozzék a keleti paktumhoz

Litvinov a Népszövetség ülészsaka után Varsóba utazik

LITVINOV

Párisból jelentik: A Matin úgy értesül, hogy a lengyel kormány

még ezen a héten eljuttatja a francia kormányhoz a keleti egyezmény tervezetéről vonatkozó válaszát.

A lengyel kormány nem foglal állást a francia terv ellen, de javasolni fogja, hogy a kérdést az érdekelt hatalmak közösen tárgyalják újabb vizsgálat tárgyává.

A közös értekezletet Genfben tartanák meg.

Lengyelország feltétlenül szükségesnek tartja, hogy Németország is csatlakozzék az egyezményhez.

Szó van arról is, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos a Népszövetség ülészsakának befejezése után ellátogat Varsóba.

Az osztrák terroristák meg akarják gyilkolni a Heimatschutz vezéreit és a kormány tagjait

Minden kerületben fiz nemzeti szocialistát tuszként tartanak nyilván

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse jelentése szerint Bahr őrnagy, az alsó-osztriai Heimatschutz vezére, az országos fővezér helyettese, az alsó-osztriai Heimatschutzhoz parancsot intézett, amelyben elrendeli, hogy

minden kerületben tíz fontosabb szerepet játszó nemzeti szocialista nevét be kell jelenteni. Ezeket az embereket tuszként azonnal be kell tartóztatni

mielőtt a Heimatschutz valamelyik vezérének bántódása esne.

A parancs ezt az intézkedést azzal indokolja, hogy bizaalmas értesülések szerint a terroristák a július 25-i meghiúsult puccs után arra a haremódorra akarnak berendezkedni, hogy a Heimatschutz főbb vezetőit és a

kormány tagjait orozva meggyilkolják.

A gyilkossági tervek első sorban a Heimatschutz szövetségi vezére ellen irányulnak.

Az osztrák kormány rendeletére

a rendőrség házkutatást tartott az egykori osztrák földművespárt, a Landbund irodahelyiségében és a Landbund letartóztatott vezéreinek lakásán.

A házkutatás során állítólag olyan adatok kerültek a rendőrség kezébe, amelyek azt igazolják, hogy a Landbund feloszlása után is politikai működést folytatott. A Landbundot a Dollfuss kormány oszlatta fel és így politikai működést kifejtteni a feloszlítás után már nem volt joga, miért is az osztrák földművespárt egykori vezetőit bíróság elé állítják.

Ázsia felosztása

Az egész világ közvéleménye ma nagy érdeklődéssel kíséri a Keletáziából érkező híreket. Japán és Szovjetország ma épenugy farkasszemet néznek egymással mint harminc évvel ezelőtt Japán és a cári Oroszország. Mukden, Portartur és Csuzima réme ismét kísért és harminc évvel az első orosz-japán háború után joggal kell félni, hogy abban a harcban, amit ma csak a diplomaták folytatnak egymással szemben nemsokára a katonák veszik át a vezényszót. A két szembenálló fél Japán és Szovjetország legalább olyan előkészületeket tesznek, amelyekből arra lehet követ kezdeni, hogy újabb leszámolásra készülnek.

Oroszország Európa felől most már biztonságban van. Minden szomszédjával barátság szerződést kötött, úgy, hogy erről az oldalról nem fenyegeti semmi veszély. Ugyan akkor azonban Japán is igyekezett magát bebiztosítani. A felkelő nap országának nem szomszédaitól kell tartania, mert ezeket már elintézte az erősebb jogánál fogva. Sokkal hatalmasabb és erősebb versenytársai vannak Keleten, mint Oroszországnak Nyugaton. És Japánnak sikerült ezeket is veszélytelenné tenni vagy legalább is egy oldalról magát biztosítani. Az Egyesült Államok nem siettek Japánnal megegyezni, Angliának azonban fontos volt a megegyezés, amelyért pedig súlyos áldozatokat kellett hoznia.

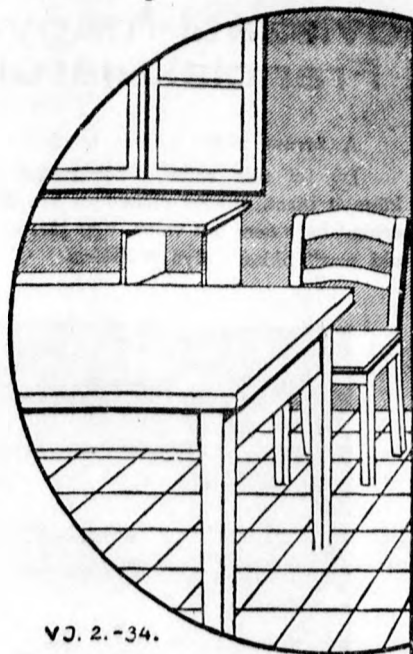
Az angol-japán titkos szerződés első hírét a berlini Tageblatt hozta először, de még a német lap is annyira hihetetlennek tartotta, hogy csak fentartással közölte. Azóta azonban beigazolást nyert, hogy a Berliner Tageblatt tokiói munkatársa igen jó összeköttetésekkel rendelkezik és az angol-japán egyezmény tény. Ez az egyezmény Japán számára olyan előnyös, hogy ennél jobbat még egy győzelmes háború esetén sem érhetett volna el, Anglia, amely valamikor a tengerek ura volt, ma kénytelen az óceánok feletti hatalmát megosztani és még hozzá nem is egy állammal. Japán mellett ma az Egyesült Államok veszélyeztetik Anglia tengeri uralmát. Egyelőre még hárman vannak, de lehet, hogy nemsokára többen is lesznek.

Egyelőre az angol-japán egyezmény a fontos. Anglia ebben a megállapodásban teljesen lemondott keletáziái hegemóniájáról, pedig még a világháború előtt Anglia legnagyobb ellensége sem merté gondolni, hogy eljön az idő, amikor Londonnak le kell mondani Keletáziáról, hogy legalább Közép-Ázsiában biztosítsa hatalmát. A titkos egyezmény szerint Anglia teljesen kivonul Kínából és nem tart flottát Japántól Ausztráliáig. Nagy eredménye ez Japánnak. Két hónap előtt a mikádó egész birodalmát izgalmába hozta, hogy Anglia Singaporében hatalmas flottabázist épít, amellyel ugyszólván sakkban tarthatja egész Ázsiát, illetve a Keletázsia és Európa közötti hajóforgalmat. A Japánból érkezett hírek alapján Londonban már mérsékelték a singaporei tervet, pedig mindenki előtt nyilvánvaló volt a brit admirális a flotta bázist épen Japánra való tekintettel akarta kiépíteni.

Londonban azonban rájöttek arra, hogy inkább áldozatok árán, de békésen elintézzik az ügyet, semminthogy Japánnal is nyíltan szembekerüljenek. Lemondtak egész Kelet-Ázsiáról, amely felett ma korlátlanul uralkodik Japán és így Tokióban már nyugodtabban várhatnak minden kellemetlen lépést Moszkva felől. A jelek azt mutatják, hogy Tokióban nem is tartanak nagyon Moszkva meglepetéseitől, ők mindenre felkészültek, viszont Moszkvában is ugyanaz a helyzet: a szovjet is felkészült. Ez pedig nagyon veszélyes helyzet, mert néha még a kanyarban is elsül, nemcsak a töltött iegyverek és ágyúk.

Mily fehérre tisztítva

valóban kívánatos!

VJ. 2.-34.

Asztalok, székek, kis ülőkék sima, festetlen fából – mily csinosak, de épen olyan kényesek is piszokkal és pécétekkel szemben.

MIT TEGYÜNK! ★

Tisztántartására vegyünk kevés Vimet egy nedves rongyra, dörzsöljük vele kissé a tárgyakat és minden új fényben ragyog.

VIM

FINOM ÉS DURVA TISZTOGATÁSHOZ

Megindult az építkezés Noviszádon

Szokol otthon, zsidó kulturház és egy bérpalota ad munkát az építőiparnak

Az idei év építkezési statisztikája nagyon szegényes. Noviszádon a közelmúltban egyetlen nagyobb építkezés volt, a Tanurdsics palota, melyet tavaly kezdtek meg és most fejezték be, míg az idén egyetlen nagyobb építkezéshez sem fogtak hozzá. Eddig havonta csupán 10–15 kisebb építkezést hajtottak végre, melyek nagyjából csak épületjavítások, toldások, vagy pedig

a külső városrészben épült kis, földszintes családi házak voltak.

Az építkezés most az őszi beállta előtt veszik kissé nagyobb lendületet. Noviszád város mérnöki hivatalánál három nagyobb épület építésének az iratait intézték el a közelmúltban, úgy hogy

most majdnem egyidőben három nagyobb szabású építkezés kezdődik.

Az építkezések közül kettő inkább középipítésnek tekinthető, a harmadik magánépítkezés, bérház.

A Szokol otthon építése a legnagyobb úgy területre, mint az építés összege tekintetében is. A Szokol otthon a Kraljica Marija utcában, a kereskedő egyesület épületével szemben elterülő hatalmas telken építik fel. A közpén kétemeletes, a két szárnyon egyemeletes palota lesz. Most csak a két emeletes középső részt és az egyik szárnyat építik fel, a második szárny építése későbbre marad. A most felépítendő részben két hatalmas terem lesz, a szolgálatok és mulatságok cél-

jaira, azonkívül öltöző, irodahelyiségek és gondnoki lakás. Az előirányzott összeg 3,5 millió dinár, míg az otthon teljes felépítése 5 millióba fog kerülni.

A második nagyobb építkezés a zsidó hitközség kulturháza. Ez az építkezés már régebbi idő óta húzódik. A kulturpalota a Petra Zrinjskog utcában épül fel, a mostani épületek lebontása után. Az új kulturpalota kétemeletes lesz, melyben helyet találnak a zsidó kulturintézmények és hatalmas tornaterme lesz a Juda Makkabi egyesületnek is.

Az új épületben helyezik el a dísztermet és mindazokat az irodahelyiségeket, melyek a mostani iskolaépületben vannak, úgy hogy az itt felszabadult helyiségekben helyet kapnak azok az osztályok is, melyek a most meginduló iskolaévben másutt nyertek elhelyezést. Az építkezés folytán lebontásra kerül a mostani zsidó vágóhid és rituális fürdő és ezek helyett is a modern követelményeknek megfelelő vágóhid és fürdő épül. Ezt az építkezést a közeljövőben megkezdik és még az idén tető alá kerül, de rendeltetésének csak a jövő nyáron adják át.

A harmadik teljesen magánépítkezés az Ilja Ognjanovics utcában építendő kétemeletes bérpalota, melyet dr. Ignjatovics Nikola, a felelővitehi bíróság elnöke épített.

A Szokol otthon és a bérpalotát a Katjanszki építési vállalat, a zsidó kulturházat pedig a Szántó építési vállalat építi fel.

Cosyns tanár harmincezer méterre akar felszállni a sztratoszféra léggömbbel

Brüsszelből jelentik: Cosyns tanár kijelentette, hogy a sztratoszféra léggömbbel el lehet érni harminc kilométeres magasságot is, ha a léggömb burkolatát megfelelő szövetből állítják elő. Ezt a magasságot a

zonban már nem igen lehet túlfaladni. A sztratoszférarepülőgép megvalósítása Cosyns nézete szerint bizonyos technikai tökéletesítésektől függ.

Vége a mesének...

Tétova sorok a noviszádi magyar színjátszás Gaál Franciskájáról

Ma egy hete, a kora reggeli órákban dermedt halálra a csodálatosan zengő torok, a kacagó szem-pár, a kedves-kedves arc és a röpködő, fehér kéz.

A fehér papiroson tétován meg-megakad a fekete téntába mártott acéltoll, mert de nehéz, de fájó temetni azt, aki életet elevenített tizenkét feledhetetlen éven át.

Ó, magyar színjátszás, kisebbségi életünk művészetének legkedvesebb kertje, szerény szépségű virágainak illatos violája akkor hervadt el, amikor még javában gyönyörködött szívének.

Szegény kis virág te, csak alig pompázhattál, mégis boldog voltál. Mert hiszen jól tudtad, a mi egünk alatt nem lehetsz üvegházban óvott, meleg-ágyi növény. Napodat felhőkkel rejtegették, az élet-harmatot jéggé fagyasztották. Mégsem zugalódtál, sohasem panaszkodtál. Könnyű szívvel viseltd választott sorsodat és úgy, de úgy tudtál örülni, amiért árva életünk legkedvesebb violája lehettél.

Lenne-e értelme, volna-e szükség rá, hogy felsorakoztassuk Rózsáné, Knézy Paula legragyogóbb sikereit? Mindenki tudja azokat, el sem feledhetjük. Inkább hát utolsó napjait, legbensőbb valóját elevenítjük fel ezuttal, s immár utoljára.

Két dolog töltötte be életét: a színpad és a családi fészek.

Férje, a nemes, művészi hajlamoktól átítatott lelkű Rózsa Ferenc és édesanyja, a jószágos Knézy néni csak úgy szerették, mint ő azokat. Férje minden próbájára elkísérte a vidéki műkedvelés színvonalanál jóval felül emelkedett asszonyát. Knézy Paula pedig a Filharmónia próbáira kísérte el férjét, a zenegyűlést oszloposát.

Megtörtént többször, hogy nem volt hol megtartani valamelyik színdarab kezdő próbát.

Ó, hát ez nem volt akadály! A családi fészek egyik szobája mindig befogadta a szerepre készülődőket. Inkább felforgatták az egész lakást, vállalta a tizenöt-husz ember zajgásával, rendtelenségével, szeszélyével járó kellemetlenségeket, csak, jaj, valahogyan el ne akadjon a darab.

A mozgószínházért sohasem lelkesedett. Nem tartotta a vászon mestereit igazi művészeknek. De ha Gaál Franciska valamelyik filmje futott, azt meg kellett néznie.

— Tanulni akarok — mondta ilyenkor. Mert Gaál Franciska-szerepeket alakított maga is. Ugyis becéztek: a mi Gaál Francink. Majd minden fellépését végig nézte egy-két pesti vendég is. De sohasem fordult elő, hogy ezek egyike ne közölte volna elragadtatással a rendezővel:

— Ezt Gaál Franci sem tudta jobban...

Rózsáné, Knézy Paula nem volt szeszélyes művésznő és tehetségénél csak szerénysége volt nagyobb.

Ha valaki minden próbán megjelent, ha valaki hibátlanul tudta szerepeit, az minden biznnyal ő volt. S ha valaki nem várt soha különösebb elismerést és megbabonált tiltakozással utasította el az áradzó dícséretet, az is csak Rózsáné, Knézy Paula lehetett.

Csak egyszer akart merész és elérhetetlen álmat megvalósítani, csak egyszer hitte nagyobbak erejét, mint hinnie szabadott.

Legkedvesebb rendezője, a kitűnő Magyar Zoltán, férje és még néhány társa segítségével állandó magyar színtársulatot akart szervezni. Elcinte biztató remények csalogatták. Az a néhány hét volt életének legboldogabb szakasza.

De mikor a terv kutba esett, akkor is csak zavart mosollyal tárta le felszökő könnyeit.

A tavasz végén erősen meghűlt.

De fel sem vette a betegséget és az állandó könnyű lázat. Hiszen előadásra készültek! S mintha semmi baja sem lett volna, úgy járt el az „Egy lány, aki mer” akkor folyó próbára.

Öt héttel ezelőtt ágyának esett. Az utolsó pillanátig biztosra vette, hogy felépül. A betegágyon is szerepek után kutatott és terveket szőtt. Mert tudta, ösztönösen érezte, hogy neki még nem szabad meghalnia, reá nélkülözhetetlen szüksége van a noviszádi magyar színjátszásnak.

Legkedvesebb darabja a „Mesék az írógépről” című daljáték volt, amelynek főszerepében egyik legnagyobb sikerét aratta. A zsufolásig megtöltött termekben Kacaf Árminnal, a pompás hangú nyomdász műkedvelővel vitték a daljátékot.

A betegség csodáshangu torkát támadta meg legdühösebb erejével. Az utolsó napokban kissé aggodott emiatt. Nem attól félt, hogy meghal, de hogy elveszíti hangját.

— Ugye, doktor ur — kérdezte a kezelő orvost — nem lesz valami baj a torkommal?

— Nem, nem Paulácska... — erőteltet derűs mosolyt arcára az orvos.

— Azért, mert ha nem tudnék többé énekelni, akkor céltalan és értéktelen lenne számomra az egész élet...

Szombaton reggelre megbénult a jobb szemhéja és agyvérzés lépett fel. Balszeme azonban változatlanul tovább kacagott.

Este az „Utolsó Verebély lány” előadását hallgatta rádión. Bodán Margit játszotta a főszerepet. Knézy Paula tíz óráig gyönyörködött és magyarázta ágyán ülő férjének a darab fordulóit, azután elfáradt.

Éjfélkor megbénult a bal kar és a bal láb is. Orvosért szaladtak. A torka teljesen berekedt, de mindenáron mondani szeretett volna valamit férjének. Rózsa Ferenc papirost, ceruzát kapott elő.

S a drága, szép asszony hunyt szemmel, elnehezülő kézzel kusza soru utolsó üdvözlötlet rött a papírosra:

— Szeretsz-e te engem...

Ma egy hete, a kora reggeli órákban dermedt halálra a csodálatosan zengő torok, a kacagó szem-pár, a kedves-kedves arc és a röpködő, fehér kéz.

A noviszádi magyar színjátszás legkedvesebb, leghetségesebb és legodaadóbb tagját vesztette el, a családi fészekből örökre eltűnt a csicsérgő madár. Vége a mesének...

KOMAROMI JÓZSEF SANDOR

A hugysav mérge az emberi testben!

Legelőször szorulás, könnyű ingerlékenység, kis fejfájás, gyors kimerülés, idegesség, rossz alvás, itt-ott egy kis fájdalom jelentkezik s kissé rendetlen szív működés, mindmennyi jele a belső mérgezésnek és rossz vérnek. Utána megbetegszik valamilyen szervünk, legtöbbször a vese, máj, szív, vérérdények, sklerózis, közvény stb. Emellett az ilyen embereknek jó és erős a külsejük, de mivel mérget hordanak magukban, hamar erőt vesz rajtuk minden betegség. **A hugysav feloldására és elválasztására a legjobb természetes ásvány a lithium, Jugoszlávia legerősebb lithiumtartalmú vize viszont a radeini savanyuvíz (Zdravilno i Kraji vo Vrelo). Ügyeljen a vignettára és a dugaszolásra. — Noviszádi lerakat:**

HOFFMANN ARNOLD, Futaki út 37. SZ.

Megérkeztek a legfelsőbb válaszok a becskerekéi eucharisztikus kongresszus hódoló táviratára

Becskerekről jelentik: Megírta a Reggeli Ujság, hogy Rodics Rafaei érsek a becskerekéi eucharisztikus kongresszus alkalmával sürgönyileg üdvözölte XI. Pius pápa őszentségét és Alekszandar király őfelségét.

Az üdvözlő sürgönyökre tegnap érkezett meg a válasz a becskerekéi apostoli adminisztratúrara.

A pápa sürgönyválasza a következő: Öszentsége a Bánátban megtartott eucharisztikus kongresszusról jelentett hódolatért szívből kívánja, hogy eme napok folyamán az eucharisztikus király iránt nyilvánított hit és imádás virágozzék ki a keresztényekhez méltó fölséges erényekké s Neked valamint híved összeségének szeretetteljes áldásait. Pacelli kardinális.

A királyi kabineudából a következő sürgöny érkezett: Őfelsége a király megkapta hódoló táviratát, melyet a vel. becskerekéi eucharisztikus kongresszusról méltóztatott küldeni és

kegyes volt elrendelni, hogy Őnek valamint a kongresszus résztvevőinek köszönetét adjam ki. Antics világi udvari miniszter.

Őskori város romjaira bukkantak Spanyolországban

Madridból jelentik: Valencia közelében a San Miguel hegy lábánál érdekes leletre bukkantak.

Összeült egy őskori ibériai város maradványait teljes terjedelmükben kiásni.

A romok között talált edényeken gyalogos és lovaskatonák képmásai láthatók. Többek közt a teljes ibériai ábécét is megtalálták. A maradványok görög befolyásról tanuskodnak. Az ásatások folytatásától további érdekes leleteket várnak.

Már nem a kolibri a világ legkisebb madara

Felfedeztek Haway szigetén egy új madárfajt, amelynek egyedei olyan picinyek, mint a méh

Mindaddig a kolibrít tartották a világ legkisebb madarának. Most megdőlt ez az elmélet. Dr. Alexander Wetmore, Haway szigetén felfedezett egy új madárfajtát, amelynek egyedei sokkal kisebbek a kolibrinél.

A csöppnyi madarak nem nagyobbak mint egy méh, vagy hasonló rovar. Még nincs nevük, de legérdekesebb tulajdonságuk az, hogy roppant vakmerők és harcias természetűek. A parányi állatok nem ijednek meg a nagyobb madaraktól, sőt gyakorta meg is támadják őket.

Kutyák gyöngvélete a velencei Grand Hotelben

Hogyan sétaltatja Mdivani hercegné kutyáit a Canale Granden?

Velencéből írják: Néhány nap óta a Lagunák városában, de különösen a Lidon valósággal hemzsegek a nemzetközi filmvilág ismert csillagai. A vászon sztárjai vonaton, repülőgépen, automobilon és hajón még pedig óceánjárókon vagy pompás magánjachtjaikon érkeztek ide Hollywoodból, Newyorkból és Párisból vagy pedig a különböző mondén fürdőhelyektől és svájci nyaralásukból. A Lido strandján a sztárok naponta káprázatos felvonulásokat rendeznek, amelyeken a fényezés, a gazdagság és — különös orgiáit üli.

Világkörüli nászutján itt tartózkodik a széke Barbara Hutton is, illetve most már Mdivani hercegné.

A hercegné főfoglalkozása az, hogy „Harlekin” nevű csodakutyáját meg akarja tanítani egy keleti táncra. Ezalatt férje elegáns uccat ruhárban, — mezítláb sétál a Lido strandján.

A jó velenceieket mindez nem izgatja különösebben, mert ettől sokkal csodálatosabb dolgokat is láttak már, de az az autós-zlop, amely Marion Davist, (akinek Haerst újságíróhoz való kapcsolatai közismertek) Comoból Velencébe kísérte, még itt is feltűnést keltett. A diva száz óriási utazó koffert visz magával és legfontosabb poggyászának ő is a kutyáját tartja. Ez a kutya egy reszkető, degenerált, kékszájú kis állat, amely inkább majomra hasonlít és amelyet urnője mindig szemmel tart.

Amikor a sztárok a Grand Hotel bárját felkeresik, minden szem feléjük irányul,

noha Maurice, a bár vezetője, aki Ostendében és Londonban királyokat és hercegeket szolgált ki, rendszerint nincs tuftásosan meg hatva látogatásuktól.

Marion Davis ugyanis legfeljebb 2 — 3 pohár konyakot fogyaszt, míg Francis Kay beéri egy pohár aszványvizzel, a Mdivani hercegné pár pedig vegetáriánus kosztot él.

A pompás menüket itt csak a sztárok — kutyái kapják. A Grand Hotelben ezidő-szerint több száz kutya lakik és amíg gazdáik a bárban vagy a terraszokon táncolnak, a szolgák a négy lábú uraságokat a strandon sétáltatják a holdfényben. Minden fajta és minden színű kutya látható itt minden nagy ságban.

A csendes lagunákon néha egész gondolarajok siklanak végig.

Valamelyik este tíz gondola haladt egymás mögött. Az elsőben Mdivani hercegné feküdt drága párnákon, az utána következőkben pedig fekete bársonypárnán egy-egy kutya.

A világ leggazdagabb asszonya így sétaltatja kutyáit és egyben ilymódon gondoskodik arról, hogy állandóan beszéljenek róla. Ezzel szemben Francis Kay teljesen visszavonultan él. Lakosztálya előtt éjjel-nappal egy hatalmas termetű amerikai volt hivatásos boxoló áll őrt, ha egy látogató felbukkan, öklét mutogatva, így szól: „Az orvos megtitotta...”

Ki jogosult az újságíróknak kijáró kedvezmények élvezésére?

Érdekes sajtópör a noviszádi törvényszéken

A noviszádi törvényszék Levakovic hármas tanácsa érdekes sajtópör tárgyalását kezdte meg tegnap. A Reggeli Ujság ez év május 18-i számában megírta, hogy Vukovic Béla kereskedő, a szubotici Gentleman divatárucég tulajdonosa és Klopfer György kereskedősegéd jogosulatlan lapudósító igazolvánnyal a milánói kiállításra utaztak és minden olasz városban, ahol megfordultak, kiállításán, színházakban és egyéb intézményeknél olyan előnyöket élveztek, amelyek csak hivatásos újságírókat illetnek meg. A cikk megemlítette, hogy az esetet a szubotici újságok súlyos kári sérelemnek tekintik és beadványban kérték az Újságírók Egyesületét, akadályozza meg, hogy a lapkiadóvállalatok a jövőben jogosulatlan egyéneknek újságíró igazolványokat adjanak ki.

A cikk miatt Vukovic József, Vukovic Vojislav és Klopfer György sajtópört indított André Dezső, a Reggeli Ujság felelős szerkesztője ellen. A tegnapi tárgyaláson megjelent a három magánvádló és jogi képviselőjük Sonnenberg Zoltán. A vádlott védelmét dr. Popovic Jovan noviszádi ügyvéd látta el. Ott volt a tárgyaláson Buzás László is, a Reggeli Ujság szubotici szerkesztője és sok kíváncsi érdeklődő.

A magánvádirat felolvasása után André Dezső kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A cikket közérdekből hozta a Reggeli Ujságban, mert

egyszer már tisztázni kell a kérdést hogy kit illet meg a hírlapíró elöljárás.

A közlemény megjelenése körüli idő-

ben történt, hogy több szélhámos, újságíróknak adta ki magát, zsarolást és egyéb büntetendő cselekményt követtek el. Az Újságírók Egyesülete a cikk megjelenése előtt tartott közgyűlésén azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy törvénnyel szabályozza a hivatásos újságírók társadalmi helyzetét és védelmét. A cikkben elmondott esettel kapcsolatban a szubotici újságírók írásos beadványban kérték az Újságírók Egyesületét hasonló esetek megismétlődésének megakadályozására.

Több szubotici újságíró megjelent a Reggeli Ujság szubotici szerkesztőségében és felkérték Buzás Lászlót, tegye szavá az újságírók sérelmét a Reggeli Ujságban.

Ők is megírnák a dolgot, de nekik kellemetlen lenne, mert volt köztük olyan is, aki annak a lapnak a munkatársa, amely az egyik igazolványt Klopferéknek kiállította. A cikket különben Buzás László, a Reggeli Ujság szubotici szerkesztője írta és nevének kezdőbetűivel ellenjegyezte. Az elnök kérdésére elmondotta még a vádlott, hogy a szerkesztőségek talán szoktak kiadni tudósító igazolványokat, de az ilyen igazolvány nem szolgálhat alapul a hivatásos újságíróknak kijáró kedvezmények igénybevételére.

Csak az hivatásos újságíró, aki tagja az Újságírók Egyesületének és kizárólagos kenyérkeresete a hírlapírás.

Az eset tudomása szerint úgy került nyilvánosságra, hogy a magánvádlók Olaszor-

**ZA SPORT:
vježbanje i**

Ki-Ki

bonboni!

BILO KUDA Ki-Ki SVUDA

PROIZVOD UNION, ZAGREB

szágból jövet többhelyen eldicsekedtek, hogy kereskedő létükre újságírói kedvezményeket élveztek a külföldön. Dr. Popovic több tanu kihallgatását kéri, a vádlott állításainak igazolására.

Sonnenberg Zoltán, a magánvádlók képviselője kéri, hogy

a bíróság terjessze ki a magánvádat Buzás László hírlapíróra is.

Kéri továbbá, hogy a bíróság hallgassa meg a jelenlévő magánvádlókat.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdeti határozatát, amely szerint a magánvádat Buzás Lászlóra is kiterjeszti. Elutasítja a magánvádlók kihallgatására előterjesztett indítványt, egyben elrendeli a védelem által előterjesztett valamennyi tanu kihallgatását s a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

Az érdekes sajtópör kimenetelét újságíró körökben nagy kíváncsisággal várják.

A távolbalató készülékek nagy népszerűségnek örvendenek Angliában

Londonból jelentik: Az idei londoni rádiókiállítás meglepetése a távolbalató készülékek nagy népszerűsége.

A nagy kiállító cégek mingyárt az első napon ezerszámra adták el a távolbalatót beltűdőre és külföldre egyaránt.

Egy szakértő szerint a távolbalató előfizetőinek száma rövid idő múlva meg fog kétszeresülni. Ami öt évvel ezelőtt a rádiónál történt, ugyanaz történik ma a távolbalatásnál, — mondotta a szakértő.

Feltalálták a bacillus-háboru ellenszerét

Párisból jelentik: A híradások, amelyek szerint több állam bacillus-háborura készülődik, arra készítettek a francia tudósokat, hogy megtalálják az ellenszerét ennek a félelmetes harcmodornak. Dr. Risler francia tudós, egyetemi tanár most nyilvánosságra hozta, hogy

sikerült olyan szert felfedeznie, amely a bacillus-háborut egyszerűen lehetetlenné teszi.

Risler professzor két belga és egy monakói bakteriológus közreműködésével különös olajfajtát fedezett fel, amely az összes bacillusokat megöli. Elég, ha ebből az olajból bizonyos mennyiséget, nyitott edényben elhelyeznek a veszélyeztetett helyiségekben, az olaj elpárologása megöli a környezet összes bacillusát. Ha az olajból néhány cseppet szőnyegre csepeptenek, már teljes biztonságot nyújt. Az olaj összeállítása a francia és belga kormánytítka.

A bacillusháboru ellenszerét egy különleges gyárban állítják elő, amelyet a Páris melletti Surresben állítottak fel. A bacillusok elleni előzetes védekezés szempontjából rövidesen törvényt fognak hozni, amely szerint az összes nyilvános helyiségek kötelesek majd terméket az új találmánnyal fertőtleníteni.

A lakás díszé a kép!

Képek a lecszebben és legotcszebben keretezi
Lerch János, Noviszád, Futaki út 7.
Ugyanott szentképek nagy választékban kaphatók

Az olasz hadgyakorlatokon a repülőgép leszakított köteléről egy megfigyelő léggömböt

A léggömb két utasával még mindig a szelek játéka

Bolognából jelentik: Az olasz hadgyakorlatok alkalmából egy repülőgép nekiment egy megfigyelő léggömb tartókötelinek, azt elszakította és lezuhant.

Ujabb jelentések szerint

a megfigyelő léggömb két utasával még mindig a szelek játéka.

A léggömböt szombat reggel Piza felett lát-

ták.

Attól tartanak, hogy a léggömböt a szél a tenger felé viszi.

A liguri tenger partján parti örök és hajók figyelik a léggömb utját.

Megállapították, hogy a léggömböt tartó acélsodrony nem volt zászlókkal megjelölve és ez okozta a szerencsétlenséget.

Befejeződött a vizsgálat a sikkasztással gyanúsított Schill Jakab ügyében

Schill nem érzi magát bűnösnek és jóállást kínál a hiányzó összegre

Zvénics Szever szubotícai vizsgálóbíró befejezte a kihallgatásokat Schill Jakab, a kulai szövetgyár szubotícai lerakatának vezetője ügyében. A vizsgálóbíró tegnapra idézte be kihallgatás végett Schill Jakabot, Schill azonban a kihallgatáson nem jelent meg, hanem ügyvédje által írásbeli nyilatkozatot terjesztett be.

A nyilatkozatban Schill többek között kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek,

mivel a gyár két kiküldöttje nem vehette át a leltárat, mert nem voltak hozzáértők. A szövetek felmérését Huff István végezte, aki mint a gyár utazója sohasem foglalkozott méréssel.

Az itt mutatkozó különbség így is 20 ezer dinárt tesz ki az ő javára.

Kéri, hogy szakértőt küldjenek ki, aki pontos leltárat vesz fel és indítványozza, hogy ezzel a feladattal Sztankovics György volt szubotícai főfőskereskedőt bízzák meg.

A gyárral szemben különben is sokkal több követelése van, azonban a gyár ezt nem

akarja elismerni. A továbbiakban kijelenti, hogy a nagy sietségben elfelejtette valamennyi követelését bejelenteni, amelyek a gyár keresetéből az ő javára esnek. Így többek között a gyár 1933-ban elrendelte, hogy autót vegyen magának a forgalom fellendítése érdekében. Annakidején

vett is egy autót a gyár számlájára 25 ezer dinárért.

Ezenkívül még több apróbb dolgot vásárolt amelyeket a gyár szintén nem akar neki elismerni, végül Schill kijelentette, hogy felesége különben is jól állt a hiányzó összegért, a gyárnak igazán semmi oka sem volt a büntető feljelentés megételére.

A nyilatkozat végén megemlíti még Schill, hogy

nagyon esodálkozik a gyár eljárásán, mert hiszen a gyár egyik társ tulajdonosa a sógora.

A vizsgálóbíró a vizsgálat befejezése után átfutotta az iratokat az államügyészséghez.

Szeptember 1-én megkezdik a szombori Szemző-kórház építését

A báni hatóság jóváhagyta Cvejánov Gyorgye polgármester megválasztását

Tegnap délután tartották meg Szombor város rendkívüli közgyűlését Cvejánov Gyorgye polgármester vezetése mellett. A közgyűlésen felolvasták a báni hatóság leiratát, amelyben jóváhagyták Cvejánov Gyorgye polgármesterré való választását.

A jóváhagyás felolvasása után dr. Veszelszki József szombori ügyvéd, városi bizottsági tag meleg beszédben üdvözölte a polgármestert, méltatta a polgármester érdemeit és erényeit. Beszédét nagy éljenezéssel fogadta a képviselőtestület.

A közgyűlésen

foglalkoztak a Szemző féle kórház ügyében a báni hatóság által kirendelt bizottság kérdésével is.

A közgyűlés a bizottság ötödik tagjává Bosnyák Ivánt választotta meg. A bizottság, amelynek tagjai dr. Luesics Konstantin városi főjegyző, Ivkov Gyorgye városi mérnök, Vanjek vizügi osztályfőnök, Karakasevics

Simon városi főszámvevő és az újonnan megválasztott Bosnyák Iván

felhatalmazást kapott arra, hogy az alap munkálatokat megkezdje, amelyre a közgyűlés 600 ezer dinárt utalt ki. Az építkezéshez szükséges anyagok beszerzésére augusztus 29-én délelőtt tartják meg az árverést és az építést már szeptember elsején meg is kezdik.

A közgyűlés ezután még néhány kisebb jelentőségű ügyet tárgyalt.

Árvizek pusztítanak Indiában

Simlából jelentik: Bengália egyes vidékein nagy áradások pusztítanak. A Ganges vize huszonnégy óra alatt tizenegy méterrel emelkedett. Attól tartanak, hogy a több ezer lakosu Arra várost már nem lehet megmenteni.

A Rajna melletti Koblenzben vasárnap nagy gyűlés lesz, amelyen Hitler is felszólal

Az Echo de Paris munkatársa nem keppelt vizumot Koblenzbe

Párisból jelentik: A rajnamenti Koblenzben vasárnap nagy nemzeti szocialista gyűlés lesz. Hir szerint

maga Hitler is megjelenik Koblenzben és beszédet mond, amelyet főként a rajnavidéki katolikus lakossághoz intéz.

Ugyanakkor párisi jelentések szerint a Saarvidéken hatvanezer szocialista és kommunis ellentüntetést fog rendezni.

Az Echo de Paris egyik munkatársa vizumot kért a párisi német követéségtől, hogy Koblenzbe utazhasson. A vizumot a követség megtagadta azzal a kimondott indoklással, hogy a vizum megtagadása nem a hírlapíró személyének, hanem kizáróan a németellenes magatartásáról ismeretes Echo de Parisnak szól.

Tőzsde

Továbbra is csendes az irányzat a noviszádi tőzsdén

A noviszádi terménytőzsdén csendesebb az irányzat. A száritott tengeriben a 89-88 dináros ár állandónak mondható, a buza 106-107 dinárral tartott.

Ujbuza 79 kgos 2% Noviszád környéki 104-106, Szombor környéki 102-104, középbácskai 104-106, felsőbácskai 104-106, tiszai uszályrakomány 115-117,50, dunai uszályrakomány bácskai és bánáti 112,50-115, begai uszályrakomány 115-117,50, felsőbánáti 104-106, szerémi 102-104, szlavóniai 104-106.

Rozs bácskai 80-85.

Árpa 65-66 kgos bácskai 97,50-100, szerémi 97,50-100, bácskai és szerémi tavaszi 110-115.

Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 62,50-65, bánáti 60-62,50, hajórakomány 66-68.

Tengeri: bácskai 85-87, Szombor környéki 86-88, bánáti 83-85, szávai és begai hajórakomány 92-93, dunai és tiszai hajórakomány 93-94.

Buzaliszt bácskai és bánáti nullás. gg és g 180-200, kettes 160-180, ötös 140-160, hatos 120-140, hetes 105-110, nyolcas 105-107,50, szerémi szerémi és szlavóniai nullás gg és g 180-190, kettes 160-170, ötös 140-150, hatos 120-130, he-105-110, nyolcas 105-107,50.

Buzakorpa bácskai és szerémi jutazsákban 75-77,50, bánáti jutazsákban 72,50-75, jutazsákokban hajórakomány 81-83.

Fehérbab bácskai és szerémi 2% zsák nélkül 125-130, fehér hajó 127,50-132,50.

Forgalom: Közepes.

Irányzat: Változatlan.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a lécszarupiac irányzata barátságos volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 16,25-16,90, felsőtiszai 15,80-16,35, egyéb származású 15,75-16,25. A határidőpiacon irányzata buzában elgyengült, egyebekben barátságos. Buza októberre 16,14-16,15, márciusra 17,22-17,23, rozs októberre 12,92-12,93, márciusra 13,82-13,83, tengeri szeptemberre 10,98-10,94, májusra 10,97-10,99.

SZÜLOK!

Ha gyenge az iskolába járó gyermeke, adjon neki mindennap reggel és este egy-egy kiskanál „Energin”-t a vér, idegek és étvágy erősítésére. Azok a gyerekek, akik rendszeresen vesznek be „Energin”-t jó étvágyuak és ellenállnak minden megbetegedésnek. A tíztől tizenhét évig terjedő kor a gyermek életében a fejlődés kora, ezért főleg ebben az időben fontos, hogy a gyermeke „Energin”-t vegyen be. Adjon „Energin”-t minden családtagnak, akinek nincs étvágya, aki gyenge és vérszegény.

„ENERGIN” kapható gyógyszerárakban félliteres üvegekben, amelynek ára 35.- dinár.

Reg. S. Br. 1917/433

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szabotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.
Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

A hőmérséklet kissé emelkedik

Európaszerte általában meleg és zivatarra hajló az időjárás. Középeurópa több országában volt kisebb-nagyobb zivatar, a nappali hőmérséklet helyenként a 35 fokot is elérte, éjszaka 14-20 fok között ingadozott. Noviszádon tegnap délnél 27,5 fok Celsius volt a hőmérséklet.

A tegnap déltől ma délig terjedő 24 órára a nappali hőmérséklet csekély emelkedése várható, néhány helyen eső, vagy zivatar lehetséges.

Vízállás

A Duna Regensburgnál árad, lejjebb apad alacsony vízállású. Noviszádnál tegnap 240 centiméter volt a Duna vízállása. A tegnapielőtti helyzethez viszonyítva 20 centimétert apadt. További apadás várható.

— **A noviszádi Női Mária Kongregáció** selyő hó 26-án, vasárnap este 7 órakor kezd 3 napos lelki gyakorlatát az örmény katolikus templomban. A szentbeszéd reggeli 6, déli 12 és este 7 órakor kezdődnek. Kérjük a résztvevőket pontosan foglalják el helyeiket, hogy késlekedésükkel ne okozzanak zavart.

Az előjáróság

Eljegyzés. Molter Judit és Sári Jakab, sztárvivázi malomtulajdonos, jegyesek. — (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Szombaton esküdték örök hűséget Szekenderovics Tibor a TSK volt kapusa Hemrich Erzsébet Katalin urleánnyal Temerinben.

— **Kabaréelőadás Csurugon.** A csurugi katolikus ifjuság ma, vasárnap a bucsu napján a Park szálló termeiben táncos egybekötött kabaréestét rendez, igen érdekes és nivós műsorral. Az előadást Gondi Ferenc tanárjelölt rendezi.

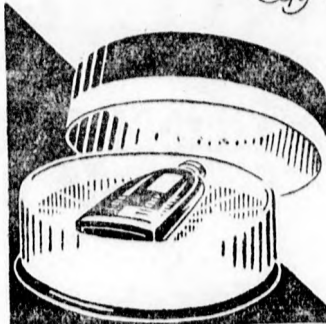
— **Maniu kilépett a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottságából.** Bukarestből jelentik: Maniu Gyula volt román miniszterelnök, aki jelenleg Szovátián tartózkodik, a Dimineata munkatársa előtt kijelentette, hogy lemondott a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottságában viselt tagságáról és nem vesz részt a párt augusztus 30-án Szovátián kezdődő értekezletén.

— **Ma tartják Szabotican a rózsafüzér-bucst.** A szabotici Szt. Teréz székesegyházban ma, vasárnap tartják meg a szokásos évi rózsafüzér-bucst, amelyre Martonosról, Horgosról és általában a környékből nagyszámú hívő érkezésére számítanak.

— **Az odzsaci főszoftgábiró hivatalában.** Odzsaciról jelentik: Vucetics Branislav odzsaci főszoftgábiró több heti szabadságáról visszatért állomáshelyére és átvette hivatala vezetését.

— **Magyarországról két hullát Bezdánig sodort a Duna.** Szomborból jelentik: Tíz nappal ezelőtt jelentették, hogy Bezdánnál egy 14 év körüli leány holttestét találták. Most megállapították, hogy a leány Kanyó Erzsébet 14 éves bajai leánnyal, Kanyó bíró leányával azonos. A leány két héttel ezelőtt Baján szereimi bánatából a Dunába vetette magát. Most még egy hullát találtak. A középkorú férfi hullája már egészen megfeketedett. Megállapították, hogy már három hónapja van a vízben. Fehérneműjén, zsebkendőjén és cigarettatárcáján C. K. monogramot találtak. A cigarettatárcában „Levente” magyar cigarettá volt. Ezt a hullát is Magyarországról sodorta át a Duna.

Egy ingyenes próbavévegecokke

“SOIR DE PARIS” KÖLNI VIZ
van most minden eredeti doboz
“SOIR DE PARIS” POWDERHEZ

hozzácsomagolva. Használja fel tehát ezt az egyszeri alkalmat és vegye meg parfümeurjénél normális áron ezt a kiváló poudert. A teljes “Soir de Paris” séria minden szaküzletben kapható.

BOURJOIS

PARFUMEUR-PARIS

Depot. BELA VARY, ZAGREB, Smičklosova ul. 23

Kovács Mihály

Betegsége hosszú volt és kínos. Nem könnyen adta meg magát. Gyerekkorától megszokta a harcot és küzdelmet, hogy éljen. A hétköznapok szürke robotosát nem illett meg a könnyű betegség, vagy a rövid halál. Nem is fog rajta, mert nem állhat meg miatta a harc a kenyérért, a családjáért, a holnapért. A nagy életfájdalom legyűri a kisebb bajokat, legfeljebb a vállat kell kissé nekifeszíteni. A szakadatlan munkámalom nagy örökjében megedzett kisember nem reszelt bele a betegségek fenyegetésébe, néki még a halál sem imponál.

Kovács Mihály tüdeje is végérvényesen megromlott már, amikor végre elvették az Uránia nyomda szedőgépe mellől. Vitték volna előbb is, de nem ment. Az örök-robotosok fakirajtajából való volt. Ugy érezte, összedőlne a világ, ha nem lenne ott időre, ziháló melletti is, lázban tüzelő szemmel is a szedőgép mellett.

Nem a nagyvilágot féltette, hanem az ő külön kis világát. Az asszonyt, a gyereket, a sorsban testvér szaktársakat, a szeretettel ajánrozott gépet s a Reggeli Újságot, amelynek odaadó munkása volt közel tízesztendőn át. Féltette a munkát, féltette a robotot, mert érezte, hogy számára mást nem tartogat az élet.

Nem is tartogatott. Csak a szörnyű kinszenvedést, amit a meggyötört szervezet utolsó nagy harca okozott, a halállal. A halál győzött. És Kovács Mihályt ma temetjük...

(ad)

— **A palánkai Sakklub Odzsaciu.** Ma vasárnap, a palánkai Sakklub játékosai Odzsaciu szerepelnek, ahol az odzsaci játékosokkal mérkőzést rendeznek. A mérkőzés délelőtt tíz órakor a Fei féle vendéglőben kerül előtérre.

— **Ujabb kihallgatások a becskeréki kórházpanama ügyében.** Becskerekéről jelentik: A kórházi panama ügyében újabb fordulat állott be. Az államügyészség áttanulmányozva az eddigi vizsgálat iratát utasította a vizsgálóbíró, hogy új irányban folytassa a vizsgálatot és számos újabb tanu kihallgatását kérte, akik az eddigi vizsgálat által nem érintett körülményekről adnak felvilágosítást.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltolódása, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.**

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldi újonnan beszerzett legmodernebb

plissé gépemre

amelyen legrövidebb időn belül végeznek mindennemű totzés szerinti megrendelést, a legmérsékeltébb árban.
Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is színt gépeimen végzek

aszurozást és endlizést, kézi- és géphímzést

a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyszintén mindennemű gombathúzást, azonkívül szakaszrien végzek lüggöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmirna és perza szőnyegek stuccolását, a minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Előnyomdában mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesitem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállalom ruha és ketme festést valamint ruhatisztítást is.

Tisztelettel
Özv. Nagyfejőné
előnyomda és kézimunka üzlet

Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Egymondatos vidéki hírek

SZTARAKANIZSA

Pénteken hajnalban a város határában átvonuló vihar közben villám csapott le, amely a mezőn tartózkodó Lázár András 34 éves pástort olyan erővel sújtotta földre, hogy súlyos sérülésekkel szállították lakására.

Ma, vasárnap délután tartják meg a szentai Jugoszlóven és a sztarakanizsai Granicsár mérközést a Népkert melletti pályán.

Dr. Nikolics Vladimir városi főorvos betegszabadságáról visszaérkezett és átvette hivatalát.

A Granicsár sportegyesület szeptember 8-án a népkerti Vigadóban nagyszabású sportbálat rendez.

Patyi János szobafestő feljelentést tett a rendőrségen, hogy felesége elhagyta és egyben magával vitte negyvenezer dinárról szóló betétkönyvét is.

A nagy nyári vásárt ma, vasárnap tartják meg.

BOCSAR:

Öhl Fidéi fűszerkereskedő lakásába a reggeli szellőztetés alkalmával, amíg a kereskedő családjával az üzletben tartózkodott, ismeretlen tettes az ablakon keresztül bemászott és elloptott egy értékes ágyterítőt.

A pénzügyigazgatóság rendelete értelmében a fűszer és vegyeskereskedőknek a kiadott számlák után a bélyegilletéket nem szabad külön felszámítani, de joguk van a számlabélyeg értékét az árakba belekalkulálni.

A vadászegylet feljelentésére megindult a nyomozás azok ellen az ismeretlen vadászok ellen, akik a határban pusztítják a vadállományt

TEMERIN

Az önkéntes tűzoltó testület zenezóval, díszes külsőségekkel ünnepelte parancsnokának Göbel Lajosnak nevenapját. A tűzoltókon kívül is számos gratuláló jelent meg az ünnepelt házában, ahol a legjobb hangulatban a késő esti órákig maradtak együtt.

— **Ne járj lopott kabátban.** Nagy Sándor temerini földműves szántóföldjén dolgozott, miközben Nagy István rovtornultu fiatalember ellopta névrokonának a kocsiira aggatott kabátját és benne a 300 dinár értékű zsebkönyvét. A tolvaj a lopott órárt a noviszádi országúton eladta, a kabátot pedig maga vette és mint aki dolgot jól végezte vissza ballagott Temerinbe. A károsult gazda ráismert a kabátjára, a csendőrök elfogták a tolvajt és Noviszádra kísérték, hogy megkeressék a lopott órárvévjét.

— **A gyomorfájás, gyomornyomás, Belsőrángás, alhasi vérbőség, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvlepedék, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, migrén kedvtelenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.**

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot a zsedniki revolveres tyuktolvajok ellen.** Gömöri Antal és Müller Péter tyuktolvajok ellen, akik mint ismeretes, Szabotican pisztollyal támadtak rá az őket igazoltató detektívre, elrendelték a vizsgálati fogságot.

— **Felakasztotta magát egy malitoráki gazdálkodó.** Becskerekéről jelentik: Ranku Todor 65 éves malitoráki gazdálkodó háza padlásán felakasztotta magát. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeknél is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

— Amikor a felnőttek beleavatkoznak a kicsinyek dolgába. Hajagos Gábor esantaviri férfiszabó hét éves kislány görönggyel fejbévágta Fodor János kádármester 9 éves fiát. A gyermek sikoltozására kiszaladt az utcára Fodor János 23 éves fiatalember, a bántalmazott kislány bátyja, aki a kis Hajagost kukoricaszárral alaposan fejbévágta. A kis Hajagos sírására megjelent az utcán Hajagos szabó és kérdőre vonta a fiatalembert, milyen jogon veri más gyermekét. A vita tetlegessé fajult, amelynek során Hajagos a nála levő árral összeszurkálta a fiatalembert. A súlyosan sebesült Fodor Jánost Bikár Milan közszégi orvos részletes első segélyben. A csendőrség a vérekezés ügyében megindította az eljárást.

— **Szenzációs találmány.** Az új Lastex-gummi feltalálása lehetségessé tette fürdőruhákat is gumiból készíteni. Egy Lastex-gummi fürdőruha karcsu alakot ad, a strandfüző és melltartó viselését nélkülözhetővé teszi, tartos és szép. Ilyen Lastex-gummi női fürdőruhákat kaphatók egyedül: **Fischer J. és Fia** cégnél Noviszádon.

A szuboticiai gyorsíróiskola, melyet a prágai szláv nemzet gyorsíró kongresszusán valamint az amsterdami világkongresszuson mint páratlant és első a maga nemében nyílt vántották, ebben az évben 20-ik évfolyamát nyitja. Az iskola végzett növendékei az egész országban elismert kitűnő és keresett munkások még a mai krízisben is. Az iskola igazgatósága készséggel ad felvilágosítást és prospektussal szolgál. Szubotica, V. Trumbiseva ul. 24.

A szuboticiai két éves gyorsíró iskola első osztályába az iratkozások megkezdődtek. Jelentkezni lehet V. Trumbiseva ul. 24.

ISKOLASZEREK legjobb minőségben legolcsóbban
KARDOS-nál, Futki 13

— Teleszkaiak a bíróság előtt. Pénteken tárgyalta a szombori járásbíró Galkanovics büntető bíró Krizsán István volt teleszkai rendőr ügyét, akit testisértés vádoltak, mert Csonoplján, ahol szabadságát töltötte, a Scheich féle vendéglőben gumibotjával úgy vágta homlokra a katonai ügyben Csonoplján tartózkodó Loncsarevics Szevan tisztviselőt, hogy azt elöntötte a vér. A tanúhallgatások után a bíró testisértésért 45 napi fogházra ítélte Krizsánt. — Ugyancsak testisértés miatt ült a vádlottak padján Wettstein Ivan 30 éves teleszkai lakos, aki ez év április 22-én Mercse Jánossal összeveszett, elvette tőle az árt, Mercsének hátába vágott s megesbesítette. Wettstein a bíróság könnyű testi sértés miatt 7 napi elzárásra ítélte.

— **Abesszin hercegnek adta ki magát egy fekete szélhámos.** A belga csendőrség a minap letartóztatott egy néger, amikor az illető átakarta lépni a francia határt. A néger azt állította magáról, hogy Abesszinia népszövetségi megbízottja, egyúttal szövetségi titkár, a neve pedig Jali Patiala hercege. Az álherceg számos szélhámoságot követett el Belgiumban. Többek között eljegyezte brüsszeli előkelő társaság egyik legszebb nőtagját és azután különböző fogásokkal hatalmas összegeket csalt ki a leány dúsgazdag szüleitől. A sikerült vágás után, elűnt „az abesszin” herceg a láthatárról, a leány szülei feljelentést tettek ellene és így fogták el a csendőrök, amikor éppen át akart szökni Franciaországba. A szélhámos néger Brüsszelbe szállították.

A tehnikai szenzációja a „STABIL” száraz elem!

Csak ez az elem raktárképes 9 hónapig s ezért rádió részére legalkalmasabb a STABIL. batéria.
Kérje mindenütt ezt a márkát! 152

Gyártja: JUPITER ELEMGYÁR, SZEBŐC

SÓHIVATAL

Rovatvezető: Diósy Gábor

A földbérletből járó követelések védelem alá esnek-e?

Kérdés. Két földbérlőm tartozik egyenként 5.000.— dinárral. Kell-e nekik új váltót aláírni? Mennyi kamatot tartoznak fizetni? Hogy és miképp kell tartozásukat törleszteni?

Válasz. A földbérletből járó követelések a földművesvédő törvény 8. §-a értelmében nem esnek védelem alá. Ha tehát a két volt bérlőjétől hátralékban maradt haszonbérösszegek fedezetére kapott váltókat (akár földművesek az illetők, akár nem) korlátozás nélkül érvényesítheti velük szemben a vál-

tókat, ha azok egyébként rendben vannak. Új váltót tehát nem kell kérni.

Ha netalán a bérlői — akik ezekkel a haszonbérösszegekkel tartoznak — még most is bérlői lennének, akkor velük szemben törvényes zálogja van, vagyis — amíg a haszonbérkövetelést ki nem fizetik — addig semmit se vihetnek ki a haszonbérlet földről, se termést, se marhát, se felszerelést stb. Ebben az esetben legjobb ügyvéd tanácsát kikérni, mielőtt elhatározó lépésre szánja el magát, nehogy valami hibát kövessen el.

Szenzációs határozatot hozott a szombori törvényszék a földművesvédelem tárgyában

Egy konkrét végrehajtási esetből kifolyólag a szombori törvényszék egyes bírása, Radonics Szávó határozatot hozott, mellyel a végrehajtást szenvedő földműves ellen annak szabályszerű földműves bizonyítványa ellenére is elrendelte a kielégítési végrehajtást, mert az indokolás szerint

a múlt év november 23-án kiadott földművesvédelmi rendelet hatálya ez év április 1-vel megszűnt.

A törvényszék végzése nem csak jogszkörkben fog nagy érdeklődést kelteni, hanem főként azoknak körében, akik a földművesvédelmi rendelet előnyeit élvezik. A végzés alkotmányjogi okokkal indokolja ama álláspontot, hogy az Uredba nincs érvényben. A rendkívül érdekes indoklásból közöljük az alábbi részleteket.

„Annak ellenére, hogy a végrehajtást szenvedő községi bizonyítvánnyal igazolta földműves voltát s noha a község hivatalosan igazolta, hogy 1923-ban, vagyis a Kérdéses adósság keletkezésékor már földműves volt, a határozat rendelkező részének megfelelően kellett döntenit, mert

nincs jelenleg oly fenálló törvényes rendelkezés, mely szerint földműves ellen nem lehetne végrehajtást elrendelni.

Ez év április 1-ig érvényben volt a földművesvédelmi törvény meghosszabbításáról s a végrehajtási törvény egyes intézkedéseinek életbeléptetéséről szóló 1932. december 19-én kiadott törvény 6. szakasza, melynek alapján a földművesvédelmi rendeletet hozták, de az 1934/35 évi pénzügyi törvény 63. paragrafusára ezt a törvényes rendelkezést hatályon kívül helyezte s ennek megfelelően

hatályon kívül helyezettnek tekintendő az annak alapján kiadott Uredba is.

Ennélfogva a bíróság a jelen konkrét esetben nem fogadhatja el a kérdéses Uredbát, minthogy csak oly rendeletet köteles és szabad alkalmaznia, melyet törvény alap-

ján hoztak, ha a törvényben adott felhatalmazás keretein belül hozták és addig, míg az a törvény érvényben van.”

Ezután a pénzügyi törvény stilizációjával is igazolja, hogy a földművesvédelmi rendelet már nincs érvényben. Majd így folytatja:

„Ezt a megállapítást alátámasztja még az a körülmény is, hogy a pénzügyi törvény ama rendelkezései között, melyekkel az egyes rendeletek és miniszteri határozatok megerősítettek,

a földművesvédelmi rendelet nincs megemlítve,

noha nem vitás, hogy ezt a rendeletet megerősítés végett a parlament elé terjesztették. Azonkívül a pénzügyi törvény 63. paragrafusára vonatkozólag sehol sincs kimondva, hogy annak visszaható ereje lenne, már pedig visszaható ereje egy törvényes rendelkezésnek sincs önmagánál fogva.

Ott, ahol a törvény kifejezte, gondolat nem világos, ahol a törvényben hiányok és ellentmondások vannak, a bíróság kötelessége, hogy magyarázattal kihámozza a törvény yvalódi akaratát. De ahol az említett hiányok nem állanak fenn, a törvény ugy alkalmazandó, amilyen, mert noha a törvény a törvényhozó kifejezett akarata mégis ez az akarat a bíróságra oly formában mértékadó, amint ki van fejezve, tehát a bíróságnak azt kell vizsgálnia, mit fejez ki a törvény, és nem azt, hogy a törvényhozó mit akart kimondani. A bíróságnak a törvény értelmét „a törvény akaratát” kell vizsgálnia, nem pedig a törvényhozóét. A törvény értelme az, ami benne kifejezésre jut és nem az az értelem, amit annak a törvényhozó esetleg adni akart, de nem adott.”

Eddig a nagy feltűnést keltett végzés indoklása. Talán mondani sem kell, hogy a végrehajtást szenvedő fél ügyvédje utján a határozat ellen máris felfolyamodással élt s így most a felsőbb bíróságok mondják ki a döntő szót abban, hogy a szombori törvényszék rendkívül érdekes indoklása helytálló-e, és érvényben van-e a százezreknek segítséget nyújtó földművesvédelmi rendelet.

— Az ember tragédiájával nyit a bécsi Burgszínház. Bécsből jelentik: A bécsi Burgszínház idei évadját Röbbeling igazgató szeptember elsején kezdi meg Az ember tragédiájának előadásával.

— Kihalnak az amerikai nagybácsik. — Stockholmból jelentik: Az amerikai nagybácsik száma egyre kevesebb lesz. Legafőbb is azt állítja a svéd külügyminisztérium egyik osztályfőnöke, akinek kezén mennek keresztül a meghalt svéd svédországi hoz-

zártartozóira hagyott örökségek. Az osztályfőnök kimutatást tett közzé, amelyből kiderül, hogy a múlt évben csak hárommillió koronát örökölték a svédok Amerikából, holott tavaly előtt öt és fél millió koronára rugott az amerikai nagybácsik által hátrahagyott vagyonok összege. 1933-ban hatvan svéd ember örökölt Amerikából. A legnagyobb örökség ötszáz ezer korona volt. Az örökségek általában ezer dollárt tesznek ki.

S P O R T

Ma Noviszádon:

Makkabi-NAK barátságos mérkőzés

és NAK obd-boy atlétikai verseny

A meleg sehogysem akar csökkenni, s mint-hogy a NAK oldboy atlétái égnék a vágytól, hogy erőiket összemérjék, ma délután hatalmas küzdelem lesz a NAK pályán az oldboyok és a hőhullám között. Szerencse, hogy a NAK pálya büfféje fedett hűvös csarnokkal rendelkezik és — ami még lényegesebb — hűvös italokkal is. Így a veterán atléták mentesülnek attól, hogy nagy melegükben a Dunáig rohanjanak, vagy netalán valamelyik városi vendéglőbe szomjuhozó torkuk leöblögetésére.

A mai atlétikai versenyre minden előkészület megtörtént. Ott vannak már a pályán a kacsák, libák és csirkék, a verseny győztesének díjai. A büffében is megtörténtek az előkészületek az italok korlátlan mennyiségben való behűtésére. Azonkívül

— majd elfeledtük — a sportszerek is ott vannak, a magasugrómérce, a súly és a diszkosz, amelyeknek azonban ha nem eszélünk nem sok szerepük lesz. A fődolog a nyereség, amelyet bizonyára közös egyetértésben fogyasztanak majd el a versenyzők rekord gyorsasággal.

De lesz komoly műsorszám is ma délután a NAK pályán. Negyed ötkor a Makkabi első csapata a NAK első csapatával játszik barátságos mérkőzést. A két kékefehér csapat találkozása mindig nívós és főleg sportszerű küzdelmet hoz, ami a mai viszonyok között meglehetősen ritka jelenség. A mérkőzésnek — szép játék után — a NAK a favoritja.

Lengyelország-Jugoszlávia válogatott

és három ligamérkőzés

Ma kezdődnek a balkán olimpia küzdelmei

Ma délután kemény feladat megoldása vár a jugoszláv válogatott futbalcsapatra. A lengyel válogatott együttesrel mérkőzik abban a reményben, hogy a lengyelek elleni mérkőzéseken állandóan visszatérő balszerencse ezúttal elkerüli a jugoszláv válogatott tizenegyet. A miljő alkalmas lesz arra, hogy maximális teljesítmény nyújtására ösztönözze a jugoszláv csapatot. Noviszádról, Nisből, Szubotícáról különvonat indul, a beográdi közönség is bizonyára teljes számban felvonul és így rekordközönségre van kilátás.

A jugoszláv csapat összeállítása jó, a baj csak az, hogy hosszabb ideje nem játszott együtt nehéz mérkőzést. Reméljük azonban, hogy a hazai közönség lelkes buzdításának hatása alatt hamarosan magára talál és legalább 2-3 gólos győzelemmel örvendeztetni meg a sporttársadalmat.

A mai nap másik rendkívüli jelentőségű eseménye a balkán olimpiai játékok megkezdése. Zagrebban is bizonyára rekordközönség gyűl össze, hogy győzelemre serkentse a jugoszláv színeket a görögök ellen. A többi ellenféltől ugyanis nem sok a félni valója a jugoszláv atlétagárdának, amely kiváló formában indul a küzdelembe.

Ma folytatódnak a ligamérkőzések is. A noviszádi Vojvodina mint ismeretes Becskereken mérkőzik a meglehetősen rapszódikus ZsSK-val. Papirforma szerint a Vojvodinának kellene győznie, de a papirformára a ZsSK eredményei épen a legutóbbi hetekben többször alaposan rációfoltak. Mégis bizunk a Vojvodina egy-két gólos győzelmében. Szoklójában a SzSK győzelmi kilátásokkal startol a nisi Gradjanskiival szemben, Kragujevácon a zemuni Spárta győzelme valószínű.

A svéd-holland és német-dán Davis Cup mérkőzések

Stockholmból jelentik: Pénteken kezdődött a svéd fővárosban a svéd-holland Davis Cup mérkőzés. Az első napon két mérkőzést játszottak. A svéd Östberg 6:1, 6:1, 6:4 arányban győzött a holland Knödelberg ellen, a holland Timmel viszont 6:0, 6:4, 6:3-ra győzött a svéd Schröder ellen. A mérkőzés az első nap után 1:1-re áll.

Kopenhágai jelentés szerint a német-dán Davis Cup mérkőzés első napjának eredménye a következő: Henkel (német)—Jacobsen (dán) 13:11, 6:3, 6:2, von Cramm (német)—Ulrich (dán) 6:3, 6:1, 6:2. Németország tehát 2:0-ra vezet.

A magyarok győztek a magyar-román amatőr ökölvívómérkőzésen

Budapestről jelentik: A magyar-román amatőr ökölvívómérkőzés minden fordulója a magyar ökölvívók győzelmével végződött. Benácsi győzött Gilice III. ellen, Enekes olimpiai bajnok Gilice II. ellen és Stoller Salici ellen.

A kuglizó sport hírei

Ma: Szubotica-Noviszádi válogatott kuglimérkőzés

Nívós, nehéz küzdelemre van kilátás

Mint már jeleztük Szubotica válogatott kuglicsapata ma Noviszádon a Bauer pályán a noviszádi válogatott kuglicsapattal mérkőzik. A kuglizó sport barátai óriási izgalommal várják a mai találkozót, amely a két város kuglizóportja nívójának felsőbb-ségét van hivatva eldönteni.

Szubotícáról nyert értesülésünk szerint Szubotica válogatott csapata az alábbi összetételben veszi ma a küzdelmet:

Tomjenovics (I. kugliklub), Magosi (Napredak), Kőhalmi (Napredak), Prohászka (I. kugliklub), Szabanov (I. kugliklub), Demark (Jedinstvo), Dulics Károly (Bratsztvo), Csajkás (Napredak), Orcsics (I. kugliklub), Szimics (Bunyevac), Sztipics (Szloga) és Bilza (I. kugliklub). A csapat tíz játékosból és két tartalékból áll.

A noviszádi csapat összeállítását már közöltük. A noviszádi alszövetség ezúton is közli az érdekeltekkel, hogy a szubotici csapat a reggel 8 órai vonattal érkezik, kívánatos, hogy a noviszádiak minél nagyobb számban jelenjenek meg a fogadtatásnál. Az alszövetség közli azt is, hogy a válogatott csapat játékosai délután fél öt órára tartoznak megjelenni, a Bauer pályán, póloingben.

Az már nem az alszövetség üzenete, hanem a mi szerény véleményünk és kívánságunk, hogy a noviszádi válogatott csapat a mai érdekes és nagy küzdelmet győzelemmel fejezze be.

Szerkesztői üzenetek

Ebben a rovatunkban készséggel szolgálunk mindennemű felvilágosítással. Külön levélben csak a portó előzetes beküldése esetén válaszolunk.

„Hü olvasó“ Csantavirá. A Szremszki Karlovi—Csortanovei között levő alagút lényegesen hosszabb, mint a petrovaradini. Pontos méreteit egyiknek sem tudjuk, de ha nagyon fontos Önnek, tessék a következő címhez fordulni: Zseljeznicska IX. mericska szekcija, Zemun. Ha nem bírja az államnyelvet, esetleg mi is megkérdezzük.

„Kalandvagyó 14“. Katonai szolgálat előtt álló egyén csak nagyon kivételes esetben mehet külföldre s akkor is csak nagyon rövid időre, legfeljebb néhány napra. Ajánljuk tehát, hogy ne is kísérleje meg az utlevél beszerzését.

„Két vers“, Szombor. Költményeiben nem sok újat mond, de a mondanivalóját tisztán, kedvesen fejezi ki, a verselése gondos és tehetséges, egyes sorait pedig őszinte meleg érzés hatja át. Az „Anyák napjára“ című vers kissé terjengős és kimondottan alkalmi költemény, megfelelő arra, hogy valaki anyák napján felolvassa vagy elszavalja, de aktualitás nélkül a lapban le nem közölhető. Az „Őszi hangulat“ két-három hét múlva jönni fog. További kéziratait érdeklődéssel várjuk.

U. A. B. 87. A büffét ideiglenesen egy esztendőig tarthatja zárva anélkül, hogy italmérsi engedélyéről le kellene mondania.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enyhé és igen kellemes természetes „Ferenc József“ kesertűviz mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést szerez.

Tekegolyók és babák!

Amerikai fából és gumból
Ehrlich Józsefnél, Sombor

A BIBOR LÁNG

— Regény —

Írta: G. WELLACE

(4)

VII.

Letartóztatás

Ezen a reggelen az előkelő és csendes szállodát rendőrök vették körül, senki az épületet el nem hagyhatta.

Pontosan tíz órakor lépett vezérkara élén Boudin alprefektus a hotel halljába. A rendőrtisztviselőt Guy de Baldier fogadta. Boudin elhelyezkedett a hall közepén, a felügyelő és a brigadéros a hall egyik oldalára állította a rémült vendégeket. Az alprefektus harsány hangon kiáltotta:

— Mindenki köteles alibit igazolni.

Sabanier és Veaux gépek gyorsaságával dolgoztak. Igazoltatták az embereket, akik kel készen voltak, azokat átküldték a másik oldalra és odakiáltották Boudinnak a nevét.

— Mr. John Wenterton, London, Graf von Berlow, Berlin, Li-csu-pe tábornok, Peking, Sir Archibald Green, Dublin, Madame de Cariguy, Lady Green, Dublin, Mr. Sam Goldbeer, Newyork, Lord Walwer, London...

Az alprefektus felkapta a fejét.

— Kérem Excellenciáját! — mondotta Boudin.

Nagyon elegáns, nagyon finom ötvenév körüli férfi lépett az alprefektus elé.

— Walwer lord vagyok! — mondotta nyugodtan.

— Bocsásson meg kegyelmes uram — udvariaskodott Boudin, — de Excellenciád közvetlen szobaszomszédja volt annak a szobának, amelyben gyors egymásutánban két büntény történt.

— Sajaos így van.

— Mit hallott azokon a bizonyos éjszakákon Excellenciád?

— Voltaképen semmit. Amikor Mrs... Mrs... nem is tudom, hogy hívják azt az amerikai leányt.

— Mrs Brown.

— Szóval amikor Mrs Brownt kirabolták nem is voltam itthon. Reggel hat óra felé érkeztem haza.

— Hol volt azon az éjszakán Mylord?

— Erre nem felelhetek — azután mosolyogva folytatta. — Különbön felelhetek, ha ön diszkrét marad. Nekem... izé... már néhány hónap óta... Miss Julie Pawel a táncosnő...

— Értem, — bölintott Boudin, — s a gyilkosság éjszakáján?

— Azon az éjszakán itthon voltam. Ennek különben nyoma van a szálloda panaszkönyvében.

Az alprefektus Bourjois igazgatóhoz fordult.

— Láthatnám azt a panaszkönyvet?

— Természetesen alprefektus ur.

Pár másodpercen belül Boudin kezében volt a könyv. Az utolsó oldalon a következő bejegyzés volt olvasható:

„Legnagyobb felláborodással hozom a Beatrice igazgatóságának tudomására, hogy az éjszaka éjjél után felzavartak álmomból. A mellettem levő szobában olyan lárma, lökdösés, kiabálás volt, hogy kénytelen voltam két ízben is átkopogtatni a falon. Ha ez az eset még egyszer megismétlődik, elköltözöm a hotelből.

Walwer lord.”

Boudin a lordra nézett:

— Mi volt az a lárma Mylord?

— Kiabáltak. Egy férfi és egy nő.

A szavakat nem tudta Excellenciád kiadni?

— Nem.

— Nem kiabált segítségért valaki?

— Nem. Nekem különben az volt az impresszióm, ahogy én álmos fejjel figyelni tudtam, mintha egy házaspár veszekedett, verekedett volna.

— Hány órakor történt ez Mylord?

— Annyira dühös voltam, hogy eszembe sem jutott megnézni az órát. Annyi bizonyos, hogy éjfélután volt, mert éjfélig olvastam.

— Mylord Párisban marad?

— Igen.

— Továbbra is a Beatriceban lakik?

— Igen.

— Akkor nagyon köszönöm, kegyelmes uram.

Amig Boudin Walwer lorddal beszélgetett, a felügyelő és a brigadéros végeztek a vendégek igazoltatásával.

— Alprefektus urnak jelentem, semmi figyelemreméltó adatot nem találtunk.

VIII.

Maurice megugrott

A lausannei Hotel Geneve halljában Ivonne reszketve állt a párisi detektív előtt.

— Ne haragudjék asszonyom, — mondotta Joseph Dun — de egynéhány kérdés vár tisztázásra.

— Parancsoljon velem.

— Hol a férje?

— Nem tudom.

— De hiszen az előbb együtt ültek a terrasszon!

— Igen. Azután felállt és felment a szobánkba.

— Azt tudom, mert utána mentem, de mire a szobába értem, Maratier ur már nem volt ott. Kiugrott a jó puha hóra és eltűnt. Legyen olyan kedves megmondani, hogy hová mehetett?

— Nem tudom... nem tudom... — tördelte kezét a szerencsétlen asszony.

A detektív udvariasan mosolygott.

— Rendben van, én hitelt adok a szavának. Különbön is ez hamarosan kiderül, mert a két legügyesebb svájci detektív keresi.

— De miért?

— O, asszonyom, egészen jelentéktelen ügyek. Valami elszámolási differencia. Maratier ur bankár, ugy-e?

— Igen.

— Hol?

— Lyonban, Párisban.

— Miért jöttek most ide?

— Pihenni.

— Maratier ur bizonyosan sokat dolgozott és elfáradt, ugy-e?

— Igen, elfáradt.

— Micsoda Maratier ur keresztnéve?

— Jacques.

— Miért szólította akkor Madame néha mégis Mauricenak?

— Én nem!

— Dehogynem. A személyzet hallotta néhányszor.

— Akkor... akkor... talán tévedésből!

— Tévedésből? Összetéveszti a férje keresztnévét?

— Igen... tévedésből, az öcsémet hívják Mauricenak.

— Mi volt Madame leányneve?

— Az én...

— Igen a leányneve.

Dun ebben a pillanatban kikapta Ivonne kezéből a zsebkendőjét.

— Engedje meg... egy kis korom — és megörülte az asszony arcát. Közben a zsebkendő monogrammjára pillantott.

— Érdekes. A zsebkendőjében I. T. monogramm van.

— Igen... egy barátnőmé.

A detektív most farkasszemét nézett az asszonnyal:

— Ennek a barátnőjének nem Ivonne Taudrier a neve és nem ment feleségül néhány héttel ezelőtt Maurice Delounne pin-cérhez?

Ivonne nem bírta tovább. Felsikoltott. — Ne győtorjón. Ha ugys tudja, miért kérdi?

Dun megfogta az asszony kezét és egy fotelhez vezette.

— Maga tehát Ivonne Taudrier?

— Igen.

— Maga tud a betörésről, amit Maurice a Beatriceban elkövetett?

— Tudok.

— Eladták a Bibor lángot?

— Micsodát?

— A Bibor lángot. Evelyn Brown híres briliánsát.

Ivonne a detektívre bámult:

— Én nem tudok semmi Bibor lángról!

— Ne tetesse magát. Hát mit lopott Brownéktól Maurice?

— Nekem azt mondta, hogy pénzt.

— Maga rendes asszony. Miért egyezett bele abba, hogy a férje raboljon.

— Csak utólag tudtam meg.

— Miért nem jelentette fel?

Ivonne lehajtotta a fejét. Könyvek jelentek meg a szemében és sirva mondotta:

— Nagyon szerettem... esküszöm... nagyon szerettem!

A detektív felállt:

— Madame Delounne, én magát, mint Maurice Delounne tettestársát ezennel letartóztatom.

Ivonne ideiglenesen Genf-be vitték és az ottani törvényszék fogházában helyezték el.

IX.

Fontos bejelentés

— Felügyelő urat egy hölgy keresi.

— Ki az?

— Miss Alice Brown.

— Vezesse azonnal hozzám.

Alice Brown szomorúan lépett Sabanier felügyelő szobájába.

— Nem tudom, érdekl-e felügyelő urat, amit mondani akarok.

— Egészen biztosan.

— Carter annak a napnak a délutánján amikor meggyilkolták, nálam járt.

Sabanier egyszerűen igazott lett.

— Carter magánál? És mit akart?

Alice előmondta a szerencsétlenül járt detektív látogatását.

Sabanier erősen figyelt.

— Egyszerűen megmondta, hogy veszélyben forog az élete, ha leleplezi a titkot?

— Igen.

— Ez a Carter csakugyan tudhatott valamit! — kiáltotta a felügyelő. — És maga Miss Alice nem szólt senkinek a látogatásról?

— Csak az édesanyámnak.

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

A nemzetközi gabonapiac helyzete

Amerikában megszilárdult a buza

Newyorkból írják: Az északamerikai buza piacok árai tulajdonképpen magasak.

A kikötőkben alig van jelentékenyebb kínálat és a délnyugati vidékeken a buzaüzlet erősen javult. A termésjelentések továbbra is kedvezőlenek.

Ami a tengertermést illeti, arról tartanak, hogy a termés a legutóbbi alacsony becsléseket sem fogja elérni. A kanadai tőzsdeken kisebb értékesítések állottak be. Az időjárási viszonyok az ország belsőjében nemileg javultak.

Az elmúlt héten a nemzetközi buzaüzlet esőkkenést mutatott. Ez a csökkenés az előző két hét nagyarányú szállításaiban leli magyarázatát. Amíg a buzaüzlet csökkent,

a takarmányüzlet rendkívül megszilárdult és számottevő kottések jöttek létre.

Takarmányfelétekben a világtermés sok országban a buza termésem alul maradt, úgy hogy a szükséglet az idei szezonban, körülbelül ötnegyedmillió tonnával lesz nagyobb, mint tavaly.

Újdonság

Vetőkészületek, mely szántás közben veti mindennemű gazdasági magot s esős időben is kitógasztalanul dolgozik, 380— díj-árért kapható

Stumpi Károlynál
Nova Kanjizza

Vöröshordok

Újak és használtak, szűretelőkádák 50 literrel 4000 literig nagy választékban, legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhetők

Krix Lajos, Szubotica
V. Matuzaničeva ulica 19

A legjobb és leginább csevasapica, raznica, kitiño sör és esőrendű borok csak

RAĐONIR PROJEKS

„Topola” ettermében

Noviszád, Duna-uca 22.

10 darab csevasapica 4— din.
Ébédmenü . . . . . 12— din.

Gyermek sportruhák
60— dinártól

Matrózruhák
90— dinártól

Kadétruhák
210— dinártól

Praktikus „American”
ruhák
190— dinártól

Az első lépés az iskolába

Melyik anyai szív nem akarja, hogy gyermeke ezt a lépést új ruhában tegye meg? Olcsó áraink ezt mindenkinek lehetővé teszik!

Ünneplő ruhák
70— dinártól

Pumpnadrágok
60— dinártól

Külön nadrágok
30— dinártól

Bov matrózköpeny
190— dinártól

Hubertus-kabátok
160— dinártól

TIVAR

Szubotica klado-hivatalunk minden nap reggel 9—2-ig és délután 4—7-ig tart hivatalos órákat

Pályázat

A Noviszádi Hentes- és Mészároszövetkezet pályázatot ír ki egy igazgató-könyvelőre

Állásra, mely ez év október 1-én megüresedik. — A pályázónak perlekt könyvelőnek kell lennie, hosszú évi gyakorlattal az iróda vezetésben, jó szervezőképességgel az eladás terén és perlekt levelezésben. A szerb nyelven kívül a magyar és német nyelv tudása is megkívánatik. A pályázók írásbeli ajánlataikat legolcsóbb ez év szeptember 5-ig nyújtás be eddigi működésük megjelölésével, esetenkéntes ajánlatokkal, fizetési igényeik és kaucióképességük feltüntetésével. — Az ajánlatok „Upravni odbor Mesarske i kob. zadruge” címre küldendők, Noviszád, Pirosi ut 25.
Noviszád, 1934. augusztus 22. 2174

A noviszádi Polgári Céllövész Egyesület folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladja a Futaki uton a régi lövöldében levő telkeit. Feltételek és tervek megtekinthetők a régi Lövöldében.

Az őszi és téli mintakollekció megérkezett!

Elsőrendű valódi angol szövetek óriási választékban, mérsékelt árakon. A szövetminták megtekinthetők üzlethelyiségemben, vételkényszer nélkül. Elsőrendű kidolgozás!

D. Krausz tulajd.: Balog Dezső
Noviszád, Futoski put 7. — Telefon: 25-91

Csak egyszer izlelte meg a

kávét és megfog győződni arról, hogy jó és egészséges!

Szücs- és szőrmeüzlet megnyitás!

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a Kr. Petra ul. 7. szám alatt (a Nisevics-ház udvarában) szücs- és szőrme-áru-üzletemet megnyitottam. Raktáron tartok mindennemű szőrmeárut és módomban áll a n. é. közönséget a legversenyképesebb áron kiszolgálni. Továbbá vállalom a saját szücsműhelyemben mindennemű e szakmába vágó munkát és átalakítást a legutolsó divat szerint. — A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

REX DEZSŐ, szakképzett szücsmester
Noviszád, Kralja Petra ul. 7.

Új és használt iskola-könyvek!

Vétel Eladás és Csere!

Iskolaszerek - Rajzeszközök!

Ön olcsón vásárol és a legjobb árut kapja a „PAPIRUS”

BUZA ERNŐ cégnél, VELIKI BECSKEREK

Óriási választék mindennemű iskola- és rajzeszközökben. középiskolai könyvekben, különleges szép és olcsó aktatáskákban stb.

Mme Moutot és Eriurti óriás

a legnagyobb földieper-fajta a világon!

Igen fejlett, dus gyökérezett palánták 100 db 30— D.
Mammuth igen nagy gyümölcsű, 100 drb. 25— D.
Ananas igen nagy fajta, 100 drb. . . . . 20— D.

Eredeti hollandi Jacinthagymák

10-féle gyönyörű színben, 10 drb. 45— dinár minden ültetési és termelési utastással.

Hirschl László, okl. műkertész, Szubotica
Tyriti i Metod trg 7. — Kérje gyümölcsfaárjegyzékemet!

Csemegeszőlők királyai!

MUSKAT szőlőskertek királynéja
MUSKAT Mathias Jánosné
ERZSÉBET KIRALYNO
BERNAT JANOS

és minden más csemege és borfajta, dusgyökérezett oltvány és hazai vesszőit szállítja

Hirschl László, okleveles műkertész

állami felügyelet alatt álló szőlővesszőiskolája.
Városi iroda: SZUBOTICA, Tyriti i Metod trg. 7. sz.
Kérjen ingyenes árjegyzékét!

VÉGELADAS!

Hatóságilag engedélyezett
Az idő rövidsége miatt a raktáron lévő összes NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUKAT ÚJBÓL TETEMESEN LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN teljesen kiárusítom. — Használja ki ezt a kedvező alkalmat. Ugyanitt teljes üzletberendezés intányos áron eladó.
SCHWARTZ VILIM
Kralja Petra ulica 7.

Az „Urania“ nyomdai műintézet vezetősége és technikai személyzete fájdalmas szívvel jelenti, hogy hosszú éveken át hűséges munkatársa

Kovács Mihály

gépszedő

folyó hó 25-én hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából.

A megboldogultat vasárnap délután 5 órakor kísérik a gyászházból: (Isztarszki kej) örök nyugovóra a helybeli evangélikus temetőbe.

Béke poraira!

Ontók acélformákban **TÖMEGCIKKEKET** (Spritzgussarbeit) alumínium vagy más könnyen olvadó keverékből.

Fellegi József, Novisad, Gajevo 5

Le a drágasággal!

Ez a legfőbb üzleti elve az újonnan megnyitott

CIPÓ üzletnek!
Női cipő rengeteg változatban Din. 129.-
Férfi cipők Din. 99.-, 149.-
Gyermekcipők nagyság és minőség szerint legolcsóbban.
„BORA“
Novisad, Zeljeznicka 26

Leánynevelő intézet!

Szülők, akik gyermekeiket az oszjeki közép- vagy polgári iskolába akariák adni, elhelyezhetik mint bentlakó növendéket a Szent Keresztről nevezett nővéreknél Oszijeken, a Pejacevicseva ucca 21. szám alatt levő nevelőintézetben. Mérsékelt áron kapnak teljes ellátást. Azonfelül zongora- vagy privátórákat is vehetnek szerb nyelvből. A növendékek bent az intézetben nyerhetnek kiképzést női kézimunkában, a háztartás vezetésében. Erre a célra szakképzett tanítónő nővérek állnak rendelkezésükre, akik megtanítják növendékeiket főzésre, gyümölcseltevésre stb., szóval mindarra, amit egy jó háziasszonynak tudnia kell. Közlebbi felvilágosításért forduljanak az intézet főnöknőjéhez az alanti címre:

Uprava Konvikta Č. ss. sv. Križa.

Oszjeki I., Pejacevicseva ul. 21.

ELADÓ a Szlovácska ucca folytatásában több olcsó házhely készpénzért vagy megegyezés esetén részletfizetésre. Sürgősen eladó a Suplicka uccai régi sarokház, nagy 32x30 m. üres telekkel. Bővebbet Weber közvetítőnél a Szloboda sörcsarnokban délelőtt 8-11 óra között. 2200

KERESKEDŐSEGÉD kaucióval állást keres. Leveleket szombori szerkesztőség továbbít, Sztapári ut 12. 2194

REICHSDEUTSCHER, welcher auch der Landessprache mächtig ist, gibt billigen und guten Deutsch-Unterricht. Grammatik, Konversation, Korrespondenz Erwachsene, Kinder und Schüler sämtlicher Klassen.

EGY jómegjelenésű német urilány kisebb gyermekek mellé vagy üzletbe ajánlkozik, vidékre is elmegy. Cim: Wilhelm, Zeljeznicka 37., Novisad.

GÉP- és motorvizsgával rendelkező mechanikus szerény fizetéssel állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2181

FEHÉR hálószoba és egyéb dolgok olcsón eladók. Novisad, Pavla Szimicsa ucca 5. 2222

VARRONÓ házakhoz ajánlkozik, férfi, női fehérneműt és női ruhát jutányosan készít. Szücsné, Safarikova 33. 2204

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 10.— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetést oldalon ..... 0'80 dinár 2. a szövegrészben ..... 2'50 dinár.

Többesrör hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbeléptetett új hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel

Teke gumigolyók és babák

box-fából kaphatók

GERBER J. cég SZUBOTICA, Szudarevity u. 32.

Eladó

HAZ. Három szobás családi ház a város központjában, beépíthető uccai telekkel, eladó. Cim megtudható Kardos hirdetővállalatnál, Futoski 13. 2214

Autó-gyerekkocsi, kitűnő állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2210

55 hold erdőföld, 5 km. Novisadtól, köves országút mentén, egytagban vagy részletekben eladó. Bővebbet Dr. Adamovics ügyvédi irodájában, Novisad, Jevrejszka 2. 2205

Eladó 60 mázsa fehér vessző Krémer Andrásnál, Csurgu. 2207

Egy nagytelkű nádas ház, lakással és istállóval, aszfalt melletti részen, részben részletfizetésre is eladó. Szlovácska 88. 2134

SAROKHÁZ, jól bevezetett fűszerüzlettel eladó. Novisad, Szteve Sztevanovitya 7. 2022

Alekszandra Adamovicsa ucca 58. számú telep eladó. A villamosmegállótól fél perc. Érdeklődni Pászthy, Katoliciska porta 5. II. em. 2032

Modern ház, öt szobával, fürdőszobával, diszkerttel és öszzkomforttal eladó. Megtekinthető péntek kivetéssel minden nap délután 2-5 óra között. — Novisad, Safarikova ul. 19. 2080

Uj ház, huszévi adómentességgel, két szobával, két konyhával és melléképületekkel, Kraxner-vendéglő körül, szabadkézből eladó. Jana Kopitara ucca 19. sz., Novisad. Érdeklődni ugyanott. 2109

Komondor, fehér, importált szülőkötől, 11 hónapos szuka, eladó. Cara Nikola ul. 6. Novisad. 2165

Épületüvegezést,

képerkezést legolcsóbban vállal!

Vlach Ernő

üveg és porcellánárú-üzlete Novisad, Pasiceva ul. 37

Szép családi ház eladó. Érdeklődni: Novisad, Generala Petra Bige ucca 20. szám alatt (Vrsgkert) 2120

Uj ház nagy kerttel eladó. — Novisad, Vojvode Knicsanina 27. 2176

Szép sarokház olcsón eladó. Gligora Szokolovicsa ul. 31. Detelinara, Novisad. 2182

Ház vegyeskereskedéssel, minden elfogadható árért eladó. Fizethető bankbetétkönyvvel is. — Weiss Mária, Sztanoje Glavasa ul. 25 (telep). 2090

Kiadó

Kiadó helyiségek: iroda, raktár, műhely és istálló. Futaki ut 70, Novisad. 2180

Jó kenyérpékség öregség miatt kiadó. Nicksbacher József, Temerin. 2221

Kiadó a Kislimánon két üzlethelyiség, egy kisebb és egy nagyobb, fűszerüzletnek nagyon alkalmasak. — Érdeklődni Dubrovacska put 15, a háztulajdonosnál. 2184

Kereslet

MEGBIZHATÓ tisztátszerető bejárónő és kifizető keressék. Pasiceva 17 Trafik 2196

Egy tanoncot felveszek Ivan Podvinec bőrkereskedés Futaki ut 35 2223

FIATAL könyvelő(nő)vidékre keressék. Szerb és német nyelvtudás szükséges. Ajánlatok Desider Faragó, postafiók 121 intézendők 2208

Kifutó biciklivel felvétetik Schmolka hirdető Trg. Oszlobodjenja 6. 2210

Két fiatal kovácssegéd löpatkolásban jártas állandó munkára felvétetik. Alföldy Lajos patkolómester, Szobrán. 2189

Kezdő keramiai üzem, Novisadon, nagy kereseti lehetőségekkel, pénzestársat keres. Cim a kiadóban 2187

Városi Mozi - Szubotica

Vasárnap—hétfő—kedd

Hangos heti híradó.

A titokzatos professzor

Harc a kémek ellen, akik egy új találmányt elakarnak lopni. — Főszereplő:

HARRY PIEL

Előadások hétköznap: 6'15 és 9 órakor, vasárnap és ünnepnap: 4, 6'15 és 9 órakor

KERESEK lehetőleg autós szakmában jártas intelligens helyi ügynököt. Földvári Béla, Novisad, Régi buza-tér 2177

Keresek 300-500 kg-ig tizedes mérleget megvételre. Fodor Pál mészáros Temerin. 2182

Egy-két diáklányt teljes ellátásra felveszek. Kovács Ant. Iné, Djura Jaksitya 13

Keresünk használt jó állapotban lévő BUTORT. Cim Schmolka hirdetőben, Trg Oszlobodjenja 6 2217

Keresek megvételre egy jókarban lévő gyermekkoscsit és egy gardrób szekrényt. Cim: Maszarikova 20 Telefon 31-71 2215

10-12 lóerős motor kedvező fizetési feltételekkel megvételre kerestetik. — Bákicsné, Novisad, Nemacska ul. 20 2209

HASZNALT ablakot, ajtót megvételre keresek. Cim a kiadóban 2206

Kereskedelmista fiannak lakást teljes ellátással keresek. Cim a kiadóban. 2201

LAKATOS segédek pléhspatkerék gyártására és javítási munkára felvétetnek. Novisad Zeljeznicka 91 1868

Egy jókarban lévő harmonium megvételre kerestetik. Cim: Apler, Debeljacska. 2199

Kisebb diákok vagy diáklányok teljes ellátásra felvétetnek. — Ozv. Józsa Lászlóné, Aleksza Santitya ul. 9, (Kamen'cska) Novisad. 2193

100-200 hold földbérlet Novisad közelében, hosszabb időre kerestetik. — Ajánlatokat Schmolka hirdetőbe. 2218

Vennék háromajtós nagy gardrób szekrényt, polkosmenteset. Cim a kiadóban. 2198

Veszek jókarban lévő használt írógépet. Mészáros János, kereskedő, Sztara Moravica. 2200

DIÁKOKAT teljes ellátásra, gondos felügyelettel elfogadok. Laza Koszticsa ul. 35. 2213

Háromszobás modern lakást keresek, lehetőleg a központban. — Ajánlatokat „állandó lakó” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 2212

Elsőrendű házikosztot kapható, abonensek felvétetnek. Pasiceva 16. Novisad. 2211

Különlele

Elsőrendű finom HAZI KOSZTOT adnék 2-3 személynek havi 450 dinárért (reggeli ebéd, vacsora). — Esetleg házon kívül is hív vagy heti abonálásra. Fai Irén, Futoski put 43.

ELSŐRENDŰ szerb-magyar-német gyorsíró-levélvező, nagy gyakorlattal, abszolút gyors és megbízható munkakerő, állást keres. Oralevelezést is vállal. Cim a kiadóban. 2179

22- dinár

100 kilogramm száraz parkezhulladék tuzifa házhöz szállítva. **Vujkovic J. és Társa.** Szubotica, Jevrejszka ul. 41. Tel. 5-69. 103

Utazó urak figyelmébe!

Szubotican a „Park Hotel” az utazó urak kedvelt találkozó helye. Olcsó szállított árak. Tiszta szép szobák. Elsőrendű jó konyha. Garázs. Telefon 70. 1991

PAPLAN- és kárpitosáruban vezető cég Tape-tarszko i Jorgandzsijszko Poduzetlye, Novisad, Jevrejszka ul. 12. 1808

VITRUM, üvegciszolás, tükörborítás. — Novisad, Futoski put 137. 1936

RADIÓJAVITÁST szakszerűen és olcsón vállal „Radiofon” Novisad, Futoska 47. 1997

HIRDESSEN a Reggeli Ujságban

Iskolakönyvek

Horvát-magyar-német nyelvűek, eng. a Proszvetnog zaveta i Ministarstva prosvote által a népiskolák részére. — Vizonteladónak és iskolák részére ingyen küld tankönyvjegyzéket

Medjunarodni Novinszki Zavod - Szubotica, Vojnovicsseva ucca 7. 173

Novi Becsejen

hirdetéseket és előfizetéseket

Balog János

vesz fel a REGGELI UJSÁG részére

Ágnes néném*

Te kedves öregasszony, aranyos anyám, itt felejtett jószág, Ágnes néném — formáztam szívemben a szavakat és csordultig teltem szeretettel, áradó jóérzéssel. De buggyanó meleg indulataim, marcangoló szégyenkezésemet nem tudták elsöpörni. A bűn tudata ült meg és eltévelyedéssel, közönnnyel és ridegséggel vádolt. Nem is volt semmi mentségem. Egyetlen élő rokonomat, édesapám nénjét öt esztendeje nem látogattam meg s nem láttam. Csak hébe-hóba írtam, fásult kedvvel, lélek nélküli sorokat, azokat is többszöri nógatasra. Pedig szívének melegével szüntelenül körülöttem lebegett. De ha elvakultságomban lelkének sugárzását nem fogtam fel, érzéseinek matériáiban jelentkező jószágát ugyancsak tapasztaltam. Elemózsias csomagjai csakugy, mint diákkoromban pontosan érkeztek. Karácsonyra kalács, olyan, aminek vékony csik tészta alig volt látható a sok finom diós és mákos töltelékkel; illatos füstölt kolbász és majoránna rizses hurka, amit különösen reggeli teához javallnak, ibrikben lépesmész, amit Ágnes néni méhei erdei virágokból söpörtek össze. Bicskával faragott fakanál volt hozzákötve. Csillag és félhold formájú sütemények és se szeri, se száma az egyéb jóknak külön-külön bepólyázva, nehogy a gyengébbeket az erősebb illatuak megrontsák. Husvétra foszlós kalács szentelt barkával, nevem napjára tőpörtyűs pogácsa, házi készítésű boróka-pálínka volt csomagjainak különlegessége.

Megható szeretetét és figyelmét nem háláltam meg és ha arra gondolok, hogy a két keze fáradtságával készült finom ételeket az utóbbi esztendőben inasomnak adtam, vigasztalan vagyok. Persze felvitte Isten a dolgom. Nyomorúságos esztendő után a fővárosi élet kitarja karját s én megdolgozok nélküli vettem magam béle. Hivatalomban gyorsan haladtam. A társaságokban szívesen láttak és hamarosan megjelent a lány, az asszony, a szerelem. Éjszakáim nagyobbik felét bozontosfejű nagyrörökkel, ujitókkal, költőkkel töltöttem, szünetet építve. Álom, ábránd, mámor és tivornya keveredett bennem. Rohantam, sürgölődtem, forgolódtam a nap eseményeinek és magamnak nagy fontosságot tulajdonítva. Ágnes néném akkoriban, bizony messze esett tőlem. De amikor halottaím írtelme megszólalt bennem, pillanatra magamhoz tértem és lelkiismeretem megkezdte jóvátévő munkáját. Ágnes néni nyugodt szikár alakja tűnt elő a távolból és úgy megröghant a bűnbánat, hogy néhány nap multával hozzá indultam, messzi falujába, Kényesre.

Közel egész napot utaztam, messzi volt még akkoriban a határ. A mentségek ezer fajtáját, a bocsánatkérés sok változatát eszeltem ki, amíg vonat a hegyek között lassan kanyargott. Elfogadhatót egyet se találtam, végül is minden reményemet végtelen jószágába s a viszontlátás örömebe vettem.

Ágnes néni egész életét tágas családi házukban töltötte. Ide s tova harminc esztendeje, hogy onnan nem mozdult ki, hacsak a szomszédos kastélyokban tett látogatásait nem számítjuk. Hosszu évtizedek óta özvegyen, egyedül élt s néhány öreg cselédje segítségével gazdálkodott. Nyugalom és béke lengett körülötte, mintha az öröm is, bánat is kerülte volna. Kastélyunk, mert ott minden nagyobb kőházat így hívták, a falutól néhány száz lépésnyire feküdt. Nem messze tőlünk fenyőerdő feketélt és szerte szórva, nagy rendetlenségben elhanyagolt repkényvel befutott kuriák dacoltak az idővel. Kis falunkat és a szétszórt kastélyokat minden oldalról hegyek vették körül, csak délen szakadt meg a hegylanc, ahol pirostéglás házikó örködött a naponként egyszer jövő-menő vonatokra.

Vonatunkon alig volt utas, a kísérő mégis telitorokkal lelkendezve kiáltotta: Kényes, egy porc, Kényes, egy porc... A kocsimból megpillantottam Ágnes néném magas, vállas alakját és megésett a szívem, mert mióta nem láttam, tartása megtört, haja gyérült, öszbecsavarodott. Szinte dobáltam podgyászságot és siettem feléje. Tolakodó könnyeim csordulását erővel akadályoztam meg, de alig öleltem át, nyugodt, halk hangon mondotta:

— Fiam, a vonat nem vár, nekem utaznom kell. Ne haragudj, reggel itthon leszek, mindent megmagyarázok.

Mindenre elkészültem csak távozására nem. A-

* Bemutatónál közölték a Kalangya most megjelent hirtetését.

mulatomból fel sem ocsudtam és Ágnes néném már fellépett a lépcsőre, a vonat megindult. Feldúlt érzésekkel néztem a hegyek között továtűnő szelvényt. Tanácstalanul állottam ott, végül is megismertem az öreg Félixet, aki a kocsi fogott lovakkal foglalatzkodott.

— Mi baj van öregem, miért utazott el Ágnes néném?

Félix nyolcvan felé járhatott, nedves kek szemével hunyorgatott, értelmetlenül dörmögött, valami viharról beszélt, majd fogatlan szájából artikulálan hangok törtek elő. Mindössze annyit értettem, hogy vihar lesz. Az öreg ostarával jónéhány-szor az ég északi pereme felé bökött, de hü cselédünkől többet nem tudhattam meg.

Kocsira ültünk. Nekivágtunk a falunak s én azzal vigasztalódtam, hogy Xéniától, aki a háznál szakácsnői tisztet tölt be, majd csak megtudok valamit.

A levegő, mint vihar előtt szokott, nyomasztóan fülledt volt. Szellő nem lebbent s egyetlen szál, falevél se rezzent. A lovak nyugtalanul ügettek. A falu készülődött a viharra. Gondosan behajtották az ablakok fatábláit és gyatra kis szénakazlakait kötéztették. Az állatokat istállóba terelték és zsiros haju öreg parasztok az eget kémlelték. A mennybolton mégcsak felhőfoszlányt sem láttam. Ekkora készülődés a viharra, félelmesen hatott volna rám, ha az égi háboru szépségeiért nem rajongnék. Nem tagadom, valami mégis nyugtalanított és alig vártam, hogy Xéniát kikérdezhessen.

Végre nagy kopogással behajtottunk a korhadó falidőn udvarunkra. Xénia a tornác lépcsőjén állt, izgatottan csavargatta köténytét ujjai köré és vékony hangján köszönt. Kérdést kérdésre halmozott, de Xénia csak zavartan nézett rám. Eleinte azt hittem, hogy érdeklődésem elől tér ki. Később szomorúan győződtem meg, hogy tökéletesen megsüketült. Minden kísérletem, hogy Ágnes nénémről megtudjak valamit, meddő maradt. Ceruza és papír segítségével sem értem el semmit. Nehezen, de beletörődtem sorsomba. Lassan alkonyodni kezdett s a nyugati égen lilába boruló vércsikok jelentek meg.

Végigjártam a homályos, ódon szobákat s a tágas ebédlőben telepedtem le. Kitértam minden ablakát. A nap fényének visszaverődése bágyadt sárgával vontá be a barna-patinás falakat. Az öreg zongora felett nagyapám arcának mása függött. A sok sötét színtől csak néhány vonala látszott, azt is berovátolta a sok repedés. Alatta nagyanyám fotográfiája barnálott és körülötte a rokonoké, kiket sohase ismertem. Az elmulás szomorú hangulata ült meg és a szégyenkezés, hogy róluk mit sem tudok. Mennyi élet, mennyi történet és mindnyájunkból bennem is valami... Azután felhuztam a zenélő órát, melynek tetején József császár állt hajadonfővel, rendületlen nyugalommal s pálcával a kezében. A szerkezetből multat idéző, bájos lágy mentettek ütemei csendültek ki.

Xénia nagy robajjal jött be, két hatalmas petroleum lámpát gyújtott meg, asztalt terített s közbe-közbe nagy félénken simogatta vállamat. Az öreg cseléd kitétt magáért s fatányéron mindenféle nyáron sült hust talált. Pókháló üvegben, amin nem volt jelzés, sűrű piros bort tett az asztalra. Elmélyedésre hajló hangulatomat a régi bor lassanként másfelé terelte. Jól esett már idéznem a multat s házukban töltött gyerekeimeket. Régi képek, itt élt emberek emléke szállott meg és azok a furcsa, ropke mozdulatok, jelentéktelen arcjátékok, amiket csak én láttam, amik csak bennem rögződtek meg, most értelmet nyertek. Idézés nélkül, mint még soha, úgy suhant elém a mult.

A hosszú út fáradalma, az ital enyhe mámora lassan elbágyasztott. Felcammogtam a hálószobába, ahol levendulától illatos ágyam a sok fehértől a szürkületben szinte világított. Kihajoltam az ablakon, de már csak a hegyek, az erdő és egy kastély elmosódó körvonalait láthattam. A szomszédos villa ablakából gyér fény szűrődött ki. Az életnek ezenkívül semmi jele. Miközben lefekvésre készülődtem, megérkeztek a vihar előfutárai, a sejtelenesen futkározó, nyugtalan szellők.

Lefeküdtem és hamar elaludtam.

Nem tudom mennyi idő mulhatott el, erős égi dörgésre ébredtem. Szobámban hűvös szel kegyetődött, a z ablakokat mégsem csuktam be. Nyitott szemmel bámultam a sötétségbe és úgy hallotta, mintha a szel orgonahangjait söpörné be. Felültem

s figyeltem. Tévedtem volna? Csak képzelem játéka volt? De újra orgonasípok hangjait hallottam. A fülem cseng talán, vagy az ó-hor muzsikál? Feszültem figyeltem. Ujabb erős fuvallat, új hangokat hozott és meggyőződtem, hogy a közelben muzsikálnak. Lágy, zokogó hangok sirtak fel.

Kitegintgettem az ablakon. Seholy semmi fény. Koromsötétség takart mindent. A szomszédos villának egyetlen vonalát se láttam.

Most erős szél süvített végig és mintegy adott jelre az orgonából is erősebb hangok törtek elő. Elbűvölve figyeltem és meg kellett állapítanom, hogy a muzsikás mestere hangszereinek.

Megeredt az eső, szél rázta, recsegett a fák és a fokozódó viharral együtt bugott az orgona. Mintha varázslat játszana velem. Dermedten meresztettem szemem a hangok felé és az erőlködéstől szememben biborkarikák képződtek. Csak a szomszédos villában játszhatnak, közelünkben nincs épület, ahol olyan szerkezet elférne, aminek ekkora hangja van.

Végtelen kíváncsiság fogott el. Kis ideig töprengtem és a muzsikáló felkeresésére indultam. Előkerítettem köpenyemet és a lépcsőkön lebotorkáltam. Nagynehezen kijutottam udvarunkból s az ismert uton tapogatózva a szomszédos villa felé lépkedtem. A vihar teljes erővel tört ki. Zuhogott az eső és a szél olyan erővel vágta a vízömeget hozzám, hogy pillanatokig haboztam, ne forduljak-e vissza. De az orgona hangja versenyt zúgott a viharral és félelmem kíváncsiságom legyőzte. A hangok irányában a villa felé tartottam. A vihar rettenetes volt. Orkáná dagadt, fákot döntött és azok síró, jajgató ropogással engedelmekedtek néki. Az orgona sípjai velük tartottak, birták az ütemet. A szél tobzódott, sikongott és az orgona hangjaival egybe olvadt. Mintha ezer rabszolga tele tödővel fanfárokot fujna, zengett, dübörgött minden körülöttem. Azután hirtelen változott a motívum. Úgy éreztem kettéhasad a föld, ördög-fiókák és sakálók süvitenek, furiák ordítanak a világ végét jelezve, rémült sikolyos kacajjal. És az orgona örületes erővel tartotta az iramot. Bömbölt az égiháboru, mintha minden rosz-szat most szabadítaná ki a föld méhéből. Az orgona a földindulással, rémületes dübörgéssel együtt tobzódott. Borzalmas zenekar! Isten kísértése! Izgalmam a villa előtt annyira fokozódott, hogy a vihar hangjait már nem tudtam megkülönböztetni az orgonától. Az ég csattogott, a szél üvöltött, a hegyek rekedten ordítottak, a fák átkozódva jajgattak. A kerítés vasrácsába kapaszkodtam és borzongva meresztettem szemem a sötétségben a hangok felé. Hatalmas villám ezer fullánkos nyílaj cikáztak a légen át és megvilágították a tájat. Amire kíváncsi voltam, azt megláttam. Az épület nagyszobájának egész falát orgona sípjai borították. Előtte öszhaju, magas termetű, feketébe öltözött férfi ült, ünnepi díszben és kézzel-lábbal dolgozott. A szoba üres és minden ablaka kitarva. Egy pillanatság láthattam és minden ismét koromsötétté vált. Nem hittem. Látomásomat felzaklatott képletnek, idegeim játékanak tartottam. De az orgona mennydörgést kísérő hangjai nem engedtek kételkedni. Tévelyült muzsikus lehet — gondoltam — józan ember erre képtelen. De a fenséges hangok úgy simultak a viharhoz, mintha azzal együtt hangszerelelték volna. A vihar tombolt. Az égzengés és a sípok hangjai borzalmas harmóniába olvadtak össze. Az orgona mestere, mint a vihar ura őrigálta a hangversenyt. Idegeim kimerültek és végül nem tudtam, hogy az orgona játéka követi a vihart vagy a természet tombolása kíséri az orgonát? Sűrűn villámlott és meggyőződtem, hogy látásom igaz volt. Rémséges varázs, határtalan gyönyör kerített hatalmába, nem kerestem már magyarázatot. Erőm fogytán volt, fáradtan kapaszkodtam a vasrácsba. A nagy zenekar feldulta lelkemet, megbénította agyamat, szétzúzta idegeimet és én bőrig ázva, rémegve állottam ott.

Éreztem, hogy összeesem, de a vihar lassan csillapodni kezdett és az orgonista lágyabb hangokat fogott. Az enyhülő melódiák kissé megnyugtattak és utolsó erőmet összeszedve, megindultam. A vihar egyre alábbhagyott. Az orgona a béke angyalainak hangjait, a magas szférák bűvös zenéjét bocsátotta utra. Gyönyörűséges akkordok lengtek a légen s mintha itt-ott pufók-arcu angyalok dugták volna ki fejeiket a lassan tisztuló mennyboltból, a kavargó felhők mögül. Egi boldogság borult a tájra. Félénk csillagok bukkantak elő és szégyenlően hunyorgáltak a szürkületben.

Az orgona hangjai Isten dicsőségét hirdették.

Egész testemben rémegtem, tovább nem bírtam sem a rémségeket, sem a gyönyört. Tagjaim bor-

zongtak és átázva, fázva, az égi hangok mellett, angyalok karától kísérve mentem hazafelé.

Lefeküdtem. Testem tüzelt, agyamban forrón lüktetett a vér. De nagy testi fáradtságom mindenél erősebb volt. Elaludtam. Dél felé ébredtem. Agyam előtt Ágnes néném ült szomorú és jóságos tekintetét rám függesztette.

— Ágnes néném, aranyos anyám, az Istenre kérem beszéljen! Ki orgonzik odaát? Ki az az ember? Miért utazott el tegnap? Mit jelent mindez? Beszéljen... beszéljen...

Soha nem látott zavar, féltékenység ült Ágnes néném arcán. Sajnálkozással néztem vívódását, mert minden jósága mellett határozottan, szilárd akaratúnak, parancsolni tudónak ismertem. De ellágyulása utat nyitott szívéhez. Kezét két tenyerembe fektettem, csókolgattam, cigogtam.

— Beszéljen Ágnes néném — kérleltem.

Zárkózottsága lassan engedett és fénylő szemei megértést kértek.

— Istenem — sóhajtott — fiatal vagy, meg sem érted — vagy talán majd azt hiszed, hogy régi regények alakjai élnek bennem. De legyen meg az akaratod. Lisznyai Bélának hívják, ő orgonázott az éjjel. Híres zeneköltő és muzsikus. Megyei ember volt az apja. Gyerekkoromat együtt töltöttem Bélával. Mindig vonzódtunk egymáshoz és serdülő lánykoromban titkon eljegyzett. Szüleim mit sem sejtettek. Mikor boldogult Sándor bátyád elakart venni, bevallottam anyámnak, hogy én Lisznyai menyasszonya vagyok. Ő akkor Pesten a zeneakadémia növendéke volt. Anyám nem szívesen látta, hogy a velem egykoru Bélával házasságra lépjek, de jóságos volt és megértett. Elmondta apámnak s ettől a pillanattól kezdve családi békénk felborult. Anyám mellettünk, apám ellentünk volt. Anyám sirt, egyre csak sirt, apám hajthatatlan volt és Sándor bátyád minden idejét nálunk töltötte. Tornyosultak a bajaink, én megtörtem és Sándor bátyádnak lettem a felesége. Annyit engedtek meg, hogy néhány sort írhattam Lisznyainak. Ő röviden válaszolt: Elj boldogan, én az orgonámé leszek.

Hat esztendei házasság után Sándor bátyád meghalt, én magamra maradtam. Lisznyai hazaköltözött és nem mozdult ki házából. Talán nem is látott még engem. Óreg szolgálójával él és annak is megtiltotta, hogy házába elhagyja.

— De mikor vihar van készülöben, kitarja ablakait, megszólaltatja orgonáját, üzen, vádol, büntet és elrontott életek tragédiáját küldi a viharral. Borzalmas muzsika, sokat szenvedtem, már nem bírom hallgatni. És hiába csukom be ablakom, furor fejemet a párnába, hiába menekülök a pince zugába, a hang mindenütt megtalál, sír, zokog, átkozódik, fojtogat, keresztre feszít.

— Ágnes néném, miért kinlódik ennyit? Miért nem jött rég fel hozzám. Nyugodtan éltünk volna és a város ezernyi érdekessége ezt a negyven esztendő, hihetetlen történetet elfelejtette volna. De még mindig nem késő. Adja el kastélyát, földjét, tegyen mindent pénzé. Budán egy kis házat veszünk és többé semmire sem lesz gondja. Segítségére leszek, néhány hét alatt mindent elintézzünk. Elmegyünk innen és nem fog többé szenvedni.

Merengő tekintettel hosszan nézett szemeimbe Mélyről sóhajtott és szólt:

— Nem fiam, én őt többé nem hagyom el.

Kende Ferenc

Szülővárosomban

Hol tegnap minden rám mosolygott
S baráti szóval üdvözölt,
Ma némán mennek el mellettem:
Idegen lett a szülőföld.

Nem ismerek már senkit itten,
S engem sem ismer senki sem,
Bámúlva nézek, s meg nem értem:
Mí változott meg körülöm?

Megkérde a járó-kelőket,
Hogy ismerik-e ezt, meg azt,
S tudják-e: hol van? Így felelnek:
Biz ez is, az is rég meghalt.

Minden barátom, ismerősöm
Kint fekszik holtan, hidegen.
Köröttem zajlik, nyüzsg a város,
De nekem üres, idegen...

Bús Péter

Szubjektív őszi irás

Most, hogy lehiggadtam már és sok mindent tisztában látok, az élet lassan megszűnik számomra az lenni, ami volt, kísérteties megpróbáltatások és döbbenetes meglepetések sorozata.

Az ut mögöttem ködbeborul és eltörpülnek a dolgok, amik valamikor mint az átok tornyai magasodtak fölém és eltiprással fenyegettek.

A táj megszeli, a horizont mindjobban kitágul, mindég barátságosabb, mindég kedvesebb, mindég otthoniasabb és mire elfogy a karéj kenyér, amit atravalóul kaptam, megenyhülök és megbékélek majd magam is.

Azt mondták nekem a fák:

Oh kedves testvérünk, milyen régen voltál itt, azóta őszeborult a világ, reggel köd borít bennünket.

Én pedig így feleltem nekik:

Oh ti kedves fák,

Oh ti kedves Fák, az Isten veletek...

az Isten veletek. Ime eljöttem, hogy elbucsuzzam Tőletek és, hogy megmondjam, soha többé nem felejtelek el Benneteket.

Ime eljöttem, hogy megköszönjem Nektek a jóságotokat, a hozzámvaló irgalmasságotokat, hogy megengedtetek nekem akkor is, amikor az én embertársaim elfordultak tőlem és olyan voltam, mint az üzött szarvas a hajtásban, hogy megpihenjek Nálatok, hogy ráhajtsam a fejem a Ti öreg kérgetekre és megsimogathassalak Benneteket.

Engedjétek meg nekem Ti drága Fák, Te drága ut, hogy megköszönjem mindazt, ami bennem öröm, hála és boldogság, mindazt, amit Tőletek kaptam, az én árva bandukolásaimban, amikor lehajoltatok hozzám, hogy megsimogassátok az arcomat a Ti kedves és puha leveletekkel, hogy megérintsetek és megáldjatok a Ti kedves és libegő ágaitokkal.

Azt mondta nekem a domb:

Oh kedves testvérem, milyen régen voltál itt.

Hogy szeliden álomba ringattál...

tál itt. Azóta őszeborult a világ, reggel köd borít engem.

Én pedig így feleltem neki:

Oh te kedves Domb, ime eljöttem Hozzád, hogy elbucsuzzam Tőled is, hogy megmondjam, hogy soha többé nem felejtelek el.

Ime eljöttem Hozzád, hogy megköszönjem neked a jóságodat, a hozzámvaló irgalmasságodat. Hogy megengedted nekem, hogy leülhessek itt és nézhessem a felhőket fölöttem.

Hogy puha ágyat vetettél nekem a Te selymes

füveidből és

szeliden álomba ringattál engem, a Te kedves méheid dongásával.

Engedd meg nekem te kedves Domb, hogy megköszönjem neked mindazt, ami bennem öröm, hála és boldogság.

Azt mondta nekem a Folyó:

Oh kedves testvérem, milyen régen voltál erre. Azóta őszeborult a világ, reggel köd borít engem.

Én pedig így feleltem neki:

Oh Te kedves Folyó, eljöttem hozzád, hogy elbucsuzzam Tőled és, hogy megmondjam neked, hogy nem felejtelek el soha többé. Hogy megköszönjem Neked a jóságodat, a hozzámvaló irgalmasságodat.

Hogy nekem adtad a hajbaid elöbögését hogy kitártad nekem a kebledet és megmutattad nekem a Tündérkirályné kristály palotáját és amikor letérdeltem a partodon és reádhajoltam, megmutattad nekem a saját arcomat, az Ifjúság szent lobogásában.

Hála neked Folyó mindazért, ami bennem öröm, boldogság és emlékezés.

Most, hogy itt ülök a csendben és elgondolkozom a Furcsa Vándoron, aki magam vagyok és nézem az ő bukdácsoló szillettjét, a bálga és vak botorkálását, az esztelenséget, a megalkuvó megtorpanásait, a szívem lassan megtelik szelid enyhülettel és megbocsájtom neki mindazt, amit ellenem vétett.

Látom őt oly magányosan és olyan egyedül, mint amilyen magányos és egyedüli most is immár túl az élet deledjén és amilyen magányos és egyedül való lesz, ha majd az ut végén csendesen és alázatosan lehunyja a szemét.

Nézem őt irgalmas szívvel és megbocsátok neki, aki diadalmas és zengő életre indult.

Sigifriednek indult és Peer Gynt lett belőle.

Megbocsátok neki én, aki az élet apró szolgálója vagyok.

Szép, arany

Szárnyasárga leveleivel beborít az Ősz.

sárga és cinóber színű leveleivel majd beborít az Ősz.

Farkas Béla.

Dezső bácsi postája

Jakab Irénke és Janika, Rápothy Erzsé: Emli-tették a szerkesztőségben, hogy kerestek, igazán nagyon sajnálom, hogy távollétem miatt nem találkoztunk. Ne de ha szeptemberben újból eljöttök feltétlenül elvárak, csak jélezed előre, hogy melyik napon érkeztek. Ha az én lábamból akkor sem találkoznunk, úgy én jövök el hozzátok Vrsacról jó lesz?

Erzsé ugyanis oly elragadtatással ír Vrsacról, ahol én még eddig soha nem jártam. Gratulálók, bátorsághoz, hogy feljöttél. A viszontlátásra!

Radó Irénke Nagyon szépen köszönöm az Icu nevenapjára küldött kedves ajándékot, a gyönyörű, csipkés kézimunka kesztyűt. Icu nevében is köszönöm addig, amíg ő is megköszönheti, mert most nincs ideháza. Elküldném neki postán, de félek, eléveszti a házszámot.

Icu különben is nemsokára hazajön. Ő még nem tud olvasni, így hát elárulhatom néked, hogy bizony nagyon hiányzik. Születése óta ez az első eset, hogy távol van tőlem s azt hiszem, keletünk közül nem ő az, aki jobban busul a másik után. Most még azt sem bannám, ha legnagyobb munkám közben elibém volna egy óriási papírlapot és követelné, hogy nézzem meg az ő rajzát. S mikor aztán látja, hogy nem nagyon hajlok rá, imígyen morog: „Nem látam még ilyen apát, aki a saját gyerekének a rajzát nézné meg, mindig csak a másét...”

Arra sem adhatok felvilágosítást, hogy a re-mek kesztyűcske jó-e, vagy sem. Egyelőre a ma-sam ujjain próbálgatom és úgy tapasztalom, hogy bácsi, ami ugye nem is csoda. De azért ne félj, hogy elpiszkolom mire a gazdája hazajön. Vigyá-zok rá, akár a két szemem világára. Kérlek, hogy Anyukádnak is tolmácsolj köszönetemet és kéz-csókomat, az óriási fáradozásért, amit a bájos ajándék elkészítésére szentelt.

A kedves kis rajzot azonban elküldöm Icu-nak. Szakszerű bírálat alá kerül, mert azok né-zik majd meg, akik a Tünderország képét ké-sztik.

Kiliza Iduka. Nem kell újból jelentkezni azok-nak, akik régebben már tagjai voltak a Tünder-országban. Még akkor sem, ha közben — mint te is — elérték a tizennegyedik esztendőjüket. Több ször megírtam, már, hogy a Tünderország olva-sása nem függ az életkortól, hiszen többször meg-győződtem már róla, hogy öreg bácsik és nénik és szívesen olvasgatják, mert szeretik a gyerekeket. A te életkorodra majd akkor térünk újból vissza, ha nem tizenégy, hanem száztizennégy éves leszel. Annak idején majd ne feledkezz el figyelmeztetni rá. Rejtélyed sorsa kerül.

Rajda Margit. Örülök, hogy olyan boldogsá-godra szolgált a nyerevény. Most már csak to-vábbi kitartás és szorgalom, hogy harmadszor is rád kerüljön a nyeresés sora

Aradszki Nadica. A pótlórejtvényekbe Nádó-kám valamilyen közmondásnak, vagy híres ember-nek a nevét kell befoglalni. A te pontrejtvé-nyed megfejtése: „Sebescsin Ilonka”. Bizonyára e-gyik barátinodról van szó, akit talán Sebestyén Ünkának hívnak, de egyelőre még így sem olyan nevezetes egyén, hogy mindenkinék ismerie kelle-ne. Várjunk tehát egy kicsit vele, amíg világhíri írónó, vagy esetleg feltaláló lesz belőle.

Mészáros Irénke. Azt írod, hogy nagyon mesz-sze voltál nyaralni és ezért nem küldhetted be há-rom héten át a Tünderországot. Kiváncsi vagyok hol van az a nagyon messze? Talán csak nem Ame-rikában? De még oda is elmegy ám a Reggeli Ujság, még pedig minden nap. Örülök, hogy most már szorgalmasan és pontosan beküldöd a Tün-dérországot, így azután bizonyára sorra is ke-rülsz a nyerevésben.

Schwarz Évi és Mariska. Köszönöm a gratulá-ciót. Patarica Juliskának jobbulást kívánok. Tudom, hogy a zsirszóda ivását sokáig megemlegeti az ember, de azért idővel majd csak kiheveri a súlyos betegségét és megjön a régi étvágya. A nyeresés dol-gában előbb-utóbb rátek kerül a sor.

Wagner Aranka. Ismétlem, hogy az újból való belépést, nem kell külön bejelenteni. Verset szíve-sen fogadok, de tántával kell ám írni és a papírnak csak az egyik oldalára, hogy a nyomdász bácsinak ne kelljen fordítania. Ugrórejtvényed sorra kerül.

Zoll Mihály és Katica. Ugye, hogy kitaláltam a Rontó Pál és Katica rejtvényét? Nem haragszom érte, még akkor sem, ha tényleg rokonaitokról van szó, de érdekes, hogy őket is Mihálynak és Kati-cának hívják. Az írásuk is teljesen azonos a ti-étekkel.

Horváth Margit és Meca. Szubotican az ottani szerkesztőségünkben is átadhatjátok a megfejtést, de beküldhettek postán is.

Apró Etelka. Köszönöm a gratulációt. A Tün-dérországot többben is beküldhettek egy borítékban, így kevesebb a portóköltség.

Thurzay Ineike. Kár, hogy a betegség elrontja a szünidődet. Kívánom, hogy mielőbb gyógyulj meg és élvezd ki a néhány napot, ami még a szünidő-ből hátra van.

Kovács Cunci. Persze, hogy irhatod Cuncinak a nevedet, ha odahaza is úgy hívnak. A Tünder-ország második családjá a gyerekeknek, tehát hasz-pálhatjuk a családban szokásos becézőneveket.

Decsy Jucika és Sárka. Nem haragszom érte, hogy a szünidőben nem küldtetek be megfejtéseket. Az a fő, hogy jól mulattatok. Versetek nagyon jó, de kissé túl hosszú, ezért nem közölhettem.

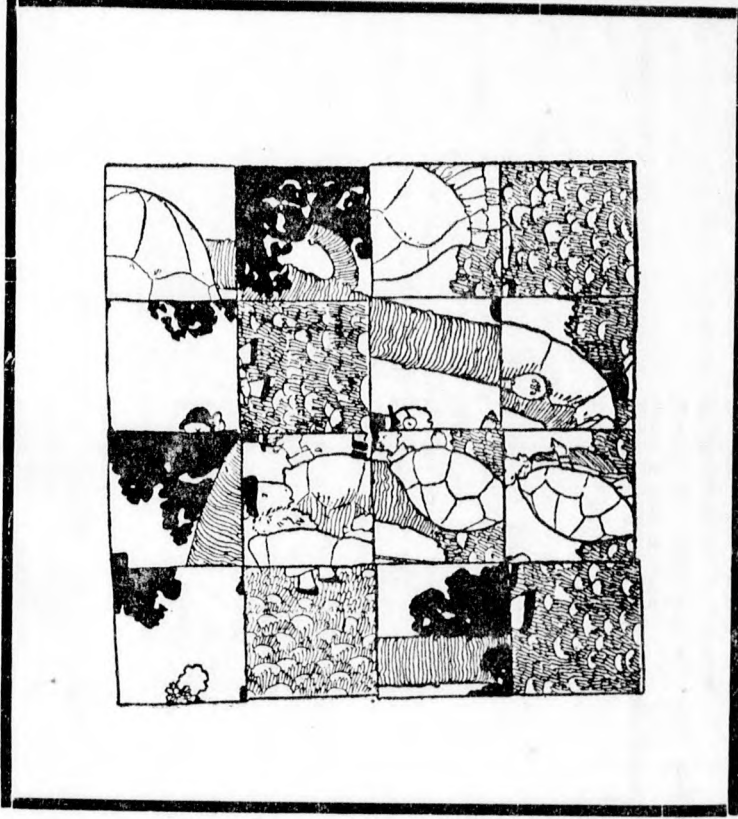
Biliczki István, Deutsch J. Miklós, Farkas Ró-zsika, Lichtenberg Lilike, Molnár Károly, Milas-sin Márkó és Pisti, Pálfi Katica, Rontó Mihály és Katica, Rada Mária, Szóke József. Vázasonyi Tya-dár Szeretettel köszöntök benneteket a Tünder-ország táborában. Aki közlötök eddig elmulasz-totta, írja meg pontos címét és hogy hány esz-tendő

Tünderország

A Reggeli Ujság vasárnapi melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Varázskép

Vágjátok ki a kockákat és ragasszátok papírra, de úgy, hogy összefüggő képet adjon

Fessétek ki a képe-izlésték szerint. A lestményt azután küldjétek el a Tün-dérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb fest-ményt küldi be, a novlszadi Union cu-korkáziel csokolá-dejét nyeri.

A lestopályázat szu-botical nyertese a szubotical cukorka-üzlet csokoládéját kapja.

A beküldő neve és címe:

A mandula és a tölgy

Tavasszal így szólott
 A tölgy a virágos mandulához:
 Irigylem a virágot,
 Ünnepi díszed, mi besugároz!
 ...
 ...
 Örül a szép tavasz megjöttének,
 Beszél a csodáról
 És rólad zeng sok bájos ének!
 Vigasztalólj, tölgyem,
 Ha majd kizöldül a lombos sátrad
 Felkeresnek többen,
 Árnyas enyhet lelhetnek ott nálad.
 Engem itt látsz állni
 Megtépdésve, leördölve szörnyen...
 Nem fognak sajnálni,
 Bármint hulljon keserűen könnyem!

Rejtvenyek, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjefések a Tündérország aug. 19. számából

- 3. Kereszties pók, 4. Menthetetlen.
- Podló rejtvény: Jókai Mór.
- Rejtett fiunek: 1. Gabi, 2. Zoli, 3. Laci, 4. Józsi (A kérdés hibás volt), 5. Marci, 6. Lajcsi.
- Rács rejtvény. Függlőleges: 1. Ringló, 2. Márton, 3. Nándor, 4. Aranka. Vízszintes: 1. Románia.
- Kocka rejtvény: 1. Irén, 2. Rigo, 3. Eger, 4. Nóra.
- Szélmalom rejtvény: Maros vize folyik eseten.
- Keresztrejtvény. Függlőleges: 2. Im, 3. Lap, 4. Alma, 5. Mák, 6. O. J., 7. Konkoly, 9. Novi Sad, 11. Napad, 13. Likör, 15. Kéz, 16. Mir, 20. Vizi, 23. Füt, 24. Len, 26. F. N., 27. Tá. Függlőleges: 1. Villamos, 3. Malaj, 10. On, 12. P. M. K., 13. Ló, 14. N. A. K., 16. Miv, 17. K. P. E. E., 18. Kiki, 19. Oáz, 21. Rös, 22. L. D., 23. Fin, 25. Re, 26. Füzet, 28. Antilop.

A hibakereső pályázat megjefése

A Tündérország meséiben több szót készkarva fordítva nyomunk, s a gyerekek feladata, hogy kikeressék a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a „Megjefítés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik Dezső bácsinak, vagy bedobják a Tündérország postaszekrényébe szerda estig, de legkésőbb csütörtök délig.
 A multvasárnap Tündérországban az alábbi hibák fordultak elő: gyoh, en, mes, 57, 6, gyoh, ed, za.

A multvasárnap hibakeresőpályázat nyertes Kovács János. Könyvjutalmát postán küldjük el Vrsacra.

A rejtvenyeket egészben, vagy részben megjejtették, szép fesiményt küldtek be:

Zupáncz Bócsi, Schwarz Evi és Mariska, Gátfér Gizike, Szamuda Mancsi és József, Aradszki Nadica, Drégely Ilonka, Rajda Margitka, Sanyika és László, Szabó Aranka, Szigmund Vilmos, Bednarik Ilonka és Imre, Soós Dezső, Bancarel Ferikó, Horváth Vera, Trsek Karcsi, Gombács Annus, Szamuda Magda és Anna, Török Mariska, Janka és András, Keller Ilona, Selyem Emma, Kocsis Juliska és Lajos, Németh testvérek, Bálint Juliska, Jancsenis Paula, Csizmadia Bócsi és Mariska, Lázár Ilonka, Káhnér Magduska, Milinszky Bózsika, Kovács Etuska, Fiala Nándor és Rezső, Szöllösy Márton, Simon János, Mészáros Irónke, Harcsa Rózsika, Herbut Karcsi és Kató, Freund Margit és Rózsai, Trifunovics Olga, Brana Teruska, Schubert Magda, Zsigray Magduska és Mariska, Dusa Pál, Fischer János, Vezkó József és Feri, Baky Irónke, Fábí Márta, Vozárovity Olga, Gombár Gyula, Tóth Irónke, Székely Magdus, Szabó Bózsika, Farkas Rózsika, Szőke Józsi, Wagner Aranka, Szekeres Annuska és Gyurka, Brezovác Iván, Rónó Mihály és Katica, Pálfi Katica, Vékony Sámuel, Vázsonyi Tyvadar, Trencsényi Irma, Csauth Annuska, Sörös Lajosika, Szabó Vali és Ottó, Grnja Ilonka és Mariska, Horváth Margit és Maca, Radó Irónke, Apró Etelka, Grenya Olga és Sanyika, Kovács Etuska, Milassin Márkó és Pesti, Tapolcsányi Ilonka, Morovics János és Mariska, Schlesinger Baba és Laci, Lehoczky Lédike, Fúrjes János, Fúrjes Teruska, Molnár Károly, Zoll Mihály és Katica, Thurzay Incike, Gombár Irónke, Schindler László, Divild Mária, Rada Mária, Kasza Karcsi, Kanyó Matyi, Jakab Irónke és Janika, Rápoti Margit, Biliczky István, Deutsch J. Miklós, Németh László, Sörös Matild és Pesti, Stefanidesz Géza, Bordás Erzsike, Brazilek Rózsika, Dömötör Zoltán, Fehér Kornél, Heizer Irma és Gizli, Koszó Mancsi, Manojlovics Endre, Stefanidesz Péter, Décsy Juci és Sári, Bün Kamilla, Istók Bandi, Baksa Sárka.

A sorshuzárnál Dusa Pálnak (Rozmaring u. 6) kedvezett a szerencse, a noviszádi Union cukorkafizet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Lázár Ilonka (Magyar u. 35) a noviszádi Hering Stúdió fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Stefanics Péter szubotikai szerkesztőségünkben vegye át a jutalmát.

A sétáló játékosok kifestéséért Herbut Karcsi és Kató (Ciril Metod III), a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Manojlovics Endre (Kályn u. 9) a noviszádi Foto Bonlevar fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Nagy János szubotikai szerkesztőségünkben vegye át a jutalmát. Fehér Kornél könyvjutalmát postán küldjük el Becsére.

A Pál-uccai fiúk

Irta: MOLNAR FERENC

(9. folyt.)

Hát ültek és fültek. Semmi hang. Itt senki se jutott észbe keresni őket. Aztán fölkeltek és botorkálni kezdtek a magas polcok között, melyek telistele voltak rakva zöld bokroskákkal, szagos fűvekkel, nagy virágokkal. Csónakos neki is ment az egyik polcnak és beléje boldott. Nemcsak szőleget akart lenni.

— Megállj — mondta — majd világitok. És mielőtt még Boka ebben megakadályozta volna, gyújtót vett elő a zsebéből és rápörcentelt az egyikre. A gyújtó fellebbant, de a következő pillanatban ki is alvott, mert Boka kütötte a kis szőke kezéből.

— Majom! — szólt rá haragosan. — Elfelejtetted, hogy üvegházban vagy! Hiszen ennek a háznak a fala is üvegből van... most biztosan meglátták a fényt!

Megálltak és hallgatottak. Valóban, Bokának igaza volt. A vörösingések meglátták a fellebbantó világságot, mely egy pillanatra az egész üvegházat kivilágította. S a következő pillanatban már hallatszottak a kavicson ropogó lépések. Ők is a balszárny ajtaja felé tartottak. Hollották, amint Áts Feriből megint kitért a hadvezér:

— Pásztorok a jobb kis ajtón, — kiáltotta — Szebenics a középsajón, én meg itt!

A Pál-uccaiak egy pillanat alatt elbujtak. Csónakos egy polc alá hasalt. Nemcsak a pedig azzal a megokolással, hogy ő már ugys vizes, belekúldták az aranyhalas medencébe. A kis szőke állig bujt le a vízbe s a fejét egy nagy pátránylevél alá huzta. Bokának már csak anyai ideje maradt, hogy a nyitott ajtó mögé állhasson.

Áts Feri pedig bevonult kíséretével az ajtón, a lámpával a kezében. A lámpa fénye egy eszt az üvegházra, hogy Boka jól láthatta Áts Ferit, de ez nem láthatta az ajtó mögé rejtőzött Bokát. És Boka jól megnézte a vörösingest, akit csak egyszer látott közelről, a muzsunkertben. Szép fiú volt Áts Feri s most ragyogott a szeme a harc-vágytól. De csakhamar eltűnt előle. Bejárta a többivel az utakat s a jobbszárnyban a polcok alá is néztek. A medencében egyiküknek sem jutott észbe keressélni. Csónakos pedig csak úgy menekedett meg a fölfedeztetéstől, hogy mikor az ő polca alá akartak nézni, az a fiú, akit Áts Feri Szebenicsnek nevezett, így szólt:

— Ezek már rég kimentek innen a jobboldali ajtón...

És miután ő arra indult, a keresgélés hevében a többi is utána szaladt. Keresztülvágattak az üvegházon s néhány tampa puffanás jelezte, hogy ők se nagyon kímélték a cserepeket. Aztán kimentek s újra csönd lett. Csónakos bujt elő.

— A fejemre dőlt egy eszerp, csupa föld vagyok. És buzzgón köpte a homokot, amivel tele volt

orra-szája. Másodiknak, mint valami vízi szörnyeteg, Nemcesek bujt ki a medencéből. Szegényke megintcsurgóit-csöpögött s amint ő már szokta, ptyergőre álló hangon panaszkodott:

— Hát én már egész életemben folyton a vízben leszek? Mi vagyok én? Béka? Megrázta magát, mint a vízzel leöntött pincsi-kutya.

— Ne siránkozzál — szólt rá Boka. — És most gyereink, hadd legyen már vége egyszer ennek az eskének.

Nemcesek sóhajtott:

— De szeretnék már otthon lenni! Itt észbe jutott, hogy mily fogadtatásban lesz része otthon, ha meglátják a vizes ruháját. Hát kijavította amit mondott:

— Nem is szeretnék olyan nagyon otthon lenni! Szaladtak vissza az akácfa mellé, ahol bemásztak a dűldező palánkon. Néhány perc alatt elértek. Csónakos fel is mászott a fára, de mielőtt rálepett volna a kerítés tetéjére, visszazétezt a kertbe. Ijedtlen kiáltotta:

— Ott jönnék! — Vissza a fára! — szólt Boka.

Csónakos visszament a fára s maga után féseltette két társát. Olyan magasra másztak, amily magasan csak bírta őket az ág. Bosszantotta őket az a gondolat, hogy épp most csipjék el őket, amikor már oly közel voltak a meneküléshez. A vörösinges csapat hangos trappolással érkezett a fához. A fiúk fönn némán kukusoltak, mint három nagy madár a sűrű lomb között...

Megint az a Szebenics szólalt meg, aki az üvegházban is elboldította előlük a csapatot:

— Láttam, amint keresztülugrottak a kerítésen! Ugy látszik, ez volt a legostobább közrütk, ez a Szebenics. És mivel ropdesen a legostobább egy szersmind a leglármásabb is, hát folyton ő kiabált, pillanatok alatt átvetették magukat a palánkon. Áts Feri utolsóinak maradt s miből kímászt volna, elfújta a lámpát. Ugyanazon az akácán kapaszkodott fel ő is a palánkra, amelynek tevében a három madár fészelt. Sőt Nemcesekről, aki még egyre csöpögött, mint valami lyukas eres, a nyarka közé is hullott néhány kövér vízcsepp.

— Esk az eső — kiáltott Áts Feri, megörült a nyakát és azután ő is kiugrott az uccára.

— Ott mennek! — hangzott az uccáról s mind szaladni kezdtek, annak jeléül, hogy Szebenics megint tévedett. Meg is jegyezte Boka:

— Ha ez a Szebenics nem volna, már rég a kezük közé kerülnék volna...

Most már érezték, hogy végleg megmenekültek a vörösingesek elől. Látták őket, amint két csöndesen ballagó fiú után szaladtak az egyik kis uccán

A két fiu megijedt fölök és szintén szaladni kezdtek. Nagy ordítás tört ki erre és a vörösszínek meki-vadulán rohantak utánuk. A látna messze halt el, valami jószelvetáros kis utcáskában...

Lemásztak a kerítésről és nagyot lélekzettek. Mikor megint az uca kövezetét érezték a lábuk alatt. Egy öreg asszony baktatott arrafelé, majd más járókelők jöttek. Érezték, hogy megint a városban vannak s itt már semmi bajuk nem történhetik. Faradtak, éhesek voltak. A közeli árvaházban, melynek ablakai barátságosan világotlítottak ki a sötét estébe, vacsorára harangoztak.

Nemeselek didérgétt.

— Siessünk — mondta.

— Megállj! — szólt Boka — te lövönaton menj haza. Nesze, adok pénzt.

A zsebbe nyult, de benakadt a keze. Csak három krajcárja volt az elnöknek. Nem volt más a zsebében, mint három rézkrajcár, meg a finom tintatartó, melyből víddáman folydogált a két tinta. Előhúzta a tintás három krajcárt és odaadta Nemeseleknek:

— Csak ennyi van.

— Csónakosnál akadt még két krajcár. És a kis szökének volt egy angolos szerencsekrajcárja, amit egy pilulás skatulyában hordott magával. Ez összesen hat krajcár volt. Ezzel föltölt a lövönaton. Boka megállt az uccán. Még mindig tele volt a szíve a Geréb dolgával. Szomorúan állt és hallgatott. De Csónakos még nem tudott az árujáról semmit, tehát ő víddáman volt.

— Ide figyelj! — mondta s mikor Boka odanézett, bekapta két újat a szájába és félrevesztette. Akkorait, amekkorait csak tudott. Aztán meg nézett körül, mintha ezzel a fittvel jólakott volna.

— Ezt már egész este tartogatom, — mondta víddáman — de most kitérítanokozott belőlem!

Karantogta a szomorú Bokát s azzal ennyi izgalom után, fáradtan kezdtek a város felé ballagni a hosszú Utóúton.

IV.

Az oszáltyeremben ismét egyet ütött az óra s a fiuk a könyvekhez kaptak. Rácz tanár ur becsapta a könyvet és felállt a katedrán. A szolgalátkés kis Csengey, az első pad első, odagrott hozzá és fölszegeztette rá a feljött. A Pál-uccaiak a különböző padokból összenéztek, váruva Boka inkekedését. Tudták, hogy ma délután már ketőkor lesz a gyűllekezés a grúdon. mert a három tagból álló előőrsapat be fog számolni fűvészkerti elményéről. Azt mindenki tudta, hogy a kirándulás sikerült s hogy a Pál-uccaiak előke bátran adta vissza a látogatást a vörösszíneknek. De a dolog részleteire voltak kíváncsiak, az egyes kalandokra, a veszedelmekre, melyeken a fiuk forogtak. Bokától harppófogóval sem lehetett volna egy szó sem kivenni. Csónakos mindenfelét beszélt össze-vissza s Isten bocássága meg neki, de magyokat fillentett. Még vadállatokról is beszélt, a-

melyekkel a fűvészkerti romok közt találkoztak. Hogy Nemeselek majd beletallalt a tóba. Hogy a vörösszínek egy rettenetes mágyra körül ültek. De össze-vissza beszélt és épp a fontos dolgokat felejtette mindig ki. És nem lehetett a beszédjét végighallgatni, mert majd megsápkelt a hallgatót a folytonos fittyökkel, melyeket pontok helyett rakott a mondatok végére.

Nemeselek meg olyan fontosnak érezte a szerepét, hogy nagyon komolyan tiltakozott. Ha kérdétek, így felelt:

— Nem mondhatok semmit.

Vagy ezt mondta:

— Kérdezzétek meg az elnök urtól.

A többiek rettelően irányultak Nemeselek, aki közlegény léteire ily gyönyörű kalandban velt részt. A hadnagyk és főhadnagyk érezték, hogy ezek után ők előtrúthnek a közlegény mellett, sőt nemelyek már azt is hangozatták, hogy a kis szökét ezek után okvetlenül tisztelt fogják előléptetni s akkor nem marad más közlegény a grúdon, mint Hektor, a szlovák fekete kuttyója.

Még melettt Rácz tanár kiment volna az osztályból Boka felemelte a két újat a Pál-uccai fiuk felé, annak jeléül, hogy két órákor lesz a találkozó. A többi fiuk, akik nem tartoztak a Pál-uccaiak közé, rettelően irányultak őket, mikor Boka intésére valamennyien szalutáltak, ezzel mutatva, hogy tudomásul vették az elnök jeleit. És már mind indultni akartak, mikor történt valami.

Rácz tanár ur megállt a katedra lépésfőjén:

— Várjatok — mondta.

Nagy csönd lett erre.

A tanár ur kis cédlutát húzott elő a felöltője zsebéből. Feltette a szemüveget és a cédlutáról olvasni kezdte a következő neveket:

— Weisz!

— Jelen — mondta ijedten Weisz.

A tanár ur folytatta:

— Richter! Csele! Kohay! Barabási! Leszki! Nemeselek!

Valamennyi rendre felelt.

— Jelen!

Rácz tanár ur zsebreletta a cédlutát és így szólt:

— Ti most nem mentek haza, hanem bejöttök velem a tanári szobába. Egy kis dologom van veletek.

Azzal elindult s anélkül, hogy emek a furcsa megihvásnak okát adta volna, kisértett a teremhöz. Nagy zúgás, zsongás támadt erre.

— Miért hív?

— Miért maradtunk itt?

— Mit akarnak velünk?

Ezt kérdezték egymástól a meghívottak. És miután valamennyien Pál-uccaiak voltak, Boka köré sereglettek.

— En nem tudom, mi lehet — mondta az elnök. — Csak menjétek be és én majd megváraklak a folyosón benneteket. (Folytatjuk).

JÁTEK

A mosolygó kék egen
Fenyő árnyháld van;
Itt a játék ideje
Játszaduzzunk vígan...

Fel hát cécázzunk,
Fogjuk meg a párnuk. —
Közbe egy kis pihenőre cücsüljünk egy padra —
Huzzunk harangot,
Fújunk pilypangót, —
Szórnunk színes virágzirnot rohanó patakba!

Hip-hop labdázunk
Gyorsan hintázzunk...
Hinta, palinta — édes gyermekálmom —
Játé...nk bujósokát,
Zengjünk víg nótát,
Keresgessük a szép szírványt vesszőparipán!
Rajta kis párok
Ropjunk a táncot, —
Körbe-körbe párosával — három a tánc... három —
Ropjunk ropogóst,
Csárdást kopogóst.

A szép táncnál nincs gyönyörűbb széles e világon!
A mosolygó kék egen
Fenyő árany híd van —
Itt a játék ideje
Játszaduzzunk vígan!

AZ ÉVARÁZSOLÓ BÉKA

Juliska játszani ment pajtásaival. A patak partján játszottak a gyerekek és a fiuk, egyszerre csak dhadalmas kiáltásba törték ki: egy békát fogtak a tükben. Először csak körbe állták az állatot, de aztán piszkálni, kinozni kezdtek és jól mulattak a szegény állat szenvedésén. Juliska jószívű kislány volt és nagyon megajánlta a szegény békát. Addig beszélt a fiuk lelkére, amíg azok el nem evészelték áldozatukat.

Esteledett már, mikor Juliska hazatért. De alig akart inni szemének, mikor az egyszerű házikó helyében szép, tágas hazat látott gyönyörű kerttel, melyben szebbnél-szebb virágok, gyümölcsfák roskadozó szép fák állottak.

— Ugy-e nem tudod mire vélni ezt a nagy változást, Juliska — szólalt meg háta mögött egy kedvesen csengő hang s mikor hátrafordult, gyönyörű szép fiatal nőt látott maga mögött.

— Én vagyok az a béka, akit ma megmentettél a rossz fiuk kezéből. Tündér vagyok, de egy gonosz boszorkány békává varázslott s addig kellett békasorban slágyódnom, míg valami jószívű teremtes meg nem szán. Te szabadtítottál meg szenvedéseimből és én öröklé halás leszek neked, te jó kislány. Látod ezt a szép házat, kertet, ez mind, mind a tükkel, szülteid és tiéd. S na valaha bajba jutsz az életben, hát én mindig mellettéd fogok állni. Most pedig Isten áldjon meg gyermekem!

És a szép tündér eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el. Juliska pedig boldogan élt szülteivel és soha, soha sem felejtette meg arról, hogy minnek köszönheti gazdagságát és azonul még jobban szerette az állatokat.

A BÜSZKE NAGYUR

Volt egyszer egy büszke nagyur, aki nagyon gögös volt a családjára. Mindig elmondta, hogy az ő ősei milyen kiváló emberek voltak.

A király, aki hallotta a dolgot, elhatározta, hogy megszégyenítje a kevély e bért. Egy izben magához hívatta és miután minden jóval ellátta, szíves szívoai megkerdezte tőle, sokat járt-e emberek közé mulatozni?

— Szívesen mennék felséges Urann sé királyom, — mondotta az ember, — de hát, aki olyan régi nagy családból való mint én, mit tegyen, hol találok en magához illő társaságot?

— Azt bizony nem tudom — felelt a király, — de ha én köröttem a példádát és mindig magamhoz hasonló számarásu emberek közé akarának menni, hát bizony egész nap a temetőben kellene ülnöm, mert ott vannak őseim eltemerve.

Megértette a gögös ember a király beszédében rejlő tanulságot és ettől a példától kezdve nem a származásuk, hanem a becsületük, tisztességük, helyes magaviseletük szerint itelle meg embertársait.

Babalakodalom

Ha odakinn szél van, sár van,
Jobb odabenn a szobában.
Ne törődjünk az idővel,
Játszunk együtt éjtvél.

Megnyúl a balaszakács,
Annak kell egy csinos lakás,
Mégépítjük egy-kettőre,
Készen lesz az esküvőre.

Afrikai notesz

Kis bevezetés arról, hogy a magas civilizáció jármába fogott Afrika hatalmas északi homoksvatagos, sziklás, narancs, datolya és banánligetes részét, tehát Algériát három departmanra szabdoszták: Algériára, Oránra és Constantinra. Ez a három departman szerves egység egyébként, legfeljebb annyiban különböznek egymástól, hogy az egyik helyen több a benszülött, a másik helyen kevesebb, a harmadik helyen valamivel több, tettekesebb, hajlamosabb a vérengzésre. Azonban ugyanaz a francia igazság szolgáltatás knockoutolja.

A benszülött szelidítés száznégy esztendő óta tart ezen a földön. Olyan ez, mintha zugó szélviharban tüzet oltanának a franciák. Itt elfojtják, amott fellángoltatják a szunyókáló zsarátot. A marokkói és a saharai eseményekről ne is beszéljünk, ahol folyton csak lángoltatják. Erről a marokkói tüzről legtöbbet tudnak az idegenlégió zsoldosai, akik azt mondják, hogy a tűz szakadatlan (Jaksa noviszádi születésű magyar légionista éppen a napokban mesélte el a légionisták életét s ezt közölni fogom a Reggeli Újság olvasóival is.) A Saharáról meg mi tudjuk, hogy oda bevették magukat a tauregek s habár francia térkép öleli fel az egész Saharát, a tauregek élnek a maguk törzsi függetlenségét s úgy lehet azt sem tudják, hogy franciák is léteznek a világon. De nemcsak a taureg-törzs és az Atlas hegységben bitangoló féktelen ben születők viaskodnak Afrika idegizgató prioritásért, hanem itt a civilizációba nyakig beásott benszülöttek is, hébekorba még meg kísérik az ősi ricsajt. Pompásan bevált régi szerszámokkal kitanak az örökös specialitás mellett, hogy hátulról macskafinom odalapuinak az áldozat mögé, bal-karral hátrarántják a halálraérdemesített fejét és boszorkányos gyorsasággal a jobbjukban éktelenkedő budlival mestervágást mérnek a gégere. (Gyakorlott háziasszonyok így szokták elvágni a csirke nyakát.) Valahány esetben nagyszerűen sikerül. Biztonságos és zajtalan. A delikvens nem egykönnyen csaphat tömegesödületet, átmetest torkán hang nem jön ki, különben is egy ilyen benszülött műtét után Ábrahám kebelébe megtérni pillanatok kérdése.

Ez év augusztus 5-én Constantinban az arabok ezzel a módszerrel huszonöt ártatlan zsidót operáltak ki az életből.

A sidi-lakhdari arab szent, — voltaképpen ő fölötté — már érteve úgy, hogy a constantini Sidi-Lakhdar moszkéban nyugvó szent sírja fölött — robbantak össze a szenvedélyek. Vátszott katona csíny, de nagyon szerencsétlen, rossz humor volt, ami felbőszítette a muzulmánokat. Egyébként se érzik jól magukat, ha hitetlenek csődülnek be közéjük, amikor imába merülnek. Pláne még katona!

Az arabok rögtön fikszumfertig voltak. A katonát se szeretik, a zsidót még úgy se. Buzgón gyűlölik egymást, mióta tudnak egy más létezéséről. A nagy felvilágosodás korában persze az ilyen régi dolgoktól már nem nagyon gyullad be az ember és a zsidó katona egészen katonadolognak tartotta, hogy ő egyébként is részeg, akár a csap s mint ilyenek, egy és más megvan engedve. Részeg volt, ez tény, de nem angyalok vigyáztak rá és virágos dallikozó kedvét adig uszította, míg kivágta a vallásmocskoló magas cet. Több volt ez a soknál az arabok szemében. Még több az, hogy egy kicsit berzenkedett is a sidi-lakhdari szent síron, ami pedig a világ minden vallásában egyformán szent és gyalázása egyformán kegyelet-sértés. Különösen és ezerszeresen az volt az arabok előtt, amikor a duhaj, uniformis ember rövid kakaskodása után, ingerülten a szent hantra pakolta a részegség gyomorémelyítő utókonzekvenciáját.

Az elitelendő cselekedet után nem tartott sokáig a muzulmán zsinat se. Izmos elégtételt kerestek. Természetesen a burnusz alatt, a büntető paragrafustól sakkmattolt, kecses ivelésű pengék voltak a legjobb garanciák arra, hogy vallásuk megalázásáért a bosszút gyökeresen vigrehajtják.

„Maison chrétienne”. — Nem sokáig késlekedtek, vasárnap hajnalban (aug. 5-én) megjelentek Constantine izraelita negyedében. Hogy mennyire egy „görög” hibájáért akarták lemészárolni egész „Görögországot”, vagyis zsidón kívül senki mást nem bántani, — a blokád alá vett negyed két épületére, — hogy tévedés ne essen — táblát függesztettek ezzel a felírással: „Maison chrétienne!” Keresztény ház.

Más minden karikacsapás szerűen ment. Boldog-boldogtalant feltartóztattak egy kérdés erejéig: „Mi vagy, zsidó — vagy — francia?” Ott kezdett az élet hajszálon lógni, hogy ki mit hebegett nagy hirtelen. Elvégre mindannyian franciák voltak, de egy ilyen lélekjelenlétet tébolyító, sebesen feldobott kérdésre: „zsidó — vagy — francia?” azt se tudták vallást mondjanak-e, vagy nemzetiséget, avagy tömör összevont feleletet: hogy „francia-zsidók” igenis! Aki észbekapott és azt mondta: francia vagyok — kórusban megénezték: „Vive la France!” Éljen Franciaország! Viszont az a szegény jámbor, aki töredelmesen begyóna, (sütbavetve a nemzetiséget) hogy én kérem-szípen zsidó vagyok, — kiröppent a felsőajlaku ősgyilok és egyetlen mester-nyisszantással helybenhagyta az árnyékvilágba költözött.

Később azonban, mikor már a hitvalló mártírok száma nagyon megesappant, mert belátták, hogy veszedelmes dolog a vallást megmondani, holott épenugy franciák is, az életük védelmében mindannyian csak franciáknak mondták magukat, míg az arabok megneszelve az áldozati fogyatkozást, félretették az udvarias kiltóségeket, se szó, se beszéd, bagószemre mészárolták „vive la France” nélkül.

A tökrészes katona sidi-lakhdari szent-ségpiszkító pajzánkodása, az első napon huszonhárom zsidó halottat eredményezett. Valamennyi között legjobban megdöbbenette nemcsak Afrikát, hanem bizonyára a világot is, a Malmi család tragédiája. Az arabok szétduzták a lakást, az apát, az anyát és két kisgyermeküket lemészárolták.

Kegyetlen véres büntetés!
Augusztus 6-án sem szűnt a tűz. A halottak száma még kétfővel szaporodott. A kórházakba ötven sulyos sebesültet szállítottak. Az uccákon forradalmi hangulat, az Algirből, Oránból, Batnából, Constantinba vezényelt szpahi, zuáv, tiralyőr hadtestek ostrom alá vették a belemelegedett arabokat. A zsidó negyedben a kereskedők üzleteiből az árut kiszórták az uccára, a berendezéseket szétverték és a bolti helyiségeket felgyújtották.

A „Depeche Algerienne” oldalakat betöltő fényképfelvételeit nézem: az uccák, mintha véres szőnyegekkel lennének borítva. Az égnek meredő falak kormosak, az üzletek úgy éktelenkednek bele a kihalt uccákba, mint a kiégetett vakci szemek és mind ez, egy részeg vallásgyalázó katona miatt.

Augusztus 7-én M. Jules Cardé gouverneur generál, Párizsból, miután sürgősen értesítették az eszeveszett eseményekről, repülőgépen visszatért Afrikába.

Augusztus 8-án a letartóztatott arabok száma 210. Nem végeles. A forradalmi zsarát olybá tűnik, mintha az első lángolás hamujával volna csupán borítva. Egy kis szél kell neki, hogy szerteszóródjon és gyújtson tovább.

Algiri arab ismerősömet kérdezem, mit szól a constantini dolgokhoz? Mellékesen megjegyezve, ismerősöm hasonlóképp fiatal,

mint én és véletlenül „bort” iszik és véletlenül többet szipakolt be a kelleténél. Vasvilla-mód forgatja a szeméit. Annyit választó mindössze:

— „Sales juifs!”

Az eddig mellettünk némán anizettező arab szomszédunk, igencsak dijbirkózó markolással felragadta a poharat.

— „Tu a raison!”

És az epilógus, — bocsánat, hogy belesatangoltam a riporter stilsba, — az epilógus valószínűleg az araboknál még nem következett be. Kénytelen-kelletlen köztük vagyok és kénytelen-kelletlen egyet-mást meg is hallok felőlük. Az arabok nagy együtvértartozók a vallásban és ha Constantinban a valláson esett sérelem miatt azok ott ricsajoztak, ezek itt veltük pendülni. Most már a tömeges letartóztatások miatt is. Végre is kétszázötven letartóztatott arab testvér, akiket hat, öt, három évre dugdos a törvény tömlőbe, nem kismiska? És ők semmiféle jogi cikkelyért, de még a terror posványába szoritott fúldoklásuk árán sem akarják al-fától omegáig megtanulni azt a ma nagyon aktuális latin közmondást: „quod licet Jovi, non licet bovi”, — amit szabad Jupiternek, nem szabad az ökörnek.

És a sidi-lakhdari szent sír körül támadt bonyadalom után, a „jupiternek” valószínűleg oda fognak hatni, hogy az „ökrök től” megvonják a kis szabadságot, amit alig három négy éve kaptak meg s ami abból állott, hogy bemerészkedhettek az európaiak közé, részt vehettek nyilvános helyeken, egy kis európai kulturát szivni.

Nodehát, éppen itt verte be orrát száját az egész európai kulturacirkusz. Az arabok azt süvöltik, hogy abból már igazán nem kívántak európai kulturát szippantani, amit az a katonaruhás „jupiter-sürdő” — bárha részeg öntudatlanságában is — a szent síron művelt.

(Algir, 1934 augusztus).

Bencz Boldizsár.

Szeretnék inni a Lethe vizéből

Szeretnék inni a Lethe vizéből.
Felejteni minden bajt, mit a lét szül,
A sok borzalmat, rettentő emléket,
Mit a haretér s fogság a szívembe véselt.
Nem tudni semmit időről, térről,
S hogy lelkem válik porhüvelyétül,
Nem tudni semmit törtető hajszarul,
Észre sem venni, hogy szemem lezárul
S nem ébredék föl álombul soha,
Mert ajkímon fagy lelkem mosolya...

Szeretnék inni a Lethe vizéből,
S amíg köröttem minden forog, szédül,
S örjögve táncol, mint Bacchus lányai:
Szeretnék könny és bucsu nélkül
Itthagyni mindent, meg nem állani,
Csak ringatózva a Phlegethon habján,
Mig a Styxen túl partot ér majd sajkám
S kivetődöm, hol Orcus torka tátong,
vagy Erebosban, hol senki sem lázong
Szeretnék akkor Hades bus ködében
Eltűnni árnyként halkán, észrevétlen...

Bus Péter.

ÉRTESÍTÉS

Gyász esetekben vállalunk temetésrendezéseket a leggyorsabbtól a legdiszesebbig. Vállaljuk a szükséges eljárásokat. Faldekorálások, védőállványok a falak sérülése nélkül eszközöltenek. Nagy választék mindenfajta fa- és ércokporsóban. Vállalunk exhumálást, szállítást.

A noviszádi temetkezési vállalkozók kartell-jéből kiléptünk és részvételre is, a legolcsóbb árak mellett szolgálunk ki mindenkit.

„GOLGOTA” temetkezési vállalat,
LENKEY IMRE ES FIA, NOVISZÁD,
Uzspenszka 12. Telefon 26-90

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

Rejtvényszelvény
Augusztus 26

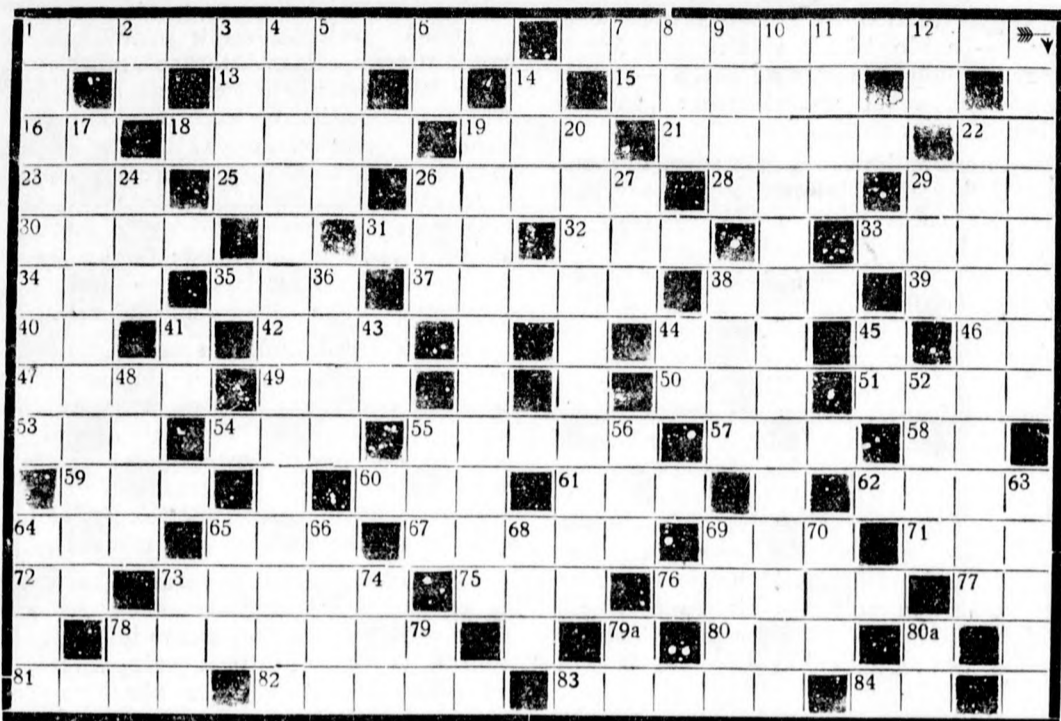
Rovatvezető: Vig Bözsi

Rejtvénymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtést pontos címükkel ellátva küldik be. — A helybeliek szelvényeiket a szerkesztőségben vehetik át, vidékiek nyereményüket postán kapják meg. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvényszelvény kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül aztán a helyeseket sorjában közöljük. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban.

Keresztrejtvény

Közlő: Hugyera Albert, Lukács Szele

Vízszintes: 1. Világhírű osztrák dráma- és regényíró, 7. A háboruban, a németek sokat győztek ezzel, 13. Vissza: író teszt, utolsó betűje főlösl. duplázva, 15. „RIN“ keverve, 16. Nem — angolul, 18. Hegység Északmagyarországon, keverve, 19. „Csak“ idegenül, 21. „Iv“ idegenül, 22. Sovány magánhangzója, 23. Vissza: mutatószó, 25. Női név, hibásan, 26. Világi, 28. Édes, ékezethibával, 29. Egyforma mássalhangzó, 30. A „ment“ mult idője, 31. Viziállat, 32. Női név becézve, 33. Cim, főur, 34. Testrész, 35. Hogy is mondjam..., 37. Gyorsindulatu, keverve, 38. Török ur, 39. Erős folyadék, 40. Eva-kosztüm, államnnyelven, 42. Bolha, idegenül, 44. = 31, 46. Nevutó, szerb, 47. Kóbi, keverve, 49. Ugy mondják a crnagoraiak a „kérek“ nek, 50. Növény, keverve, 51. Leány angolul keverve, 53. Ilyen láb is van, 54. Időmérő, 55. Színész nő vezetőneve, 57. Egymásután következő magánhangzó, 58. Vissza: ezen járunk, 59. Idegen valuta, 60. Gödör, 61. Helyhatározó, hibás helyesírással, 62. Közlekedési eszköz, 64. A nap vége, 65. Eső után sok van, 67. Sorte keverve, 69. a testben van, 71. = 65, 72. A tréfa mássalhangzója, 73. Hangköz, 75. Győzelem németül keverve, 76. Sok állat ezt teszt, 77. = 16, 78. Ázsiai sziget, 80. Vissza: vár, figyel, 81. Házállat, 82. Vissza = török basa, 83. Tánc, fon., 84. Óreg helyesírási hibával.

Függőleges: 1. Chile fővárosa, 2. Telen sok van, 3. Női név, 4. Ennek a segítségével alakítják át az áramot, 5. Női név, olasz, 6. Házállat, 8. = 6 vízsz., 9. Villám, államnnyelven, 10. Ezt keresik, követelik a följjebbvalók az alattalóktól (helyesírási hiba), 11. Óriás, idegen nyelven, 12. Házállat, 14. Vissza: ital, 17. Vissza: vulkán délamerikában, 19. Egy Verdi-opera híres jelenete, 20. Európai város, 22. Majom hibásan, 24. Testrész, 26. Testrész, 27. Seb anagrammája, 29. Vissza: tavasszal sok van, 36. Női név, ékezetfölsőleg, 38. Katona, 41. Ludolf számja, 43. Két magánhangzó, 44. Betű, ahogy kimondjuk, 45. Testben van, 48a. Magyarok kedves fuvóhangszere, 52. Női név becézve, 55. Az „ige“ anagrammája, 56. Sas államnnyelven, 59. Összel sok van a földön, 63. Nemzet, 65a. Kakas mássalhangzó, 66. Zsidó pap, ékezetfölsőleg, 68. Egyforma mássalhangzó, 69. Belső testrész, 70. Vissza: üres, idegenül, 73. Olaj idegenül, 74. A piac első fele, 79. Vissza: 8 idegenül, 79a. Erdőben sok van, 80a. Óreg hibásan.

Rejtvénymegfejtés

A múlt vasárnapi számunkban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtés:

Vízszintes: 1. Dalol a mámor, 11. Do, 12. Iramodik, 13. S. H., 15. Eli, 17. B. S., 18. Bei, 19. Miki, 20. Lizi, 22. Káin, 23. Ditta P., 25. Bráda, 28. I. A., 29. Endre, 31. Izsák, 32. Or, 33. Rayon, 34. Lé, 35. Rio, 37. Etb, 38. L. B., 39. Jan Kiepora, 41. Land, 43. Udar, 45. Ars, 46. Szerda, 50. Olg., 51. Lazán, 53. Ti, 54. Polip, 56. Ni, 57. Vulkanus, 60. Dá, 61. Immermann Károly(y).

Függőleges: 1. Doli, 2. Li, 3. Orr, 4. La, 5. Ambitio, 6. Mosztár, 7. Ad, 8. Alis, 9. Ok, 10. Jsej, 11. Demobilizálni, 14. Hindenburg Pál, 16. Ikrás, 18. Bárdy, 20. Li, 21. I A, 23. Dakin, 24. Pertu, 26. Rze, 27. Dárv, 30. Nabru, 30a. Rol, 36. Okoz, 37. Eped, 39. Jasz, 40. Adol, 42. Uraim, 44. A lido, 46. Snur, 47. Etka, 48. Rion, 49. Apuk, 52. Avé, 55. Osá, 58. L M, 59. N N.

Jutalomban részesültek: Rajslj Maris, fényképet kap Hering Studiótól, Kupecsky Károly pedig Foto Boulevardtól kap egy cabinet fényképet.

A „Noviszádi Filatelisták Egyesülete“ cseresznye minden szerdán este 8 órai kezdettel a Habag különtermében tartja. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. Levélcím: „Društvo novosadskih filatelistá“ Vjilsonov trg 2. Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő. Egyleti postacsekkszám (Jugoslavenska Banka noviszádi fiókjánál) Beograd 51.339.

FONTOS KIÁLLITÁSI KÖZLEMÉNYEK

A kiállítási tárgyak beküldése. Több kiállító a jelentkezéssel kapcsolatban értesített bennünket, hogy kiállítandó tárgyait személyesen hozza magával. A kiállítás szabályzat értelmében ez nem engedhető meg. Ezért még egyszer figyelmeztetjük a

kiállítókat, hogy a vidéki kiállítási tárgyak legkésőbb szept. 5-ig beküldendők. (Cím: Josip Menrath, Noviszád, Kr. Aleksandra ul. 16). A noviszádi kiállítók kiállítandó tárgyaikat szept. 7-én adják le a kiállítás helyiségében. Az időpontot idejében nyilvánosságra hozzuk. A kiállítás rendezése ugyanis a kiállítás megnyitásának napján nem foglalkozhat ilyen kérdésekkel.

A kiállítás katalógusa már kikerült a sajtó alól. Az egyesületek részére már el is küldtünk bizonyos példányszámot?

Ismerkedési est és bankett. A résztvevők jelentkezéseit az egyesületek veszik át. Kérjük tehát a jelentkezéseket egyletünkzökh irányítani.

Scobaelőjegyzés: Ezt a kívánságot kérjük idejében egyesületünknek tudtára adni. Vasárnaponként a jövőben is közölni fogjuk a bélyegnapokról a fontosabb tudnivalókat.

Új bélyegkiadások. Ausztria: A már ismételt bejelentett új levélbélyegek e hó 15-én megjelentek. Ez az ugynevezett „népviseleti“ sorozat 1 gr-tól 2 S-ig terjed. A bélyegek gyönyörűen sikerültek és a finom grafikának remekéi. — Litvánia: Az ismert Smetona rajzban két újabb értéket jelenthetünk: 35 c. piros és 10 Litas sárga és barna színben. — Olaszország: Egy légitábla sürgős bélyeg 2 L., sötétkék és egy új csomagbélyeg 10 L. lila jelent meg.

Felesleges bélyegkiadások. Franciaország: Kanadának a franciák által való megszállásának 400 éves jubileuma alkalmával egy emlékbélyeg 150 Fr. értékben adott ki. — Irország: Az atlétikai szövetség 50 éves fenállásának emlékére egy 2 c. zöld emlékbélyeg hozott ki. — Portugália: három propaganda bélyeg adott ki az oportói kiállítás alkalmával. — Románia: Az idén is megajándékoz egy cserkész sorozattal. De ezuttal nagyon egyszerűen oldják meg a feladatot. Az 1932-es cserkészbélyegeket látják el címerrel és MAMAI felírással.

Várható újdonságok. Belgium: alkalmi bélyeg tervez a „Hadirokkant Filatelisták Klub“ kiállítása alkalmából. — Finnország: A közeljövőben emlékbélyeg jelenik meg Aleksis Kivi költő képével. — Franciaország: Blériot emlékbélyegeket tervez. — Németalföld: Tüdővész bélyeg jelenik meg. — Norvégia: Ludvig Holberg nevű költőjét tiszteli meg emléksorozattal. — Oroszország: még mindig nem elég emlékbélyeg adott ki. Két új sorozat örvendeztet hamarosan újra meg bennünket. És így tovább... mindig tovább. És ha a gyűjtők észre nem térnek és a szép képeskéket nyugodni nem hagyják soha ez az öröm meg nem fog szünni. De a balga „nekem mindn kell“ nem fog soha kihálni. — Románia egészen új rendes sorozatot akar kiadni.

Meghalt K. J. Wahlund. Svédország egyik legismertebb gyűjtője volt K. J. Wahlund. Az utolsó nemzetközi nagy kiállításokon (Iposta Wipa) nagyon nevezetes Bosznia és Jugoszlávia gyűjteményeket állított ki. Halálával kapcsolatban aktuálisá vált az a kérdés, mi lesz az értékes gyűjteményekkel és vajjon az eladás által külföldre kerülnek-e. Wahlund azonkívül a legértékesebb svéd gyűjteménynek volt a tulajdonosa. Ez a gyűjtemény is többször kapott díjat a nagy nemzetközi kiállításokon.

Mennyi bélyeg használ el Németország másodpercenként? A birodalmi nyomda adatai szerint Németországnak naponta 20 millió bélyegre van szüksége, egy év alatt 7.3 milliárd darabot használ fel, ez másodpercenként tehát 250 darab bélyeg. A bélyegeket hatalmas modern gépek segítségével nyomják, 80 bélyeg szélességű papírszalagra perforálják, sorszámazzák, 100 db. ivekre vágják és felgöngyölik. Egy gép naponta 5 millió bélyeg állít elő.

RÁDIÓMŰSOR

19: A rádiózenekar hangversenye.
19.30: Bosnyákovich Milla népdalokat énekel zenekari kísérettel.
20.30: A királyi gárdazenekar hangversenye.
22.30: Kávészünet.
23.30: Tánccselezések.

BUDAPEST:

6.45: Torna.
9.45: Hírek.
10: "Török mesék" (Felfolvasás).
10.40: "Tíz perc fényképezés" (Felfolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
12.10: Geiringerné Kunecz Teréz énekel zongorakísérettel.
Közbea kb. 12.30: Hírek.
13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás és víz-állásjelentés.
14: (2.30): Közvetítés Szombathelyről, az ünnepi hét megnyitásától. Beszélő Turchányi István.
15.25 (3.25): Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek.
16 (4): "Ezermester-műhely". Ifjúsági óra. (Hat, sanyi Gizi előadása).
15.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17 (5): "Észak-Amerika" esedparkjui". Cz. Bo. cze Anna utraja.
17.30 (5.30): Timkó Margit magyar nőiákat zongorázik.
18 (6): Rádióamatőrpósta
18.30 (6.30): Az állatvilág zenészek szimfonikus zenekara. Vezényel Melles Béla.
Tírd: Mamon palotája, nyitány. — Huszka Jenő: Részletek a "Nemtudomka" c. operetből. — Waldteufel: Szürénváros, keringő. — Armandola: Port-Saïd kikötőjében. — Kálmán Imre: Bajadér, egyveleg. — Lehár: Cigányünnepek baletteljelenet.
19.05 (7.05): "A távbeszélő nemzetközi tanácsadó bizottságának budapesti jubiláris értekezlete". Dr. báró Szalay Gábor államtitkár a magyar posta vezérigazgatójának előadása.
19.45 (7.45): "A hegedű". Báky György elbeszélése.
20.15 (8.15): Daljáték a Studióból, "Mézeskalács" daljáték 3 felvonásban. Irta Emőd Tamás, zenéjét szerzette Szirmai Albert. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel Marthon Géza.
Utána kb. 22.30 (10.30): Hírek, időjárásjelentés, löversenyeredmények.
22.50 (10.50): Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara muzsikál.

BUCURESTI

12: Hangfelmérések.
13.40: Hangfelmérések.
17.05: Jazz-zenekar.

19.20: Hangfelmérések.
20: Rádiózenekar.
22.30: Kávészünet zenecéttel.

BERLIN:

18.20: Hahn: Holnap zabot aratunk, hangjáték zenével.
19: Humperdinck-émlékest.
20.15-1: Strauss János: Római farsang, operett négy képből, az 1974. berlini bemutató keretében eseményekkel.

PRAHA

6-7.45: Zénés ébresztő, torna.
10: Hangfelmérések.
11.05: Vendéglői szalonzene.
12.40: Hangfelmérések.
15.15: Jazz-zene.
16.15: Hangfelmérések.
16.40: Jazz dalokkal.
17.40: Hangfelmérések.
18.15: Német műsor.
19.25: Az 5. sz. zenekara.
20.15: Csevegés dalokkal.
22.45: Tánccselezések.

ROMA:

17.10: Leonori esellőművész és Primo zongoraművész hangversenye.
20.10: Hangfelmérések.
20.30: Szimfonikus hangverseny a Massenzió-bazilikából.

VARSO:

6.30: Egyházi ének, lemezek, közben torna.
12: Kürtzés.
12.10: Népzene lemezek.
13.05: Jazz-zene.
16: Népzenelemezések.
18: Istenisztelet Vilnáról.
19.15: Haváji zenekar.
20: Szatmoka zongoraművész játéka.
20.40: A rádiózenekar lengyel hangversenye.
23.05: Tánccselezések.

WIEN

12: Hangfelmérések.
14.10: Művészlemez.
15.40: Régi hídak Boszniában és Hercegovinában.
16.40: Mandolinzene.
17.40: Az állatvilág zenekara.
20.05: Patzak tenor dal- és áriaestje.
20.45: A preberseci lövészünnepek százéves évfordulója, helyszíni közvetítés lemezek.
21.15: Jarno: A muzikus lány, háromfelvonásos operett a Studióból.
23.15: Jaritz-jazz. Petrov Emil énekel.

1934 augusztus 26-tól szeptember 1-ig

VASARNAP, augusztus 26

BEOGRAD:

8.25: Műsorismertetés.
9: Mandukics Szmilja tornaórája.
9.30: Az össz-szláv népiénekek kongresszus közvetítése a Kolarac népiénektől.
11.10: Vízállásjelentés.
11.20: Kólkó hangfelmérés.
11.30: A központi egészségügyi intézet előadása.
Dr. Pejić Szilvko: Az érelmeszesedés és következményei.
11.50: Pontos idő.
12: Harangszó a székesegyházból.
12.05: A rádiózenekar déli hangversenye.
Andrejevics: Vidám Szerbia. Golemovics: Prælium és capriccio. Mokranjac: II. alkosozor.
Rossini: Szavilla iborbély. Druguo: Keringő. De Libes: Hegedűszó a Sylvia című balettből. Lange: Galopp. Strauss: Bőregér, nyitány. Zeller: Bányafőnök, ábránd. Kálmán: Bajadér, keringő.
13.30: Pontos idő és az esti, valamint a másnapi műsor felolvasása.

BUDAPEST:

9.15: Hírek.
10-11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Regnum Marianum kápolnából.
11.15-12.15-ig: Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
13.45 (1.45): Szedő Miklós magyar nőiákat énekel Magyar Imre és cigányzenekara kísérettel.
Dalok. I. rész: Krasznahorka búszke vára. — Kéry: Tul a Dunán, Baranyában; Asztalosok kapuját. — Kárpát-Melha: Doktor uram. — II. rész: Sásdy—Sack Manka: Te akartad. — Garami Béla: A te rózsaföldön. — Erőss Béla: Asszony lesz a lányból; Ejj, huj, kántoruram; Akkor szép a magynd lány. — III. rész: Huszka Jenő: Darumadár fenn az égen. — Várady Aladár: Hajlik a jegenye. — Nádor Józsa: Selyemhajad én még... — Sándor Jenő: Szerelmes vagyok én...; Az én rózsám tükros. — IV. rész: Esik eső hegyen, völgyön. — Anyos Laci: Messze mentél. — Járóssy Jenő: Puli, — Buday Dénes: Türesboru Badacsony. — Balázs Árpád: Rózsabokor a domboldalon.
15 (3): A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 (3.45): Bűszörményi Nagy Béla zongorázik.
16.30 (4.30): "Julian barát és az őshaza". Assz-talos Miklós dr. előadása.
17 (5): Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara.
18.30 (6.30): "A 75. számú rab." Moly Tamás elbeszélése.
19 (7): Dalok, románcok. Előadja Antal Erzsébet (ének), Revere Gyula (hárfa), Berend Endre (hegedű) és Friss Antal (gordonka).
20 (8): Szimfonikus előadás a Studióból "Bajársak". Szimf. 4 felvonásban.
Utána kb. 21.40 (9.40): Hírek, sport- és löversenyeredmények.
22.10 (10.10): Hangfelmérések.
May—Schwabach: Kind Du brauchst nicht weinen — foxtrött (Hans Albers). — May—Gilbert—

17: Trifunovics Alekszandar, az Opera tagjának hangversenye. Misoron: Sachini, Tremisso, Foret, Mokranjac és Csajkovszki művek.
17.30: Könyv zene (Hangfelmérés). Sztáuss: Csók, keringő. Barganov: Cigánymelódia, Brodszki: Ott ahol az erdő zöldel, Sommerfeld: Spanyol keringő. Sommerfeld: Hegyen, völgyön át. Harangok, Holdfény (balalajka), Kermbach: Polka-mazur.
18: Alekszandrovics Náda népdalokat énekel Popáz Dusko és zenekarának kísérettel.
19.10: Francia szerzők művei (hangfelmérés). V. valdi—Bach: Adagio. Paradis: Szicíliai nő (hegedű). Massenot: Aria a Sappho című operából. Bizet: Aria a Gyöngyhálszok c. operából. Saint Saens: Gyakorlat keringő alakjában.
19.30: Grahovac Bude: Háborus történetek, felolvasa a szerző.
20: Ninkovics—Grozano Kornélia és a rádiózenekar operája, Halevy: Zsidó, nyitány. Thomas: Három ária a Mignon című operából. Gior-dano: André Chemier, operaábránd. Saint-Saens: Bacchanalia a Samsón és Delila c. operából. Kéfi Ária Puccini: Bohémélet c. operájából. Aria Verdi: Trivata c. operájából. Gounod: Baletzene a Faust című operából.
21.30: Rozalinda, avagy Ne játsz a szerelemmel, vigjáték egy felvonásban.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMUSORA

Brüll: Mir fehlt ein Freund, wie du — langó (Egert Mária). — Gilbert: Das macht Baby — foxtrout (Lillian Harvey). — Kreuder-Kolpe: Ist das dein Glas? — dal (Willy Forst). — Heymann-Reisch: Wir zahlen keine Miete mehr — foxtrout (Lillian Harvey, Willy Fritsch és Willy Forst). — Brodszky — Rilla: Für dich sing' ich meine schönsten Lieder — rumba (Alpár Gitta). — May-Strauss-Neubach: Die Fenster auf, der Lenz ist da — keringő (Herbert Gröb). — Abraham-Furber: Yes, Mrs. Brown — foxtrout. Loave a hide for me — fox. — If you would learn to live — keringő (Durium tánczenekar). — Samek-Bornauer: Stundenlang-Tagelang — keringő. — Was ist denn dabei... — tangó (Durium tánczenekar). — Stolz-Gilbert: Nur um dich zu lieben — keringő. — Kaper-Jurmann-Rotter: Ein Lied aus meiner Heimat — slofox (Durium tánczenekar). — Sweet Bonnie Lee — foxtrout (Resers rádiózenekara).

12.45: Tűzsele. 13.30: Az Arala hírei és pontos idő. 17.55: Pontos idő és műsorolvasás. 18: József Dobrovoy népdalokat énekel gitárkísérettel. 18.30: Könyvtár zene lemezekben. 19: Zeneadvent a Ruszki car étteremből. 19.30: Orgonahangverseny (hanglemezek). 19.45: Milosevics Dara zene-előadása. 20.30: Bohémek (hanglemezek). Szünetben kb. 20: Pontos idő, hírek. Utána Táncczene.

BUDAPEST:

6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: „Herceggprimás-beiktatás a muli században“ (Folyvasás). 10.40: „Kerti gondok: Cserépes növényeink házi szaporítása.“ (Folyvasás). 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hetényi-Heidelberg Albert-Buday-Dénes-Sebő Miklós triója. Dévény Jenő: Szép vagy, mikor rám nézel. — Bánvay Aladár-Nádor József: A szívünk, ha fáj. — Seress Ferenc-Jávor László: Szomorú vasárnap. — Hetényi Heidelberg-Szécsen Mihály: Mert szeretem egy. — Radó József-Ilhiczky László: Ködbe borult már a határ. — Eismann Mihály: Jaj, mi van velem — keringő. — Tosti-Szécsi Ferenc: Vörörei morir. — Buday Dénes-Szécsi Ferenc: Ma vártalak. — Sandor Jenő-Szenes Andor: Hullámzó Balaton telejen. — Adler Oszkár: Tangó az... it a szerelem c. operettből. — Kacsóh-Martos: János Vitézből: A faszulka szára... Egy rózsaszál... Furdya nőia. — Butta-Megyery-Nádassy: Bravo! Ön győzött Madame... — Kondor Ernő: Hamcst az a toronyóra. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 13.30 (1.30): A m. kir. államrendőrség zenekara. Vezényel Szöllösy Ferenc. 14.40 (2.40): Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 (4): A rádió diáktörténete. „Utazás az arany körhöz“. 16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 17 (3): Kalmár Rezső és Balázs László szalonkínnetifének műsora. 17.50 (5.50): „Cigányok“. Pásztor József elbeszélése. 18.25 (6.25): Darvas Ibolya énekel zongorakísérettel. J. Strauss: Kék Duna keringő. — Puccini: Liu Ariája a „Turandot“ c. operából. — Delibes: Cadixi lányok. — Millöcker: Mindegy nekem — dal a „Dobarry“ c. operettből. — Dr. Kaszás

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMUSORA

12.45: Tűzsele. 13.30: Az Arala hírei és pontos idő. 17.55: Pontos idő és műsorolvasás. 18: József Dobrovoy népdalokat énekel gitárkísérettel. 18.30: Könyvtár zene lemezekben. 19: Zeneadvent a Ruszki car étteremből. 19.30: Orgonahangverseny (hanglemezek). 19.45: Milosevics Dara zene-előadása. 20.30: Bohémek (hanglemezek). Szünetben kb. 20: Pontos idő, hírek. Utána Táncczene.

BUDAPEST:

6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: „Időse-érti apróságok“. (Folyvasás). 10.40: „Ifjúsági közlemények“. (Folyvasás). 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hedervári Béla és cigányzenekarának mű-zsikája. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 13.30 (1.30): Berttha István szalonzenekara. 14.40 (2.40): Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 (4): A rádió diáktörténete. „Regi vasutak“. 16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 (3): Közvetítés az Iparcsarnokból. Az öszi lakberendezési és háztartási vásár megnyitása. Beszélő Pihár István. 17.30 (5.30): Réthy Eszter énekel zongorakísérettel. Schumann: A jelked, mint a rózsá. — Schubert: Margit a rokkánál. — Liszt: Codaletos dolog lehet. — Strauss Richard: Bucsuzás. — Verdi: Trubadur — ária az I. felvonásból. — Unger: Japán esődal. — Nosedá: Mily gyönyör. — Lavotta: Múzsei bokréta. 18.10 (6.10): „A technika és az ember“. Finaly István előadása. 18.45 (6.45): Sportközlemények. A jügoszláv-magyar Davis Cup ismertetése. 19 (7): M. Hir Sári zongorázik. 19.45 (7.45): A rádió — a rádióól. 20 (8): A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar. Svendsen: Párisi karnevál. — Rubinstein: Balletzene a „Démon“ c. operából. — Szerémi Gusztáv: Au soir. — Ochs Siegfried: Változatok egy német népdalra. — Strauss János: Triccs-traccos polka. 21.15 (9.15): Hírek. 21.35 (9.35): Györfi Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. 22.15 (10.15): Időjárásjelentés. 22.20 (10.20): Kamarazene. 23.30 (11.30): Nőgródy Gúto jazz zenekarának műsora. Szánthó Miklós énekszámaival.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMUSORA

21.50: Hangképek. 22.40: A rádiózenekar Haydn-hangversenye Liebenberg Éva áttal. Ariande Naxoson: Utidob-szmónia. PRAHA: 6: Ebrezsdő, torna és hangverseny. 10: Lemezek. 11.05: Szalonzenekar. 12.10: Hanglemezek. 12.30: Muzsik: Szalonégyes. 17.40: Hanglemezek. 21: Holland zene. 22.15: Hanglemezek. MILANO 17.10: Énekhangverseny. 20: Hanglemezek. 20.45: Vigjáték, utána a Weintramb-jazz a má-lánói Diana-kertből. VARSO: 6.30: Egyházi ének, lemezek, közben torna. 12: Kürtészó. 12.10: Népszerű lemezek. 13.05: Táncczene Viláhból. 16: Mandolinzenekar. 16.40: Benedéti hegedűművész lemezei. 17.30: Griffel szorgán és Lucal basszus dal-és áriáesté. 18.15: Berkvics zongoraművész nő játéka. 19.15: Táncczene. 20.12: A rádió szimfonikus zenekara. WIEN: 12: A szimfonikusok hangversenye. 16.55: Karjelenetek lemezekben ktlönböző operák-ból. 18.10: Staeren bariton dal- és áriaesté. 20: Fodor: A templom egere három felvonásos vigjáték. 21.45: A rádiózenekar hangversenye. 23.45—1: Sieberth-négyes. SZOMBAT, szeptember 1 BEOGRAD: 10.45: A napi műsor felolvasása. 10.50: Vízállásjelentés. 10.50: Népdallemezek. 11: Népdallemezek. 11.30: Híres művészek lemezei. 11.59: Pontos idő. 12: Harangszó a székesegyházból. 12.05: A rádiózenekar déli hangversenye. 12.45: Tűzsele. 13.00: A rádiózenekar folytatja déli hangversenyt. 13.30: Az Arala hírei és pontos idő. 17.55: Pontos idő, másnapi műsor ismertetése. 18: A közönség kedvence lemezek.

14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyámhírek.
 16.10 (4.10): Sándor Margit meséi.
 16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17 (5): „A nő atlétika”, Kael Anna, a Testnevelési Főiskola tanársegédének előadása.
 17.30 (5.30): A Bachmann szalón és jazz zenekar műsora, Dáni Rezső énekstímaival.
 18.15 (6.15): „Egy csodás karriér története”, (Tűr István élete). Gajary István dr. előadása.
 18.45 (6.45): gödöllői Vidék József és cigányzenekara muzsikál.

19.50 (7.50): Kültügyi negyedóra.
 20.10 (8.10): Közvetítés Salzburgból. A Bécsi Filharmonikusok hangversenye. Vezényel Toscanini.
 22.10 (10.10): Hírek, ügétversenyeredmények, időjárásjelentés.
 22.30 (10.30): Közvetítés az Ostende kávéházából Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

Dalok: Akát én szeretek; Hej cigányok, ha a rózsám látjátok; Kertek alatt faragnak az ácsok, Görgő Tibor: Zug az erdő. — László Imre: Száz szál piros rózsá; Vékony deszka. — Anyos Laci: Sose lettem volna; Még azt mondják ez se szép; Sóprik a pápai utcán. — Vincze-Kulinyi: Szép vagy, gyönyörű vagy... — Monti: Csárdás, hegedűn előadja Veres Lajos.

23.10 (11.10): Tánclemezek.

Hrúby: Bécsből a világon keresztül (Berlini filharmonikusok). — Jonasson: Kakukk keringő (Geiger zenekara). — Zeinl: Emlékezés Bécsre. — Emil Petroff: Mc. Hugh Fields: Don't blame me — fox (Flynn zenekara). — Gostin-Tisch: Schön ist das Leben — tangó. — Fényes-Mihály: Oda vagyok magának — slovofox (Fekete Pál). — Youmans: Carioca (Brunner jazz zenekar). — Mercer-Cornichael: Lazybones — foxtrótt (Piccattilly tánczenekar). Brodsky-Schott: Kleine entzückende Frau — slovofox (Gottwald zenekara). — Eismann-Harmat: Moudja mi ragvog a szemem — tangó (Fekete Pál). — J. Strauss: Thermenwalzer (Küistadt szalónczenekara). — Márkus-Harlath: Rózsikám — slovofox (Fekete Pál). — Zeinl-Berdach: Schöne Luchita — tangó (Petroff). — Ertl: Deutschemeister-Induo (Nagy katonazenekar).

BERLIN:

18.30: Más országok, más adóállomások. Európa-t haljuk.
 19.10: Schumann: D-moll zongora- és hegedűszonáta.
 20.15: Kavezler—Lange: Tópe, a varázsló. Mese a bolnaputánról, hangjáték zenével.
 21: Beethoven: C-dur zongora- és eszljőszonáta; cisz-moll vonósnyegyes.
 21.50: Walendy: Falur a hársak alatt, vidám jelenetek régi népdalokkal.
 22.50—1: Tréfás zeneművek és tánczene.

István: Elszakadtál messze tőlem. — Lehár: Messze a nagyerdő — dal a „Cigányszerelem” c. operettből.

19 (7): „Uj utak a korszerű lakáshoz.” Görgy István dr. országgyűlési képviselő előadása.

19.15 (7.15): „A fül, a gége és az emberi hang.” Liebermann Tódor dr. előadása.

19.45 (7.45): debreceni Kiss Józsa és cigányzenekara

20.50 (8.50): Hírek.

21.10 (9.10): A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Palló Imre dr. (ének).

Verdi hangverseny. Traviata — Előjáték; Ger-mont áriája (Palló). — Nabukodonzor — nyitány.

Don Carlos — Posa áriája (Palló). — A végzet hatalma — nyitány. — Aida — baletzene. — Arcobál — René áriája (Palló). — Szicíliai ves-csernye — nyitány.

22.25 (10.25): Időjárásjelentés.

22.30 (10.30): Len Baker jazz zenekarának műsora.

23 (11): A budapesti koncert szalónczenekar hangversenye.

BERLIN

18.05: Német tornaszalok.

18.30: Sattler: Hármos női hangokra.

18.45: Reger: A-moll vonóstrío.

20: Vidám est szóban és zenében a picchels-bergi lavi kastélyból.

22.50: Königsberg.

PRAHA:

6—7.15: Ebrészti, torna, zene.

10: Lemezek.

12.30: Szalónczenekar.

17.50: Hanglemezek.

20.35: Zenei képek Konstantinápolyból.

21: Rádiózenekar.

22.15: Hanglemezek.

VARSO:

6.30: Egyházi ének, lemezek, torna.

12.10: Könyvű zene.

16: Zenekari hangverseny.

16.30: Tánclemezek.

18.15: Mozart: G-moll ötös.

20.12: Könyvű zene.

21.12: Rádiózenekar.

22.25: Tánczene.

WIEN:

12: Hanglemezek.

16.40: Hein basszus énekel.

17.40: Hanglemezek, operaszíndarabok.

19.25: Rádiózenekar.

20.30: Tarka tízperc.

21.10: Hangverseny vonósnyegyesre.

22.50—1: Az állatalanok zenekara.

KEDD, augusztus 28

BEOGRAD:

8.55: Műsorismertetés.

9: Istenisztelet közvetítése a Szaborna templomból.

10.50: Vizállásjelentés.

11.00: A rádiózenekar hangversenye.

11.59: Pontos idő:

12: Harangzó a székesegyházból.

12.15: Tamburazenekar hangversenye.

13.30: Az Avala hírei és pontos idő.

17.55: Pontos időjelzés, másnapi műsorolvasás.

18: Asszonyok felőrája. Sziladoje Lyubica előadása.

18.30: Népies zene (lemezek).

19: Zorko Jovan violahangversenye.

19.50: A gárdazenekar hangversenye (hanglemezek).

20: Egészségügyi előadás.

20.30: A rádiózenekar hangversenye.

21.30: Nikolics Bosko a Nemzeti színház tagja népdalokat énekel zenekari kísérettel.

22.00: Pontos idő és az Avala hírei. Majd tánczene.

22.55: Zeneátvitel a „Ratniciski Domból”.

BERLIN:

18.45: Schlem: Oboa- és zongoraszonáta, brácsa- és zongoraszonáta.

20—24: A stuttgarti rádió sváb tarka estje a berlini rádiókollitátsról.

24—1: Szórakoztató- és tánczene.

BUDAPEST

6.45: Torna.

9.45: Hírek.

10: „Bajza József és a magyar nyelv-művelés” (Folvasás).

10.40: „Egészségügyi tudnivalók a lábfájdalmakról”. (Folvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A m. kir. Mária Terézia 1. honvégyar-logszred zenekara.

Barna Izso: Magyar hangverseny nyitány. — Schemmel Emilné: Lepkek libegése — keringő. — Offenbach: Hoffmann meséi — ábránd. — Verdi — Popp: Traviata — ábránd fuvolára. — Lehár: Vig-özvegy — egyveleg. — Virányi Jenő: Magyar in-duó.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.

13.50 (1.30): Az egyetemi énekkarok eszljő-kvartetteje.

14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyámhírek.

16 (4): Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása).

16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): "Elkallódott művészteljesítmények" Szokolay Béla előadása.

17.30 (5.30): Fehér Lónka begetül zongorakísérettel.

18.10 (6.10): "Senkiseem profétia". Moravsek Ernő dr. cserevése.

18.40 (6.40): Hangfelmérések.

Schubert: Am Meer (Richard Tauber). — Schubert: An die Musik (Lotte Lehmann). — Schubert: Wilhelm: Ave Maria (Broniszlav Huberman). — Loeve: Die Uhr (Richard Tauber). — Schubert: Staendchen (Richard Tauber). — Schubert: Ungeduld (Herbert Gröb). Schubert: Sei mir gegraest (Lotte Lehmann). — Schubert: Der Doppelganger (Richard Tauber). — Schubert: B-dur vonsharmas.

19.30 (7.30): "Átkozott nyúl". Komáromi János előszelése. Felolvasva Kabók Győző.

20 (8): Kürttegyes.

20.10 (9.10): Rigó Janosi és cigányzenekara muzsikál, Fekete Pál énekel.

Dalok: Seres Rezső: Gyertyák Bodri kutyám — Kertész Lajos: Hallod Zsuzsika. — Dankó — Fősa: Buson szól. — Gergelyhy Gábor: Ne mondja senkinek. — Dóczy József: Edesanyám, küsse fel a kendőt fejére; Megfizentem a sarkadi birónak. — Buday-Szécsen: Kifogom a lovamat a kocsimból. — Anyos Laci: Szombat este kimentem. — Nádor Mihály: Fújja a szél, fújja. — Kacsóh: Rakóczi megértése.

22.15 (10.15): Időjárásjelentés.

22.30 (10.20): Budapesti Hangverseny Zenekar vezényel Zsolt Nándor.

23.30 (11.30): Pataky Vilmos jazz zenekarának műsora.

PRAHA:

6: Ebresztő, torna, zene.

10.00: Gramofonzene.

11: Az állatok szalonzenekara.

12.10: Hangfelmérések.

12.30: Szalonégyes hangverseny.

13.40: Hangfelmérések.

15.15: Jazz-zene.

17.40: Hangfelmérések.

19.10: A bécsi gitárkamara játéka.

20: Bemes: Az elkárhozott boldogság.

VARSO:

6.30: Egyházi ének, lemezek, közben torna.

12: Kultusz.

12.10: Szórakoztató zene.

13.20: Zongora- és zenekari verseny lemezek.

16: Táncczene.

17.15: Csekovszka énekesnő és Rózsner hegy-rühívész játéka.

18.15: A szimfonikusok népszerű hangverseny.

19.15: Könnyű zene. Citera- és harmónikajáték.

22.30: Táncczene.

WIEN:

11.30: Hangfelmérések.

12: Rádiózenekar.

16.10: Hangfelmérések.

16.40: Szerecsétek az állatok. Előadás gyermekkorral.

17.45: Krása Janka szoprán énekel.

19.35: Arnold Ernő bécsi dalokat énekel.

20.10: Mozart: Canall műse. Közvetítés Salzburgból.

22.10: Rádiózenekar és az 5. gy. e. zenekara.

23.45-1: Tánclémezek.

SZERDA, augusztus 29

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor felolvasása.

10.50: Vízállásjelentés.

11: Könnyű zene lemezek.

11.59: Pontos idő.

12.50: Harangszó a székesegyházból.

12.05: A rádiózenekar déli hangversenye.

12.45: Tűzsdé.

13.10: A rádiózenekar folytatja hangversenyét.

13.30: Az Avla hírei és pontos idő.

17.55: Pontos idő és műsorolvasás.

18: Nedeljkovic Ozren sakkelőadása.

18.30: Pinterovics Evgenija a beogradi Opera tagja operariátákat énekel.

19.10: Népi zene.

19.30: Előadás.

20: Közvetítés Ljubljana-ból.

22: Pontos időjelzés és az Avla újsághírei. Utána a rádiózenekar hangversenye.

BERLIN:

18.30: Fischer Zsuzsanna zongorázik.

19: Schubert: "A szép mommártyó" ciklusból. Bronsgest bariton éneke.

19.20: Népdaléneklés.

20-24: Lükettó motorok munkája, tarka est a rádióállomás ünnepi esernőkből zarával.

24-1: Szórakoztató- és tánczene.

BUDAPEST:

6.45: Torna.

9.45: Hírek.

10: "A biciklomeier társalkodás világából" (Felolvasás).

10.40: Tíz perc divat: "Őszi kis ruhák", (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Ács Ernőné és Lux József énekel zongorakísérettel.

Kurucz: Ha eler hozzád; Reggeli; Hírvadósok közt (Lux). — Mascagni: Parasztszobor. — Santuzza áriája. — Kurucz: Ha szívedem látnál. — Dr. Sándor: Nem lehet azt parancsolni senki.

nek (Ácsné). — Deliben: Lakmé — Mikamtha áriája. — Erkel: Bordal a "Bank bán" e. operából (Lux). — Rollm: Halk mint az éj... — Tositi: Szerelemi dal. — Lassen: Volt nekem egy szép hazám (Ácsné). — Sas Néci: Ahol két szív elbucszik. — Serly Lajos: Kakukmadár zöld erdőben — id. Ábrányi Kornél: Tiszta parfüm (Lux).

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): orvái eri és cigányzenekarHírák műsorkája.

14.40 (2.40): Hírek, elemiszterek, piaci árak, ártolyanhírek.

16 (4): A rádió diáktelőrőja: "Konguru vadász".

16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): "Tréfa és humor a régi magyar politikában". Szász József előadása.

17.50 (5.30): Kiss Pál zongorázik.

18.15 (6.15): "Janus Pannónius szilvéstének öt századi életútjáról". Surányi Miklós előadása. A verset elmondja Onody János.

18.55 (6.55): A Szekesvárosi Zenekar hangversenyek közvettése a Károlyi kertből. Vezényel Bor Dezső.

20 (9): Kis Szinpad. "Hyesnibe nem kell beleszólni". Vígjáték. Irtá Török Sándor. Rendező: Gyarmathy Sándor.

20.50 (8.50): Zenés részletek Bing Crosby amerikai rádióénekes "Ma még az enyém vagy" című idei Paramount-filmjéből.

21.40 (9.40): Kolompár Laci és cigányzenekara muzsikál.

22 (10): Időjárásjelentés.

22.45 (10.45): A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar.

BUCURESTI

12: Hangfelmérések.

18.05: Rádiózenekar.

21: Ledeanu Raul énekel.

21.30: Modern művek két zongorán.

22: Kávéházi zene.

PRAHA:

6: Ebresztő, torna és hangverseny.

10: Lemezek.

12.10: Hangfelmérések.

15.15: Jazz-zenekar.

17.40: Hangfelmérések.

19.10: Szerelmi kettősök cseh operákból.

20.25: Mandolin-égyes.

21.40: Klarinét, kürt- és zongorató.

22.15: Hangfelmérések.

VARSO:

6.30: Egyházi ének, lemezek, közben torna.

12: Templomi kultusz.

12.10: Hangfelmérések.

13.05: Könnyű zene.

16: Bécsi zene lemezek.

17.15: Kamarazene.

18.15: Dolniczki kbarion éneke.

19.15: Kávéházi zene.

20.15: A rádiózenekar hangversenye.

22.15: Kávéházi tánczene.

WIEN:

12: Hangfelmérések.

14.40: Művészteljesítmények.

16.40: Aust Edt szoprán énekel.

17.35: Hangfelmérések.

18.55: Strauss: A rózsalovag, zenés vígjáték.

22.20: Az állatok zenekara.

CSUTORTÓK, augusztus 30

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor felolvasása.

10.50: Vízállásjelentés.

11: Hangfelmérések.

11.30: A rádiózenekar hangversenye.

11.50: Pontos időjelzés.

12: Harangszó a székesegyházból.

12.05: A rádiózenekar előtűnti hangversenye.

12.45: Tűzsdé.

13.30: Az Avla hírei és pontos idő.

17.55: Pontos időjelzés, az esti, valamint a másnapi műsor felolvasása.

18: Asszonyok felőrája. Zecsevics Danica előadása.

18.30: Milivojevic Ljubica népdalokat énekel zenekari kísérettel.

19.10: Hangfelmérések.

19.15: Hangverseny.

19.45: Biankini Juraj előadása.

20.15: Avriel Salzburgból.

22.05: A Pontos idő, hírek. Utána tánczene.

22.50: Zenésdrivel a Dva jelena étteremből.

BUDAPEST:

6.45: Torna.

9.45: Hírek.

10: "Ahoogyan egy harcoló huszár látta a világháborút" (Felolvasás).

10.40: "Küzdelen az utcai zaj ellen Angliában" (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Saminor Szergej balalaizenekarszám hangversenye.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): Országos Pesti zenekar. Vezényel Hf. Rombal Vilmos.